

II.

**INFORMACE O POKLADNÍM PLNĚNÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU
ČESKÉ REPUBLIKY ZA 1. ČTVRTLETÍ 2021**

Obsah

I. Pokladní plnění státního rozpočtu.....	1
1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	1
1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2021.....	1
1.2 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	4
2 Příjmy státního rozpočtu	7
2.1 Příjmy z daní a poplatků	8
2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.....	15
2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	16
3 Výdaje státního rozpočtu	18
3.1 Běžné výdaje	21
3.2 Kapitálové výdaje.....	28
4 Tabulková část	31
II. Zpráva o řízení státního dluhu.....	35
1 Vývoj a stav státního dluhu.....	35
1.1 Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2021.....	35
1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček.....	35
1.2.1 Státní pokladniční poukázky	36
1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy na domácím trhu	36
1.2.3 Státní dluhopisy pro občany	37
1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na zahraničních trzích.....	38
1.2.5 Státní dluhopisy celkem	38
1.2.6 Přijaté úvěry	38
1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky.....	39
1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky	39
2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh	40
3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. čtvrtletí roku 2021	43
4 Tabulková příloha	46
III. Situační zpráva státní pokladny.....	47
IV. Informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2021	51

Seznam zkratek

ACRA	Analytical Credit Rating Agency
bps	Bazické body
CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
CHF	Kódové označení švýcarského franku
CZK	Kódové označení koruny české
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
EGAP, a.s.	Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s.
EIB	Evropská investiční banka
EU	Evropská unie
EUR	Kódové označení eura
HDP	Hrubý domácí produkt
FM	Finanční mechanismy
JCR	Ratingová agentura Japan Credit Rating Agency
JPY	Kódové označení japonského jenu
Kč	Koruna česká
MF	Ministerstvo financí
OP	Operační program
OSS	Organizační složka státu
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
p. a.	Per annum
PRIBOR	Referenční úroková sazba Prague Interbank Offered Rate
R&I.	Ratingová agentura Rating and Investment Information, Inc.
SD	Spotřební daň
SDD	Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy
SURE	Evropský nástroj finanční pomoci (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency)
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SPP	Státní pokladniční poukázky
SSD	Spořicí státní dluhopisy
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
UV	Usnesení vlády
VAR	Variabilně úročený
VPS	Všeobecná pokladní správa
VRR	Vládní rozpočtová rezerva (součást kapitoly VPS)

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů	2
Tabulka č. 2: Dopady změn novely zákona o státním rozpočtu na hlavní příjmové a výdajové složky (mil. Kč)	2
Tabulka č. 3: Rozpočet 2021 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2020 (mld. Kč)	3
Tabulka č. 4: Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2021 (mld. Kč)	5
Tabulka č. 5: Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)	7
Tabulka č. 6: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření (mil. Kč)	11
Tabulka č. 7: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)	20
Tabulka č. 8: Vývoj nezaměstnanosti.....	23
Tabulka č. 9: Kapitálové výdaje podle druhového třídění (mld. Kč)	29
Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2021 (mil. Kč).....	35
Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu	35
Tabulka č. 12: Přehled emisí SPP v 1. čtvrtletí 2021	36
Tabulka č. 13: Přehled SDD vydaných na primárním trhu v 1. čtvrtletí 2021	37
Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky.....	40
Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč).....	41
Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. čtvrtletí roku 2020 a 1. čtvrtletí roku 2021 (mil. Kč).....	44
Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)	48
Tabulka č. 18: Saldo sektoru vládních institucí po subsektorech v letech 2020-2021 a porovnání s Konvergenčním programem ČR (duben 2020) v % HDP	51

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. čtvrtletí (mld. Kč).....	4
Graf č. 2: Hlavní faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2021 (mld. Kč).....	6
Graf č. 3: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021	8
Graf č. 4: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč).....	10
Graf č. 5: Meziroční srovnání inkasa DPH (mld. Kč).....	11
Graf č. 6: Struktura zvláštních daní a poplatků ze zboží a služeb v tuzemsku za 1. čtvrtletí 2021.....	12
Graf č. 7: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z minerálních olejů (mld. Kč)	12
Graf č. 8: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z tabákových výrobků (mld. Kč).....	13
Graf č. 9: Meziroční srovnání inkasa DPPO (mld. Kč).....	14
Graf č. 10: Meziroční srovnání inkasa DPFO (mld. Kč)	14
Graf č. 11: Meziroční srovnání inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)	16
Graf č. 12: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. čtvrtletí let 2015-2021.....	17
Graf č. 13: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021.....	19
Graf č. 14: Čerpání výdajů v 1. čtvrtletí let 2016 až 2021 (mld. Kč)	20
Graf č. 15: Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2021	21
Graf č. 16: Kapitálové výdaje podle prostorové jednotky (mld. Kč)	30
Graf č. 17: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu.....	38
Graf č. 18: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB.....	40
Graf č. 19: Státní pokladna za 1. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč).....	44
Graf č. 20: Vývoj státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)	45

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2021

Informace o plnění státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021 je předkládána ve zjednodušené formě a obsahuje pouze výsledky pokladního plnění státního rozpočtu, jak to ukládá § 20 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Některé údaje v předkládané informaci nemusí být tedy plně srovnatelné s údaji obsaženými v měsíčních finančních výkazech organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce následujícího po skončení hodnoceného období.

Součástí informace je kromě stručného hodnocení příjmů a výdajů státního rozpočtu i zpráva o řízení státního dluhu, situační zpráva o státní pokladně a aktuální informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2021.

Státní rozpočet na rok 2021 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 18. prosince 2020 zákonem č. 600/2020 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 488,3 mld. Kč, výdaje ve výši 1 808,3 mld. Kč a schodek ve výši 320,0 mld. Kč.

Východiska pro sestavení státního rozpočtu na rok 2021 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky,
- Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky na roky 2021 až 2023 podle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, schválená usnesením vlády č. 488 ze dne 30. dubna 2020,
- novela zákona č. 23/2017 Sb., podle které Ministerstvo financí pro rok 2021 stanovilo výši výdajových rámců na úrovni strukturálního salda sektoru veřejných institucí (saldo sektoru veřejných institucí v aktuální metodice Evropského systému národních a regionálních účtů očištěné o vliv hospodářského cyklu a o jednorázová a jiná přechodná opatření),
- predikce základních makroekonomických indikátorů do roku 2023 (zpracovaná Ministerstvem financí v září 2020); makroekonomická predikce byla dne 21. září 2020 posouzena Výborem pro rozpočtové prognózy a hodnocena jako realistická.

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2021 se vycházelo z dat a prognóz, které byly k dispozici v době sestavování tohoto státního rozpočtu. Pandemie nového typu koronaviru, přijatá protiepidemická opatření a jejich doprovodné efekty způsobily v roce 2020 hluboký synchronizovaný propad světové ekonomiky. Jeho rozsah je za období po 2. světové válce bezprecedentní. Hospodářská politika ve všech zasažených zemích reagovala razantním uvolněním a přijetím masivních fiskálních a monetárních stimulů, což omezilo negativní vliv pandemie na krátkodobý ekonomický výkon. Zároveň tato opatření napomohla minimalizovat dopady na růst dlouhodobý. Přes silná rizika a nejistoty by měl rok 2021 být ve znamení oživení globální ekonomické aktivity. Ve většině zemí však patrně nebude dostatečně silné na to, aby vykompenzovalo propad roku 2020. V reakci na zhoršení epidemické situace došlo ve 4. čtvrtletí 2020 a v prvních týdnech roku 2021 k opětovnému zpřísnění restriktivních opatření, která obdobně jako na jaře 2020 zasáhla především služby a maloobchod.

Z těchto důvodů, ale i z potřeby zohlednit zrušení tzv. superhrubé mzdy“, přistoupila vláda k návrhu změny zákona o státním rozpočtu. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR následně **s účinností od 1. 3. 2021 schválila novelu zákona o státním rozpočtu na rok 2021 (zákon č. 92/2021 Sb.)**, která reflektovala aktuální vývoj boje s pandemií, úpravy ve vládních programech přímé pomoci, snížení daňového zatížení zaměstnanců o čtvrtinu a aktuální výzvy související se zatížením zdravotního systému, masivní vakcinací a testováním obyvatelstva. Při novele rozpočtu byly zohledněny následující makroekonomické indikátory.

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů

		2015	2016	2017	2018	2019	2020 <i>Aktuální predikce (leden 2021)</i>	2021 <i>Minulá predikce (září 2020)</i>	2020	2021
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 625	4 797	5 111	5 410	5 749	5 613	5 874	5 561	5 860
	<i>růst v %, b.c.</i>	6,4	3,7	6,5	5,8	6,3	-2,4	4,7	-3,3	5,4
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	5,4	2,5	5,2	3,2	2,3	-6,1	3,1	-6,6	3,9
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	3,9	3,8	4,0	3,5	3,0	-5,1	3,3	-5,0	2,2
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	2,5	1,8	3,8	2,2	2,1	2,9	3,8	2,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	9,7	-3,0	4,9	10,0	2,3	-8,2	3,8	-7,5	3,0
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,2	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,6	-0,1	-1,7	0,9
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	0,9	-0,3	0,5	-0,5	-0,2	-1,4	0,0	-1,3	0,6
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,0	1,1	1,3	2,6	3,9	4,0	1,5	3,6	1,4
Míra inflace spotřebitelských cen	<i>průměr v %</i>	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	1,9	3,2	1,9
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,1	-0,6	-1,2	-0,7
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	3,3	2,6	3,4
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	5,0	5,7	9,2	9,6	6,7	0,2	1,2	-1,9	0,8
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	0,4	1,8	1,5	0,4	-0,3	3,6	1,4	0,3	0,4
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	-0,6	0,7	1,5	0,9	0,3	-5,8	-6,6	-6,4	-4,9
Předpoklady:										
Měnový kurz CZK/EUR		27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	26,1	26,3	25,8
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	1,2	1,1	0,9
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	52	44	54	71	64	42	51	42	48
HDP eurozóny	<i>růst v %, s.c.</i>	1,9	1,8	2,7	1,9	1,3	-7,3	3,6	-9,0	5,4

Pozn.: Ukazatele zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou v metodice Výběrového šetření pracovních sil. Údaje v aktuální predikci neoznačené podbarvením indikují, že hodnota je již vykázanou skutečností.

Zdroj: MF ČR: Fiskální výhled ČR (leden 2021), MF ČR: Makroekonomická predikce ČR (leden 2021).

Nejvýraznější změnou na příjmové straně byl pokles daňových příjmů státu v důsledku dopadů daňového balíčku a nového zákona o kompenzačním bonusu. Celkový odhadovaný negativní dopad daňového balíčku na státní rozpočet pro rok 2021 byl vyčíslen na 87,7 mld. Kč. Součástí daňového balíčku byla také změna rozpočtového určení daní (RUD) ve prospěch obcí (z 23,58 % na 25,84 %) a krajů (z 8,92 % na 9,78 %) týkající se daní z příjmů a DPH. Došlo ke snížení efektivního zdanění u daně z příjmů fyzických osob z 20,1 % na dvě sazby daně ve výši 15 % a 23 % s odhadovaným negativním dopadem ve výši 78,5 mld. Kč a zvýšení slevy na poplatníka o 3 000 Kč s odhadovaným negativním dopadem ve výši 11,7 mld. Kč (vše na úrovni veřejných rozpočtů). Příjmovou stranu dále negativně ovlivní výplata nového kompenzačního bonusu, který je technicky daňovou vratkou, ve výši 1 000 Kč denně. Z tohoto důvodu byla ponížena predikce inkasa DPFO placené poplatníky o dalších 25,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů. Dalším opatřením v daňovém balíčku s vlivem na inkaso bylo zavedení tzv. mimořádných odpisů pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině s odhadovaným negativním dopadem ve výši 11,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů a zvýšení limitu vstupní ceny pro zařazení do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč s odhadovaným negativním dopadem ve výši 2,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Tabulka č. 2: Dopady změn novely zákona o státním rozpočtu na hlavní příjmové a výdajové složky (mil. Kč)

	SR 2021 původní	dopad novely	SR 2021 po novele
Daňové příjmy	735 976	-100 050	635 926
Pojistné na SZ	548 519	13 600	562 119
Ostatní příjmy	203 841	-16 273	187 568
Příjmy SR	1 488 336	-102 723	1 385 613
Běžné výdaje	1 620 816	77 277	1 698 093
Kapitál. výdaje	187 520	0	187 520
Výdaje SR	1 808 336	77 277	1 885 613
Saldo SR	-320 000	-180 000	-500 000

Změny na výdajové straně podobně jako v roce 2020 vyplynuly především z potřeb financovat pokračující pomoc ekonomice a podnikatelům. Novela počítá s navýšením prostředků v kapitole VPS o 48 mld. Kč určených na podporu podnikání i veřejného sektoru. Prostředky jsou zdrojem pro realizaci programů Antivirus, COVID 2021, COVID - Nepokryté náklady, pro vyplacení příspěvku obcím a krajům na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021, ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové

péče, dotací v oblasti sociálních služeb či pro zajištění testování ve školách. O další prostředky byly nejvíce navýšeny rozpočty Ministerstva zdravotnictví (+7 mld. Kč na nákup vakcín), Ministerstva průmyslu a obchodu (+5 mld. Kč na programy COVID Gastro – Uzavřené provozovny, COVID Sport III Lyžařské areály, COVID – veletrhy), Státního dluhu (+4,9 mld. Kč na obsluhu státního dluhu) a Ministerstva práce a sociálních věcí (+2,7 mld. Kč na zvýšení přídatku na dítě, +1,7 mld. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti a +0,4 mld. Kč na náhradní výživné pro nezaopatřené dítě).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů nově schváleného rozpočtu na rok 2021 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2020.

Tabulka č. 3: Rozpočet 2021 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2020 (mld. Kč)

	2020		2021	Rozdíl SR 2021- SR 2020	Rozdíl SR 2021- Skut. 2020	Index v % SR 2021/ SR 2020	Index v % SR 2021/ Skut. 2020
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet				
	1	2	3	3-1	3-2	3/1	3/2
Celkové příjmy	1 364,8	1 475,5	1 385,6	20,8	-89,9	101,5	93,9
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	664,0	718,2	635,9	-28,1	-82,3	95,8	88,5
DPH	290,3	287,9	287,9	-2,4	0,0	99,2	100,0
Spotřební daně *)	149,8	154,8	164,4	14,6	9,6	109,7	106,2
DPPO	77,8	108,4	83,5	5,7	-24,9	107,3	77,0
DPFO	130,7	154,1	87,8	-42,9	-66,3	67,2	57,0
ostatní daňové příjmy	15,4	13,1	12,3	-3,1	-0,8	80,0	93,8
Pojistné na SZ	538,8	540,5	562,1	23,3	21,6	104,3	104,0
Nedaňové a ost. příjmy	162,0	216,7	187,6	25,6	-29,2	115,8	86,5
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	110,1	136,2	131,7	21,6	-4,4	119,6	96,8
Celkové výdaje	1 864,8	1 842,9	1 885,6	20,8	42,7	101,1	102,3
z toho: EU/FM výdaje **)	110,1	139,9	131,7	21,6	-8,2	119,6	94,1
Běžné výdaje	1 690,4	1 670,3	1 698,1	7,7	27,8	100,5	101,7
Sociální dávky ***)	662,0	687,3	697,0	35,0	9,7	105,3	101,4
Kapitálové výdaje	174,4	172,6	187,5	13,1	14,9	107,5	108,6
Saldo SR	-500,0	-367,5	-500,0	0,0	-132,6	100,0	136,1
Saldo bez EU/FM prostředků	-500,0	-363,7	-500,0	0,0	-136,3	100,0	137,5

*) včetně tzv. energetických daní, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a digitální daně

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také soc. dávkami)

V porovnání s třikrát upraveným rozpočtem roku 2020 předpokládá novelizovaný rozpočet na rok 2021 s růstem celkových příjmů o 20,8 mld. Kč, tj. o 1,5 %, s růstem celkových výdajů též o 20,8 mld. Kč, tj. o 1,1 %, a plánovaný schodek tak zůstal stejný jako v roce 2020, tj. ve výši 500,0 mld. Kč.

Na změně rozpočtu celkových příjmů se podílely **příjmy z daní a poplatků** předpokládaným poklesem o 28,1 mld. Kč, tj. o 4,2 %. Nejvýrazněji se na tom podílelo snížení rozpočtu daní z příjmů fyzických osob (DPFO) placených plátcí o 50,4 mld. Kč, tj. o 41,1 %, zejména z důvodu zrušení tzv. superhrubé mzdy a snížení sazby daně.

Plánovaný výběr **pojistného na sociální zabezpečení** se proti roku 2020 zvýšil o 23,3 mld. Kč, tj. o 4,3 %, v důsledku aktualizace makroekonomické predikce a zároveň z důvodu vyššího objemu dosažených příjmů v roce 2020.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se po novelizaci meziročně zvýšil o 25,6 mld. Kč, tj. o 15,8 %. Na tom se podílely zejména příjmy z rozpočtu EU a FM, jejichž plánovaná výše meziročně vzrostla o 21,6 mld. Kč na 131,7 mld. Kč. Tato částka odpovídá plánovaným výdajům na společné programy EU/FM a ČR, u kterých se předpokládá následné proplacení z EU nebo FM. Další růstový faktor představovaly příjmy z aukčního prodeje emisních povolenek, jejichž rozpočet se pod vlivem rostoucí tržní ceny povolenek zvýšil o 3,5 mld. Kč na 13,5 mld. Kč.

Výdajová strana státního rozpočtu počítá proti rozpočtu 2020 s vyšším čerpáním prostředků o 20,8 mld. Kč, tj. o 1,1 %, z toho růst o 7,7 mld. Kč, tj. o 0,5 %, připadl na běžné výdaje a růst o 13,1 mld. Kč, tj. o 7,5 %, na výdaje kapitálové.

Růst rozpočtu běžných výdajů vycházel zejména z priorit vlády, ale také z potřeby vyšších výdajů v souvislosti s řešením ekonomických důsledků pandemie koronaviru. Mírné tempo růstu rozpočtu běžných výdajů je odrazem vysoké základny roku 2020 ovlivněné zejména navýšením objemu vládní rozpočtové rezervy o 107,7 mld. Kč při novelách rozpočtu. Opačným směrem působily sociální dávky, jejichž rozpočet se meziročně navýšil o 35,0 mld. Kč, tj. o 5,3 %. Do tohoto růstu se promítl vyšší odhad výdajů na důchody o 28,3 mld. Kč, růst prostředků na podpory v nezaměstnanosti o 7,9 mld. Kč a růst dávek státní sociální podpory o 2,7 mld. Kč (zejména vliv zvýšení rodičovského příspěvku). Dalším významným faktorem byl předpokládaný růst platů pracovníků v regionálním školství dle cíle Programového prohlášení vlády (na rok 2021 je nárůst platů pedagogů o 9 %, tj. o 9,6 mld. Kč a nepedagogických pracovníků o 4,3 %, tj. o 1,5 mld. Kč). Meziročně vyšší o 30,5 mld. Kč je i rozpočet plateb státu za tzv. státní pojištěnce do systému veřejného zdravotního pojištění. Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU by měly být proti rozpočtu 2020 vyšší o 7,9 mld. Kč. Rozpočet běžných výdajů určených na financování společných programů EU/FM a ČR meziročně klesl o 4,6 mld. Kč.

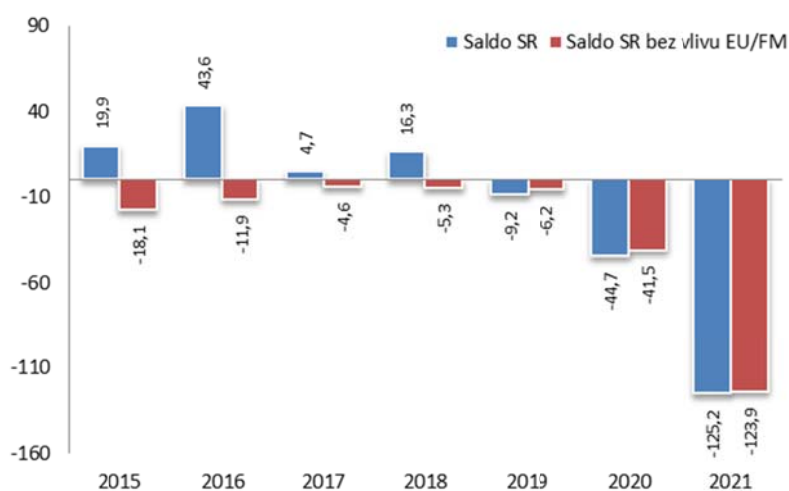
Plánovaný objem kapitálových výdajů je v roce 2021 tvořen ze 47 % výdaji na financování společných programů EU/FM a ČR. Rozpočet těchto výdajů meziročně vzrostl o 23,1 mld. Kč, což nejvíce ovlivnily plánované investice v rámci nového programu Nástroj na podporu oživení a odolnosti (16,2 mld. Kč). Vzrostl také rozpočet investic v rámci OP Doprava 2014+ (+8,3 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (+5,6 mld. Kč) a Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (+3,3 mld. Kč). Naopak o 5,7 mld. Kč poklesl rozpočet určený na financování projektů v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+. Poměrně výrazně (o 10,0 mld. Kč) klesl rozpočet kapitálových výdajů financovaných bez účasti prostředků EU a FM. Na tom se podílely zejména investiční transfery rozpočtům územní úrovně nižší o 5,6 mld. Kč a transfery SFDI nižší o 3,4 mld. Kč. Plánované investiční transfery tomuto fondu jsou ovšem meziročně vyšší o 20,6 mld. Kč především díky předpokládanému zapojení prostředků Nástroje na podporu a oživení (15 mld. Kč).

1.2 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

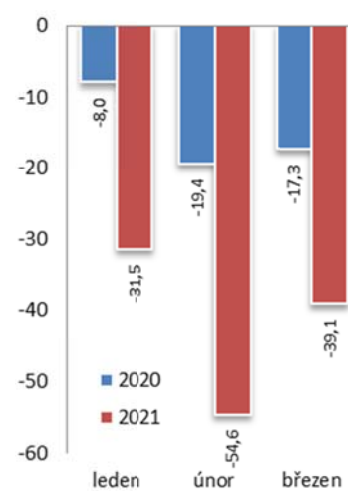
Hospodaření státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2021 skončilo **deficitem ve výši 125,2 mld. Kč**. Dopad příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů a výdajů předfinancovaných na tyto společné projekty nebyl výrazný (-1,3 mld. Kč) a bez těchto prostředků, které jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty s neutrálním dopadem, by schodek činil 123,9 mld. Kč. Vývoj salda po 1. čtvrtletí roku od roku 2015, jakož i meziroční srovnání nekumulativních sald jednotlivých měsíců zobrazují následující grafy.

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. čtvrtletí (mld. Kč)

Vývoj salda od roku 2015

Nekumulativní saldo v měsících

Z obou grafů je patrný plný dopad koronavirové krize. Zatímco v předchozím roce se efekty vládních opatření či nákupů ochranných pomůcek a dalšího zdravotnického materiálu projevily jen v části měsíce března, výsledky celého 1. čtvrtletí roku 2021 byly zatíženy restriktivními opatřeními omezujícími ekonomickou aktivitu s negativními dopady na daňové výnosy státního rozpočtu, jejichž pokles je

prohlubován i snížením zdanění práce, kapitálu či majetku a změnou rozpočtového určení daní ve prospěch územních rozpočtů. Spolu s podporou státu zaměřenou na pomoc zasaženým sektorům ekonomiky, sociálnímu a zdravotnímu systému se jedná o hlavní příčiny meziročního propadu hospodaření státního rozpočtu o 80,5 mld. Kč. Toto zhoršení lze vyjádřit i 20,2 p. b., které představují rozdíl mezi tempem příjmů (-10,0 %) a tempem výdajů (+10,2 %). I přes výrazný meziroční propad lze konstatovat, že vykázaný schodek odpovídá čtvrtině salda plánovaného novelizovaným rozpočtem.

Tabulka č. 4: Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2021 (mld. Kč)

	2020	2021				Rozdíl skutečností	Index 2021/2020
	Skutečnost 1. čtvrtletí	Schválený rozpočet *)	Rozpočet po změnách	Skutečnost 1. čtvrtletí	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	377,3	1 385,6	1 385,7	339,7	24,5	-37,6	90,0
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	183,3	635,9	635,9	148,6	23,4	-34,7	81,1
DPH	66,4	287,9	287,9	58,7	20,4	-7,6	88,5
Spotřební daně **)	37,3	164,4	164,4	29,9	18,2	-7,3	80,3
DPPO	28,2	83,8	83,8	27,0	32,2	-1,2	95,9
DPFO	44,0	87,8	87,8	28,8	32,8	-15,2	65,5
Ostatní daňové příjmy	7,4	12,0	12,0	4,1	33,7	-3,4	54,4
Pojistné na SZ	137,6	562,1	562,1	140,7	25,0	3,1	102,3
Nedaňové a ost. příjmy	56,4	187,6	187,6	50,5	26,9	-6,0	89,4
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	30,7	132,2	132,2	33,6	25,4	2,8	109,3
Celkové výdaje	422,0	1 885,6	1 885,7	464,9	24,7	42,9	110,2
z toho: EU/FM výdaje ***)	33,9	132,2	132,2	34,8	26,3	0,9	102,7
Běžné výdaje	398,6	1 698,1	1 700,3	441,6	26,0	43,0	110,8
Sociální dávky ****)	163,7	697,0	689,6	176,1	25,5	12,4	107,6
Kapitálové výdaje	23,4	187,5	185,4	23,3	12,6	-0,1	99,6
Saldo SR	-44,7	-500,0	-500,0	-125,2	25,0	-80,5	280,0
Saldo bez EU/FM prostředků	-41,5	-500,0	-500,0	-123,9	24,8	-82,4	298,5

*) včetně zákona č. 92/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021

**) včetně tzv. energetických daní, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a digitální daně

***) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

****) položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také soc.dávkami)

Pozn.: Data za minulý rok vycházejí z údajů finančních výkazů za 1. čtvrtletí 2020

Pro celkové **příjmy státního rozpočtu** (-37,6 mld. Kč, -10,0 %) byl určující vývoj daní bez pojistného na sociální zabezpečení. Restrikce ekonomické činnosti doprovázené poklesem zaměstnanosti a prohloubené zákonnými úpravami, zejména zrušením tzv. superhrubé mzdy a daně z nabytí nemovitých věcí, pokračující výplatou kompenzačního bonusu či změnou rozpočtového určení daní ve prospěch rozpočtů municipalit, vedly k propadu inkasa daní o 37,6 mld. Kč, tj. o 18,9 %. Jejich objem ve výši 148,6 mld. Kč tak představuje návrat na úroveň roku 2016, kdy státní rozpočet z tohoto titulu získal v 1. čtvrtletí roku 146,1 mld. Kč. Nejvýrazněji kleslo inkaso DPFO placené plátcí (-14,4 mld. Kč), DPH (-7,6 mld. Kč), SD z tabákových výrobků (-4,0 mld. Kč) a z minerálních olejů (-2,5 mld. Kč) a zrušené daně z nabytí nemovitých věcí (-3,4 mld. Kč). Celkový dopad diskrečních opatření na příjmy státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2021 byly vyčísleny na cca 27 mld. Kč.

Meziroční nesrovnatelnost u ostatních příjmů nedaňové povahy (-6,0 mld. Kč) vyplynula z vysoké skutečnosti roku 2020, kdy v měsíci březnu proběhl převod 13 mld. Kč z tzv. privatizačního účtu do příjmů rozpočtu (letošní plán v objemu 10 mld. Kč zatím nebyl realizován). Tento nesoulad byl částečně vykompenzován 5,6 mld. Kč, které představovaly mimořádný výnos z aukce kmitočtů.

V tempu růstu **výdajů státního rozpočtu** (+10,2 %) se odráží snaha o prosazování vládních priorit i pokračující pomoc segmentům společnosti a ekonomiky zasaženým dopady koronavirové krize. Nejobjemnější sociální dávky (+12,4 mld. Kč) byly navýšeny zejména valorizací důchodů o 5,8 % (+8,8 mld. Kč), ale i výplatou dávek nemocenského pojištění (+2,3 mld. Kč), rodičovského příspěvku (+0,5 mld. Kč) a podpor v nezaměstnanosti (+0,5 mld. Kč). Výrazný dopad měly i zálohy regionálnímu školství (+5,9 mld. Kč) ovlivněné pokračujícím navyšováním platů pedagogických a nepedagogických pracovníků. Pomoc občanům, firmám, sociálnímu a zdravotnímu systému v souvislosti s epidemií COVID-19 byla v 1. čtvrtletí roku vyplacena především formou zvýšené platby veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce

(+12,5 mld. Kč) a prostřednictvím programů Antivirus A, A plus a B (11,5 mld. Kč), COVID Nájemné (3,3 mld. Kč), COVID Gastro – Uzavřené provozovny (3,2 mld. Kč), COVID Lyžařská střediska (0,8 mld. Kč), COVID Sport II. (0,5 mld. Kč) a dalšími. Výdaje státního rozpočtu v souvislosti s COVID-19 včetně výdajů na nákup ochranných pomůcek, vakcín a dalšího zdravotnického materiálu byly v 1. čtvrtletí roku vyčísleny na cca 37 mld. Kč.

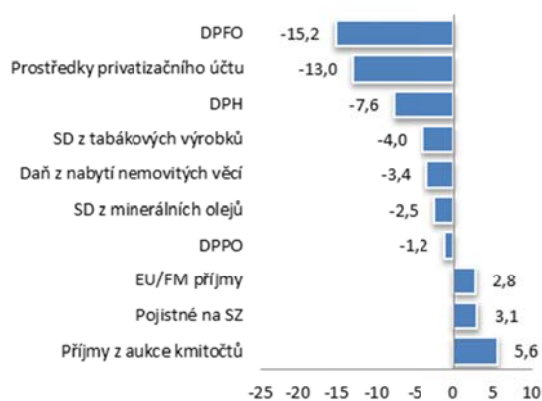
Investiční aktivita státu ve formě kapitálových výdajů dosáhla ve sledovaném období podobné úrovně jako v předchozím roce (-0,1 mld. Kč).

Nároky z nespotřebovaných výdajů, které mohou organizační složky státu zapojovat a realizovat nad rámec rozpočtu výdajů, byly v 1. čtvrtletí roku 2021 čerpány v objemu 32,8 mld. Kč, což představovalo meziroční nárůst o 13,0 mld. Kč. Podílely se na tom výrazně účelově určené prostředky (+11,2 mld. Kč), které jsou ze značné části tvořeny výdaji alokovanými v roce 2020 v souvislosti s řešením dopadů epidemie COVID-19.

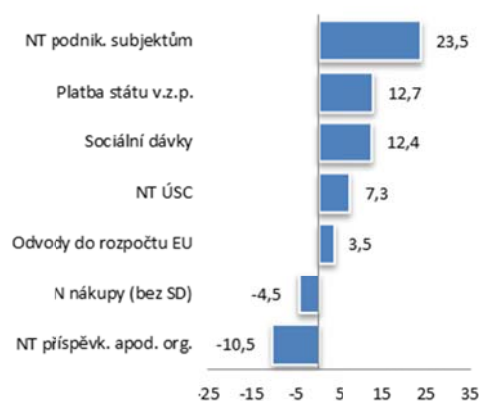
Následující grafy přehledně zobrazují nejvýraznější meziroční změny vybraných titulů s dopady na příjmovou i výdajovou stranu rozpočtu.

Graf č. 2: Hlavní faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

Příjmy (-37,6 mld. Kč)

Výdaje (+42,9 mld. Kč)

Vysvětlivka: N = neinvestiční, NT = neinvestiční transfery, SD = výdaje na obsluhu státního dluhu

Analýza vývoje inkasa jednotlivých druhů příjmů a čerpání výdajů státního rozpočtu je podrobněji uvedena v dalších částech informace.

2 Příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ze dne 18. prosince 2020 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR příjmy státního rozpočtu ve výši 1 488,3 mld. Kč. V únoru 2021 byl tento zákon novelizován a rozpočet příjmů státního rozpočtu byl snížen o 102,7 mld. Kč na 1 385,6 mld. Kč. Výrazné snížení předpokládaných příjmů rozpočtu reflektovalo aktualizovanou predikci ekonomického vývoje a zejména změny v daňovém systému, které byly stručně popsány v kapitole I.1.1 a detailně jsou rozvedeny i v úvodu následující kapitoly I.2.1. Úprava schváleného rozpočtu vedla ke snížení očekávaného inkasa daní o 100,05 mld. Kč, ke zvýšení plánovaných příjmů z pojistného na sociální zabezpečení o 13,6 mld. Kč a ke snížení předpokladu inkasa ostatních příjmů o 16,3 mld. Kč. Objem příjmů v novelizovaném rozpočtu i přesto překročil třikrát upravenou úroveň plánovaných příjmů na rok 2020 o 1,5 %. Proti příjmům skutečně inkasovaným v roce 2020 však aktuální plán předpokládá pokles o 6,1 %.

Za první čtvrtletí roku 2020 vykázal státní rozpočet celkové příjmy ve výši 339,7 mld. Kč, tj. 24,5 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 37,6 mld. Kč, tj. o 10,0 %. Inkaso daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení ke konci března 2021 dosáhlo výše 148,6 mld. Kč (23,4 % rozpočtu po změnách) a meziroční pokles o 18,9 % představoval v absolutním vyjádření 34,7 mld. Kč. Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení činily 140,7 mld. Kč (25,0 % rozpočtu po změnách) a meziročně vzrostly o 3,1 mld. Kč (o 2,3 %). Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery dosáhly 50,5 mld. Kč (26,9 % rozpočtu po změnách) a jejich objem se meziročně snížil o 6,0 mld. Kč (o 10,6 %).

Tabulka č. 5: Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

Příjmy státního rozpočtu 1. čtvrtletí	1. čtvrtletí 2020		1. čtvrtletí 2021				Index (2021/2020)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)		
Příjmy celkem	377,3	25,3	1 385,6	1 385,7	339,7	24,5	90,0	-37,6
Daňové příjmy celkem	320,9	24,2	1 198,0	1 198,0	289,3	24,1	90,1	-31,6
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	183,3	24,0	635,9	635,9	148,6	23,4	81,1	-34,7
DPH	66,4	21,3	287,9	287,9	58,7	20,4	88,5	-7,6
Spotřební daně *) - z toho:	37,3	23,2	164,4	164,4	29,9	18,2	80,3	-7,3
Spotřební daň z minerálních olejů	18,8	23,4	77,7	77,7	16,3	21,0	86,9	-2,5
Spotřební daň z tabákových výrobků **)	13,0	21,4	67,0	67,0	9,0	13,5	69,5	-4,0
Daně z příjmů právnických osob	28,2	28,7	83,8	83,8	27,0	32,2	95,9	-1,2
Daně z příjmů fyzických osob - v tom:	44,0	26,6	87,8	87,8	28,8	32,8	65,5	-15,2
vybíraná srážkou	3,1	25,8	13,0	13,0	3,2	24,7	101,9	0,1
placená plátcí	36,2	24,4	72,2	72,2	21,8	30,1	60,2	-14,4
placená poplatníky	4,7	95,9	2,6	2,6	3,9	148,3	82,0	-0,8
Daň z nabytí nemovitých věcí (vč. daně z převodu nem.)	3,3	24,1	0,0	0,0	-0,1	x	x	-3,4
Poplatky za uložení odpadů	0,4	27,4	1,6	1,6	0,4	27,8	104,5	0,0
Odvod za odnětí půdy ze zeměděľ. půdního fondu	0,1	29,8	0,5	0,5	0,1	20,7	86,9	0,0
Daň z hazardních her (vč. zrušených odvodů z loterií a VHP)	1,5	29,3	3,9	3,9	1,5	37,2	95,0	-0,1
Ostatní daňové příjmy (dopočet do celku)	2,0	31,2	6,0	6,0	2,2	35,9	105,6	0,1
Pojistné na soc. zabezp. a přísp. na st. polit. zaměstn. - z toho:	137,6	24,5	562,1	562,1	140,7	25,0	102,3	3,1
Pojistné na důchodové pojištění	123,6	24,6	505,0	505,0	125,9	24,9	101,9	2,3
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	56,4	34,0	187,6	187,6	50,5	26,9	89,4	-6,0
Kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS) - z toho:	42,1	28,9	173,9	173,9	48,7	28,0	115,7	6,6
Příjmy z EU/FM	30,7	27,4	132,2	132,2	33,6	25,4	109,3	2,8
Příjmy sdílené s EU	0,4	24,2	1,7	1,7	0,4	25,9	108,6	0,0
Kapitola Operace SFA	0,1	22,1	0,7	0,7	0,0	2,6	13,3	-0,1
Kapitola Státní dluh	0,0	x	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Kapitola VPS	14,2	72,5	13,0	13,0	1,7	13,2	12,1	-12,5

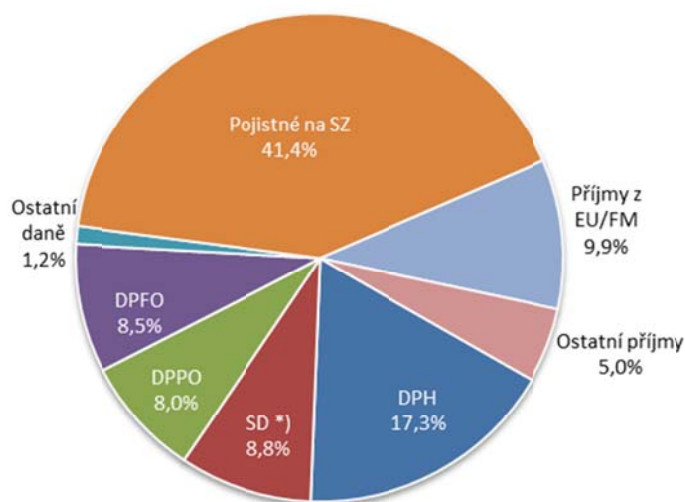
*) včetně energetických daní, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a daně z digitálních služeb

**) včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a ze surového tabáku

Pozn.: Plnění rozpočtu roku 2020 je vztaženo k rozpočtu po změnách k 31. 3. 2020.

Struktura příjmů státního rozpočtu dosažených za 1. čtvrtletí roku 2021 je patrná z následujícího grafu:

Graf č. 3: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021

2.1 Příjmy z daní a poplatků

Jak již bylo uvedeno, do inkasa daní se v roce 2021 výrazně promítají legislativní úpravy, které byly rozhodující i pro novelu zákona o státním rozpočtu. Z hlediska daňových příjmů v ní byly zohledněny kromě aktualizované predikce vývoje ekonomiky zejména dopady daňového balíčku, změna rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů a nový zákon o kompenzačním bonusu.

Přehled nejdůležitějších legislativních změn platných od 1. 1. 2021 za jednotlivé daně

Inkaso daňových příjmů je a bude i v roce 2021 negativně ovlivněno opatřeními vlády České republiky zaváděnými k omezení šíření nemoci COVID-19 a souvisejícími opatřeními i v oblasti daňových příjmů na jejich zmírnění. Po schválení zákona o státním rozpočtu na rok 2021 byla přijata další opatření s vlivem na inkaso roku 2021.

Opatřením s podstatným vlivem na inkaso daňových příjmů je zákon č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony (dále jen „daňový balíček“) účinný od r. 2021. **Daňový balíček** obsahuje kromě významných změn daňových zákonů také změnu rozpočtového určení daní ve prospěch obcí (z 23,58 % na 25,84 %) a krajů (z 8,92 % na 9,78 %).

Další **změna rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů** (zvýšení podílu sdílené části u DPFO placené poplatníky na 100%) byla provedena zákonem č. 540/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti s paušální daní.

Dále v roce 2021 nabyl účinnosti zákon č. 95/2021 Sb., o **kompenzačním bonusu** pro rok 2021, který rozšiřuje poskytování přímé podpory pro OSVČ a další osoby pro bonusová období od 1. února do 31. března 2021. I tento kompenzační bonus je vratkou daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Novelou zákona o daních z příjmů (zákon č. 39/2021 Sb.) došlo k dočasnému zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 %, a to již za zdaňovací období 2020.

Také z výše uvedených důvodů byla schválena novela zákona o státním rozpočtu, v jejímž rámci došlo mimo jiné ke snížení objemu předpokládaných daňových příjmů (daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob a spotřební daně).

Po nabytí účinnosti novely zákona o státním rozpočtu bylo v návaznosti na pokračující nepříznivý vývoj epidemie vydáno Nařízení vlády č. 154/2021 Sb., ke kompenzačnímu bonusu pro rok 2021. Podle tohoto

nařízení vlády bude možné žádat o kompenzační bonus i za bonusové období od 1. dubna 2021 do 30. dubna 2021.

Dalšími opatřeními s vlivem na inkaso daňových příjmů či na jeho průběh v roce 2021 jsou **rozhodnutí ministryně financí** zveřejňovaná ve Finančních zpravodajích:

- prominutí DPH na diagnostické zdravotní prostředky in vitro pro testování na onemocnění COVID-19 a na očkovací látky proti onemocnění COVID-19 v období od 16. prosince 2020 do 31. prosince 2022 dle rozhodnutí ministryně financí čj. 33629/2020/3901-2 (Finanční zpravodaj č. 35/2020),
- časově omezené prominutí DPH (3. února 2021 do 3. dubna 2021) na ochranné prostředky (filtrační polomasky, respirátory) na dle rozhodnutí ministryně financí čj. 3369/2021/3901-2 (Finanční zpravodaj č. 8/2021),
- časově omezené prominutí DPH (4. dubna 2021 do 3. června 2021) na ochranné prostředky (filtrační polomasky, respirátory) na dle rozhodnutí ministryně financí čj. 7413/2021/3901-2 (Finanční zpravodaj č. 16/2021),
- faktický posun lhůty pro podání přiznání k DPH a zaplacení daně za zdaňovací období únor 2021 do 15. dubna 2021 dle rozhodnutí ministryně financí čj. 6909/2021/3901-2 (Finanční zpravodaj č. 13/2021),
- faktický posun lhůty pro podání přiznání k dani z příjmů a zaplacení o daně o 1 měsíc dle rozhodnutí ministryně financí čj. 7413/2021/3901-2 (Finanční zpravodaj č. 16/2021).

Předpokládaný dopad legislativních změn na výši inkasa daní v roce 2021

Změna rozpočtového určení daní má pro rok 2021 na státní rozpočet sdílených daní negativní dopad v odhadované výši 22,8 mld. Kč.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob** je a bude v roce 2021 zásadním způsobem negativně ovlivněno dopady opatření uvedených v daňovém balíčku. Z důvodu změny rozpočtového určení daní jsou dopady následujících diskrečních opatření uváděny na úrovni veřejných rozpočtů. Nejvýznamnějšími opatřeními v daňovém balíčku s vlivem na inkaso jsou zrušení superhrubé mzdy a zavedení dvou sazeb 15 % a 23 % s odhadovaným negativním dopadem na inkaso DPFO placené plátcí ve výši 78,5 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů a dále zvýšení slevy na poplatníka o 3 000 Kč s odhadovaným negativním dopadem na inkaso DPFO placené plátcí ve výši 11,7 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Dalším opatřením s negativním vlivem na inkaso **daně z příjmů fyzických osob placené plátcí** je pokračující výplata kompenzačních bonusů. V roce 2021 probíhá výplata podzimních kompenzačních bonusů (dle zákona č. 461/2020 Sb.) a kompenzačních bonusů pro rok 2021. Celkový dopad je pro rok 2021 odhadován ve výši 35,3 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Rovněž inkaso **daně z příjmů právnických osob** je a bude v roce 2021 ovlivněno dopady opatření zavedených daňovým balíčkem. Z důvodu úpravy rozpočtového určení jsou opět dopady následujících diskrečních opatření udávány na úrovni veřejných rozpočtů.

Významným opatřením přijatým v daňovém balíčku s vlivem na inkaso je zavedení tzv. mimořádných odpisů pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině s odhadovaným negativním dopadem ve výši 11,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů a zvýšení limitu vstupní ceny pro zařazení do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč s odhadovaným negativním dopadem ve výši 2,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Na inkasu r. 2021 se dále nově negativně projeví časově omezený dopad zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 % v predikované výši 0,2 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Dopady opatření zavedených daňovým balíčkem ovlivní v roce 2021 i **inkaso spotřebních daní**.

Z důvodů nastolené politiky nezvyšování dostupnosti zdraví škodlivých komodit bylo od roku 2020 přistoupeno ke zvýšení sazeb spotřebních daní z tabákových výrobků. Na zvýšení v roce 2020 dále navazuje tříletý plán postupného zvyšování sazeb **spotřební daně z tabákových výrobků** pro roky 2021-2023.

K původně navrhovanému 5% růstu sazeb v roce 2021 přibýlo pozměňovacím návrhem ještě další navýšení o cca 5 %. Tato opatření by v roce 2021 měla přinést do státního rozpočtu dodatečných 4,3 mld. Kč.

Dalším opatřením zacíleným zejména na snížení nákladů pandemií postiženého dopravního sektoru je pokles sazby **spotřební daně z motorové nafty** o 1 Kč/l. Toto opatření bude mít negativní dopad do veřejných rozpočtů ve výši 5,2 mld. Kč (4,7 mld. Kč do státního rozpočtu).

Výsledky hospodaření státního rozpočtu v oblasti daní

Inkaso **daňových příjmů** dosáhlo za první čtvrtletí letošního roku **148,6 mld. Kč**, což představovalo 23,4 % nově schváleného rozpočtu a meziroční pokles o 34,7 mld. Kč, tj. o 18,9 %. Na výrazném propadu daní se podílelo především inkaso daně z příjmů fyzických osob placené plátcí (-14,4 mld. Kč), daně z přidané hodnoty (-7,6 mld. Kč), spotřební daně z tabákových výrobků (-4,0 mld. Kč) a minerálních olejů (-2,5 mld. Kč) a zrušené daně z nabytí nemovitých věcí (-3,4 mld. Kč).

Graf č. 4: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách v daném roce) v roce n proti skutečnosti v roce n-1

Inkaso DPH dosáhlo v prvním čtvrtletí roku 2021 výše **58,7 mld. Kč** na úrovni státního rozpočtu a meziročně se snížilo oproti skutečnosti předchozího roku o 7,6 mld. Kč, tj. o 11,5 %.

Inkaso DPH za první čtvrtletí roku 2021 představuje 20,4 % schváleného rozpočtu. Při meziročním srovnání prvního čtvrtletí je potřeba brát v potaz, že inkaso prvního čtvrtletí aktuálního roku zahrnuje platbu daňové povinnosti za prosinec a poslední čtvrtletí předcházejícího roku, stejně jako vrácení nadměrných odpočtů přiznaných za listopad, prosinec a poslední čtvrtletí loňského roku. Dalším významným faktorem při meziročním srovnání je to, že v prvních měsících roku 2020 se ještě neprojevovaly dopady šíření nemoci COVID-19.

Inkaso daně z přidané hodnoty za první čtvrtletí roku 2021 bylo tlumeno nižšími sazbami daně na stravovací služby a další služby a zboží od května a července 2020 a na teplo a chlad od ledna 2020 a restriktivními opatřeními proti šíření epidemie. Dalším opatřením s negativním vlivem na inkaso DPH v roce 2021 je časově omezené prominutí DPH na ochranné prostředky (filtrační polomasky, respirátory) a testy a vakcíny (COVID-19). Na inkasu za 1. čtvrtletí se dále mohl negativně projevit vliv faktického posunu lhůty pro podání přiznání a zaplacení daně za zdaňovací období únor 2021 do 15. dubna 2021. V důsledku změny rozpočtového určení daní došlo ke snížení inkasa státního rozpočtu o 2,8 mld. Kč. Vzhledem k pokračujícím restriktivním opatřením lze předpokládat, že rozpočtovaná částka nebude naplněna.

Graf č. 5: Meziroční srovnání inkasa DPH (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách v daném roce) v roce n proti skutečnosti v roce n-1

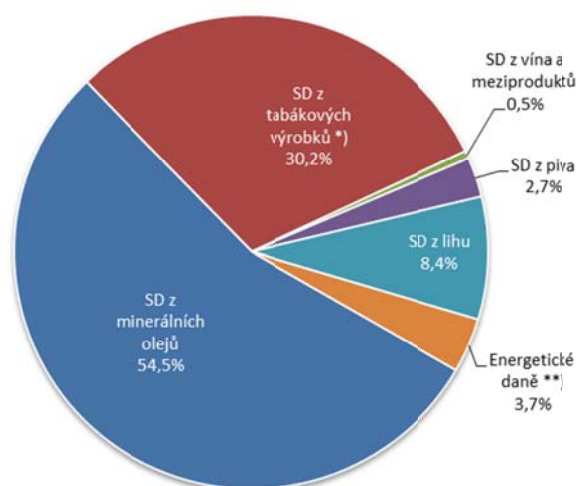
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku zahrnující spotřební daně z minerálních olejů, tabákových výrobků (včetně surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků), piva, vína a meziproduktů, lihu, energetických daní a odvodu elektřiny ze slunečního záření v prvním čtvrtletí roku 2021 dosáhly **29,9 mld. Kč**, což představuje 18,2 % schváleného rozpočtu. Za první čtvrtletí letošního roku pokleslo souhrnné inkaso těchto daní meziročně o 7,3 mld. Kč, tj. o 19,7 %. Tento pokles je způsoben zejména dopady opatření zaváděných k zastavení šíření nákazy nemoci COVID-19.

Tabulka č. 6: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření (mil. Kč)

	Skutečnost 1.čtvrtletí 2020	Schválený rozpočet 2021	Skutečnost 1.čtvrtletí 2021	% plnění	Index 2021/2020	Rozdíl 2021-2020
Spotřební daně	36 185	157 800	28 824	18,3	79,7	-7 361
z minerálních olejů	18 764	77 700	16 305	21,0	86,9	-2 459
z tabákových výrobků *)	13 015	67 000	9 043	13,5	69,5	-3 972
z vína a meziproduktů	166	400	158	39,5	94,9	-8
z piva	1 062	4 500	817	18,2	76,9	-246
z lihu	3 177	8 200	2 501	30,5	78,7	-676
Energetické daně	916	3 200	966	30,2	105,5	50
ze zemního plynu a někt. dalších plynů	449	1 400	493	35,2	109,8	44
z pevných paliv	80	300	88	29,3	109,8	8
z elektřiny	386	1 500	385	25,7	99,6	-2
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	183	2 300	149	6,5	81,3	-34
Daň z digitální služeb	0	1 100	0	0,0	x	0
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	37 283	164 400	29 938	18,2	80,3	-7 345

*) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

Graf č. 6: Struktura zvláštních daní a poplatků ze zboží a služeb v tuzemsku za 1. čtvrtletí 2021

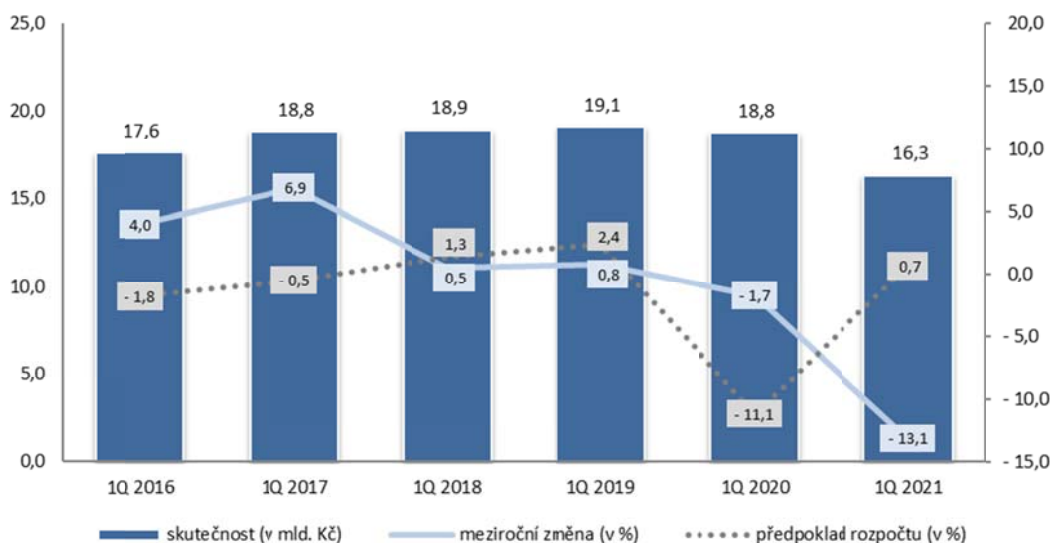

*) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

***) včetně odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Inkaso rozpočtově nejvýznamnější **spotřební daně z minerálních olejů** v prvním čtvrtletí roku 2021 pokleslo na hodnotu **16,3 mld. Kč**, tedy o 2,5 mld. Kč, tj. o 13,1 %, v porovnání se stejným obdobím předcházejícího roku. Negativní vliv na inkaso daně má nejen celkové oslabení ekonomiky, ale i nově zavedené snížení sazby spotřební daně z motorové nafty o 1 Kč/l, které se do inkasa začalo promítat vzhledem ke splatnosti daně od měsíce března. Vzhledem k přísnějším restrikcím (zejména omezení pohybu v rámci ČR) lze předpokládat, že rozpočtovaná částka nebude zcela naplněna.

Graf č. 7: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z minerálních olejů (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách v daném roce) v roce n proti skutečnosti v roce n-1

Inkaso **spotřební daně z tabákových výrobků** (včetně zahříváných tabákových výrobků) meziročně pokleslo na **9,0 mld. Kč**, tedy o 4,0 mld. Kč, tj. o 30,5 %. Tento pokles souvisí s tradičním výkyvem v odběru tabákových nálepek před změnou sazby spotřební daně, ale také s omezením přeshraničních nákupů. V dalších měsících očekáváme postupný růst inkasa, který bude rovněž odrazem zvýšení sazeb spotřební daně z tabákových výrobků, které by do rozpočtu mělo přinést dodatečné 4,3 mld. Kč. Vzhledem k omezení přeshraniční turistiky nelze vyloučit, že rozpočtované částky nebude dosaženo.

Graf č. 8: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z tabákových výrobků (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách v daném roce) v roce n proti skutečnosti v roce n-1

Hodnoty uvedené v grafu jsou včetně spotřební daně ze zahříváných tabákových výrobků a ze surového tabáku.

Inkaso **spotřební daně z lihu** za první čtvrtletí meziročně pokleslo, a to o 0,7 mld. Kč na **2,5 mld. Kč**, tj. o 21,3 %. Pokles je způsoben zavřenými restauračními zařízeními a útlumem cestovního ruchu. Svoji roli zde sehrálo i předzásobením před změnou sazby spotřební daně v roce 2020, a s tím související vyšší inkaso daně počátkem roku 2020. Nicméně od měsíce března lze pozorovat meziměsíční růst inkasa ve srovnání s rokem 2020, rozpočtovaná částka by měla být naplněna.

Inkaso **spotřební daně z piva** meziročně pokleslo o 0,2 mld. Kč, tj. o 23,1 % a činilo **0,8 mld. Kč**. Opět je zde patrný vliv uzavření restauračních zařízení a pokles cestovního ruchu, avšak v menší míře než v případě lihu, neboť zde se část spotřeby přesouvá do domácností, rozpočet by měl být tedy naplněn.

Inkaso spotřební daně rozpočtově nejméně významné komodity spotřební daně **z vína a meziproductů** činilo ve sledovaném období **0,2 mld. Kč** a meziročně mírně pokleslo o 5,1 %.

V případě **energetických daní** (daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv) inkaso za první čtvrtletí roku 2021 činilo **1,0 mld. Kč**. Tato částka je o 50 mil. Kč vyšší než inkaso v předchozím roce, což odpovídá 5,5% růstu. Meziročně vzrostlo inkaso daně ze zemního plynu i pevných paliv, přibližně na loňské úrovni zůstává inkaso daně z elektřiny. Prozatím není důvod se obávat nenaplnění rozpočtované částky.

Inkaso **odvodu z elektřiny ze slunečního záření** dosáhlo v prvním čtvrtletí roku 2021 částky **0,1 mld. Kč**, což je o 18,7 % méně než v předchozím roce. Není však nutné se prozatím obávat nenaplnění rozpočtované částky.

Inkaso **daně z příjmů právnických osob** dosáhlo za 1. čtvrtletí roku na úrovni státního rozpočtu **27,0 mld. Kč**, což představuje naplnění rozpočtového očekávání na **32,2 %**. Při meziročním srovnání došlo k mírnému poklesu inkasa o zhruba **1,2 mld. Kč**, tj. o **4,1 %**. Uvedený pokles byl způsoben především úpravou rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů platnou od roku 2021. Tento negativní dopad na inkaso daně na úrovni státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku činil 1,3 mld. Kč. Na základě současné úrovně pokladního plnění lze u této daně očekávat naplnění rozpočtového očekávání.

Inkaso daně za první tři měsíce roku bylo ovlivněno zejména splatností první čtvrtletní zálohy u větších plátců splatné v březnu 2021, přičemž zálohy na daň byly uhrazeny v obdobné výši jako v roce 2020. Na inkasu se meziročně projevil vliv opatření přijatých ke zmírnění dopadů nemoci COVID-19. Jedná se o faktický posun lhůty pro podání přiznání a zaplacení daně v roce 2020 a 2021, a dále o úpravu lhůt pro

podání přiznání a zaplacení daně u elektronicky podaných daňových přiznání od roku 2021. Část daňových subjektů rovněž využila možnost vyplývající z daňového řádu a podala individuální žádost o stanovení záloh na dani z příjmů právnických osob splatných v roce 2021 jinak, resp. o jejich snížení či prominutí.

Vliv dalších přijatých diskrečních opatření se na inkasu projeví až v následujících měsících.

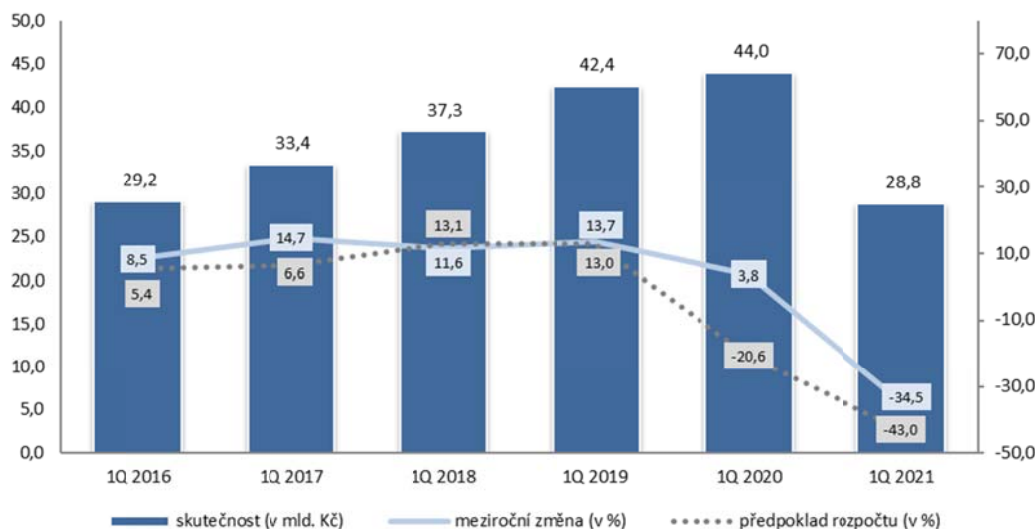
Graf č. 9: Meziroční srovnání inkasa DPPO (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách v daném roce) v roce n proti skutečnosti v roce n-1

Za 1. čtvrtletí 2021 byl na účtech státního rozpočtu u **daně z příjmů fyzických osob** zaznamenán průběžný zůstatek ve výši **28,8 mld. Kč**, tj. 32,8 % schváleného státního rozpočtu pro rok 2021. Letošní inkaso tak vykazuje o 15,2 mld. Kč nižší výnos (o 34,5 %), než tomu bylo ve srovnatelném období loňského roku.

Graf č. 10: Meziroční srovnání inkasa DPFO (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách v daném roce) v roce n proti skutečnosti v roce n-1

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené plátcí vykazuje ve sledovaném období zůstatek ve výši **21,8 mld. Kč**, což znamená plnění státního rozpočtu na 30,1 % (meziroční pokles o 14,4 mld. Kč, tj. o 39,8 %). V meziročním srovnání se výrazně promítá vliv daňových změn účinných od roku 2021, zejména zrušení „superhrubé“ mzdy a zvýšení slevy na poplatníka. Další negativní vliv má výplata kompenzačních bonusů, jako přímé podpory pro OSVČ a další osoby. V 1. čtvrtletí bylo z tohoto titulu vyplaceno 7,7 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů s dopadem 4,8 mld. Kč na státní rozpočet. V důsledku změny rozpočtového určení daní došlo ke snížení inkasa státního rozpočtu o 1,1 mld. Kč. Vzhledem ke stanovení dalšího bonusového období, se kterým nebylo v novele zákona o státním rozpočtu počítáno, lze předpokládat, že rozpočtové očekávání nebude naplněno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky dosáhlo ve sledovaném období **3,9 mld. Kč**, což je o 0,8 mld. Kč (o 18 %) nižší inkaso než ve srovnatelném období roku 2020. Srovnávat období prvního čtvrtletí s celoročním plánem ve výši 2,6 mld. Kč však není z praktických důvodů možné. Důvod je dán zákonnými lhůtami pro podání daňových přiznání. Inkaso v prvním čtvrtletí je výrazně ovlivněno splatností první čtvrtletní zálohy a vyrovnáním daně pro část poplatníků. Zálohy na daň byly uhrazeny v obdobné výši jako v roce 2020. Na inkasu se meziročně projevil vliv opatření ke zmírnění dopadů nemoci COVID-19. Jedná se o faktický posun lhůty pro podání přiznání a zaplacení daně v roce 2020 a 2021 a dále o úpravu lhůt pro podání přiznání a zaplacení daně u elektronicky podaných daňových přiznání od roku 2021. V důsledku změny rozpočtového určení daní došlo ke snížení inkasa státního rozpočtu o 0,9 mld. Kč. Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude naplněno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou (zvláštní sazba daně) dosáhlo ve stejném období **3,2 mld. Kč**, což představuje plnění ve výši cca 24,7 %. V meziročním srovnání je na příslušném účtu státního rozpočtu evidována částka o 0,1 mld. Kč vyšší než za stejné období minulého roku. V důsledku změny rozpočtového určení daní došlo ke snížení inkasa státního rozpočtu o 0,2 mld. Kč. Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude naplněno.

Majetkové daně (daně z kapitálových převodů), jejichž příjemcem je státní rozpočet, byly dosud zastoupeny již pouze daní z nabytí nemovitých věcí. Dále inkaso zahrnuje doplatky zrušené daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí.

Dne 25. září 2020 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 386/2020 Sb., kterým se zrušuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy, čímž došlo ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí. Rozhodným dnem zrušení daně byl stanoven 31. březen 2020. Tato právní úprava se tak vztahuje na nabytí nemovité věci v případech, kdy k provedení vkladu do katastru došlo od prosince 2019, nebo pokud nemovitá věc není evidována v katastru nemovitostí, k nabytí vlastnického práva došlo od prosince 2019. Uvedené znamená, že ke dni nabytí účinnosti zákona poplatníkům, kteří budou naplňovat podmínky zániku daňové povinnosti vymezené v tomto zákoně, zaniká ex lege nejen jejich daňová povinnost, ale i práva a povinnosti s ní související.

Na rok 2021 tak již nebyla daň v rozpočtu uvažována a meziroční srovnání již není s ohledem na stávající situaci relevantní. Aktuálně dosažené inkaso za 1. čtvrtletí roku 2021 se skládá především z vyplácených vratek daně z nabytí nemovitých věcí a dosáhlo **záporné výše 0,1 mld. Kč**.

Inkaso **ostatních daní a poplatků** dosáhlo za 1. čtvrtletí roku na úrovni státního rozpočtu 4,2 mld. Kč, což představovalo plnění rozpočtu na 34,6 %. Meziročně u nich došlo k mírnému nárůstu o 1,0 %.

Celostátní inkaso všech daní bez příjmů z pojistného na sociální zabezpečení dosáhlo na konci března 2021 **celkem 219,2 mld. Kč**, což představovalo naplnění rozpočtového očekávání na 23,7 %. Oproti roku 2020 to bylo o 38,6 mld. Kč (o 15,0 %) méně. Přehled celostátních daní včetně příjmů z pojistného je uveden v tabulce č. 3 v tabulkové části informace.

2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Původně schválený rozpočet **pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti** počítal s příjmy ve výši 548,5 mld. Kč. V důsledku aktualizace makroekonomické predikce a zároveň z důvodu vyššího objemu dosažených příjmů v roce 2020 byla novelou rozpočtu tato částka zvýšena o 13,6 mld. Kč na 562,1 mld. Kč. Příspěvky z pojistného na sociální zabezpečení nejsou v tomto roce přímo dotčeny změnou zákonné úpravy.

Skutečné inkaso dosáhlo v prvním čtvrtletí **140,7 mld. Kč**, což představuje meziroční nárůst o 3,1 mld. Kč, tj. o 2,3 %. Prozatím dosažené tempo růstu zaostává za předpokladem upraveného rozpočtu o 1,7 p. b. i přesto, že plnění odpovídá čtvrtině plánu.

Graf č. 11: Meziroční srovnání inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou rozpočtem (po všech novelách v daném roce) v roce *n* proti skutečnosti v roce *n-1*

2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky **na rok 2021** stanovil **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** v celkové výši 203,8 mld. Kč. Z důvodu stále pokračující epidemie nemoci COVID-19, bylo nutné přijmout novelu (zákon č. 92/2021 Sb.), která reflektuje aktuální vývoj boje s epidemií. V rámci novely došlo k navýšení příjmů kapitoly Ministerstvo zdravotnictví o 5 mld. Kč. Jedná se o předpokládanou refundaci prostředků od zdravotních pojišťoven za vakcíny. U kapitoly Ministerstvo životního prostředí se zvýšily plánované kapitálové příjmy z prodeje emisních povolenek o 3,5 mld. Kč z důvodu růstu jejich tržní ceny. V kapitole Ministerstvo zemědělství došlo rovněž ke zvýšení kapitálových příjmů Státního pozemkového úřadu o 300 mil. Kč. Naopak v kapitole Ministerstvo dopravy došlo ke snížení o 25 mld. Kč v rámci programu Nástroj na podporu oživení a odolnosti (dále jen RRF), protože tato částka nakonec nebyla zahrnuta do Národního plánu obnovy. Dále byly příjmy sníženy o 43 mil. Kč u Úřadu pro civilní letectví, neboť v důsledku pandemie COVID-19 přetrvává omezení leteckého provozu. Po promítnutí novely předpokládá **schválený rozpočet** nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v celkové výši **187,6 mld. Kč** (o 25,6 mld. Kč více než schválený rozpočet roku 2020).

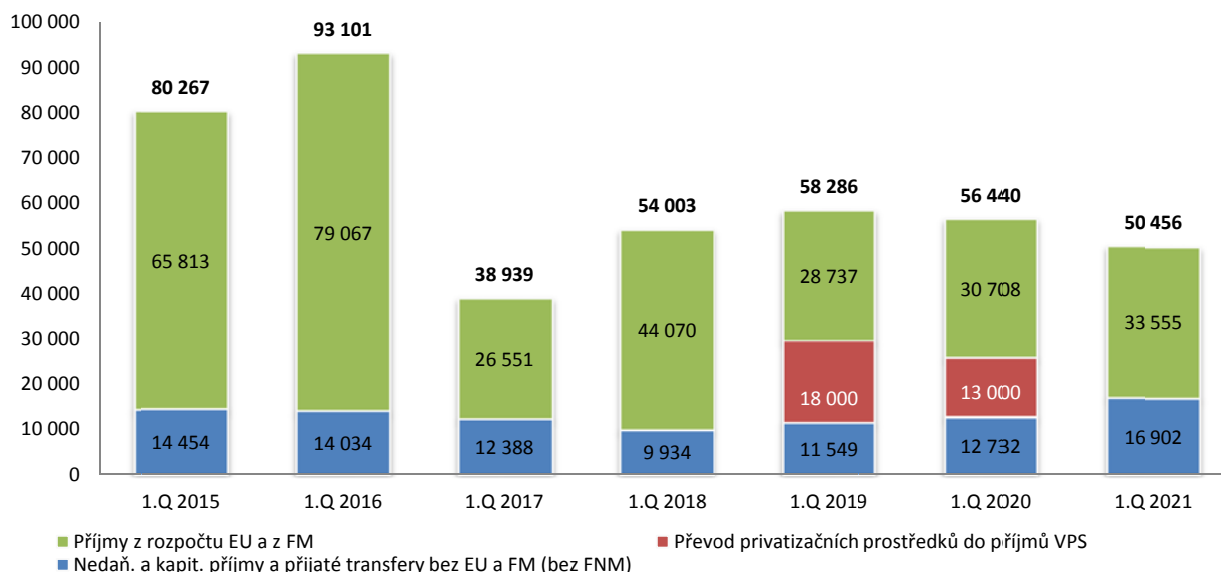
Na rostoucí dynamice plánovaných nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů se podílel zejména **rozpočet přijatých transferů** ve výši **144,9 mld. Kč**, který se meziročně zvýšil o 15,5 mld. Kč. Jejich hlavní složkou jsou **prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM**, které jsou pro rok 2021 rozpočtovány ve výši **132,2 mld. Kč**, což je o 22 mld. Kč více, než bylo rozpočtováno v roce 2020. Rozpočet **nedaňových příjmů** meziročně vzrostl o 9,4 mld. Kč na **25,5 mld. Kč**. Na zmíněném růstu se podílely příjmy kapitoly Český telekomunikační úřad zejména z aukce kmitočtů a také příjmy kapitoly Ministerstvo zdravotnictví získané z refundací prostředků za vakcíny. **Kapitálové příjmy** ve státním rozpočtu na rok 2021 vzrostly o 648 mil. Kč na **17,1 mld. Kč**, což souvisí zejména s vyššími plánovanými příjmy u Státního pozemkového úřadu za nájem a prodej majetku.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1. čtvrtletí 2021 **navýšena rozpočtovými opatřeními o 60 mil. Kč**.

V 1. čtvrtletí roku 2021 dosáhly **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 50,5 mld. Kč (-6,0 mld. Kč)**, tj. 26,9 % rozpočtu po změnách. Zmíněný pokles ovlivnil převod prostředků z privatizačního účtu do kapitoly VPS (-13 mld. Kč), který nebyl v 1. čtvrtletí 2021 realizován. Tato meziroční nesrovnatelnost byla částečně kompenzována růstem příjmů z rozpočtu EU a FM (+2,9 mld. Kč) a především mimořádným výnosem kapitoly Český telekomunikační úřad z aukce na udělení přidělu rádiových kmitočtů 5 telekomunikačním společnostem (5,7 mld. Kč).

Následující graf znázorňuje, jak výrazně je výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivňována prostředky z rozpočtu EU a FM a také převody privatizačních prostředků do příjmů kapitoly VPS.

Graf č. 12: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. čtvrtletí let 2015-2021

Prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM dosáhly **33,6 mld. Kč** (+2,9 mld. Kč, tj. +9,3 %) při plnění rozpočtu po změnách na 25,4 %. Z celku představovaly převody z Národního fondu (bez FM) do příjmů státního rozpočtu částku 15,2 mld. Kč (+1,8 mld. Kč). Tyto prostředky určené na krytí již předfinancovaných výdajů se týkaly zejména Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (4,2 mld. Kč, tj. +1,8 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (4,0 mld. Kč, +912 mil. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (3,5 mld. Kč, +1,5 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (2,3 mld. Kč, -166 mil. Kč), OP Zaměstnanost 2014+ (899 mil. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (263 mil. Kč, -2,2 mld. Kč), OP Praha-Pól růstu 2014+ (22 mil. Kč), OP Technická pomoc 2014+ (16 mil. Kč) a OP Rybářství 2014+ (14 mil. Kč). Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství určené na krytí výdajů na **společnou zemědělskou politiku** dosáhly celkem 17,4 mld. Kč (+0,5 mld. Kč). Největší část prostředků představovaly Přímé platby zemědělcům 2014+ (15,4 mld. Kč, +0,3 mld. Kč), dále se jednalo o prostředky určené na krytí výdajů na Program rozvoje venkova 2014+ (1,9 mld. Kč, +0,2 mld. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ (52 mil. Kč). Další významnější prostředky z EU plynuly v souvislosti s realizací komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+ (1,0 mld. Kč). Příjem z finančních mechanismů zatím dosáhl 53 mil. Kč.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** dosáhly k 31. 3. 2021 částky **6,2 mld. Kč**. Mimo již zmíněné příjmy z EU v rámci OP Životní prostředí 2014+ se jednalo zejména o příjmy z prodeje emisních povolenek ve výši 2,4 mld. Kč (-1,9 mld. Kč). Od poloviny prosince 2020 do konce ledna roku 2021 se nekonaly dražby emisních povolenek v souvislosti s pandemií COVID-19, což mělo výrazný dopad na pokles inkasa. Z důvodu zvýšení ceny emisní povolenky oproti konci roku 2020 byl v rámci novely rozpočtu upraven odhad příjmů z 11,3 mld. Kč na 14,8 mld. Kč.

U kapitoly **Český telekomunikační úřad** zatím dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery výše 6,7 mld. Kč (**+5,7 mld. Kč**). Jak již bylo vysvětleno výše, zmíněný růst představují příjmy z aukce na udělení přidělu rádiových kmitočtů ve výši 5,6 mld. Kč. V listopadu 2020 skončila aukční fáze výběrového řízení, přičemž všechna rozhodnutí o přidělech kmitočtů nabyla právní moci v únoru 2021. Vydražené kmitočty jsou důležité zejména pro rozvoj budoucích sítí 5. generace. Dále příjmy kapitoly byly tvořeny zejména standardními příjmy ze správy radiového spektra a ze správy čísel.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery **kapitoly Všeobecná pokladní správa** (dále jen VPS) k 31. 3. 2021 dosáhly **1,7 mld. Kč (-12,5 mld. Kč)**, což představovalo plnění rozpočtu na 13,2 %. V průběhu

března nebyl uskutečněn převod prostředků z privatizačního účtu v souladu s novelou zákona o zrušení Fondu národního majetku, zatímco ve stejném období roku 2020 byla převedena částka 13 mld. Kč. Ve schváleném rozpočtu jsou zahrnuty tyto příjmy ve výši 10 mld. Kč a je pravděpodobné, že budou převedeny v průběhu roku. Na nedaňových příjmech kapitoly VPS se dále částkou 1,4 mld. Kč (+95 mil. Kč) podílely přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let. Na položce „Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené“ vykázala kapitola VPS příjem ve výši 189 mil. Kč (-381 mil. Kč), který se týkal zejména odvodů příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvodů příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání. Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 65 mil. Kč (-7 mil. Kč). Přijaté sankční platby byly vykázány v částce 65 mil. Kč (-45 mil. Kč).

Příjmy sdílené s EU dosáhly **447 mil. Kč** (+35 mil. Kč, tj. +8,6 %) při plnění rozpočtu na 25,9 %. Příjmy sdílené s EU zahrnují zejména příjmy kapitoly Ministerstvo financí (GŘC) a jsou téměř výhradně tvořeny podílem na clech. Zdrojem těchto příjmů je především clo z průmyslových výrobků, clo ze zemědělských výrobků, dodatečná cla, konečná antidumpingová cla a konečná vyrovnávací cla a jejich výše je ovlivněna především ekonomickým vývojem v ČR a EU. Nárůst inkasa souvisel s epidemií COVID-19 a projevil se zejména při dovozu ochranných roušek, rýže a potravinových doplňků.

Nedaňové příjmy vykázané kapitolou **Operace státních finančních aktiv** (dále jen OSFA) ve výši **18,8 mil. Kč (-123 mil. Kč, tj. -86,7 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 2,6 % byly tvořeny zejména výnosy z finančního investování na Jaderném účtu ve výši 16 mil. Kč. Příjmy z dividend nebyly v 1. čtvrtletí 2021 inkasovány (-121 mil. Kč), což se projevilo v poklesu celkových příjmů kapitoly OSFA. V rámci podseskupení ostatní nedaňové příjmy kapitola vykázala 2,5 mil. Kč, z toho 2,3 mil. Kč byly příjmy od Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO).

Příjmy ze soudních poplatků jsou nově od roku 2021 zatříděny v daňových příjmech (loni dosáhly v rámci nedaňových příjmů 261 mil. Kč). Stejně jako v 1. čtvrtletí 2020 nedošlo v průběhu ledna až března 2021 k převodům prostředků ze státních podniků do příjmů státního rozpočtu.

Detailnější analýza nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů k 31. 3. 2021 bude možná až po sestavení finančních výkazů v polovině dubna 2021.

3 Výdaje státního rozpočtu

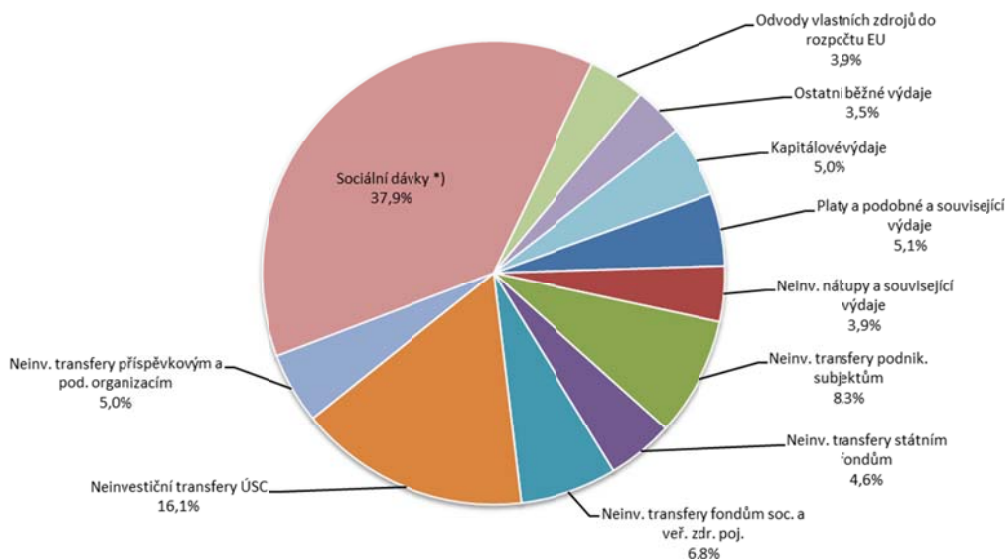
Zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021 ze dne 18. prosince 2020 stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2021 v celkové výši 1 808,3 mld. Kč, z toho 156,7 mld. Kč mělo být kryto prostředky z rozpočtu Evropské unie. Běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 620,8 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 187,5 mld. Kč. Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2020 měly být celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2021 nižší o 1,9 % (o 34,6 mld. Kč); běžné výdaje nižší o 3,0 % (o 49,5 mld. Kč) a kapitálové výdaje vyšší o 8,6 % (o 14,9 mld. Kč).

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2021 se vycházelo z dat a prognóz, které byly v té době aktuálně k dispozici. Epidemie COVID-19, která vypukla v březnu 2020, s sebou přinesla významný propad ekonomické aktivity, omezení daňových příjmů státního rozpočtu a zvýšené výdaje na boj proti šíření epidemie a také na podporu ekonomiky. Vývoj epidemie je stále velmi nepředvídatelný, a byť se předpokládalo, že se ke konci roku 2020 situace zlepší a v roce 2021 nastane oživení ekonomické aktivity, nastalo naopak její zhoršení, a to i přes výrazné restrikce ze strany vlády. Z těchto důvodů bylo nutné přistoupit k novele zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, která byla schválena Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 18. února 2021 (s účinností od 1. března 2021). Zákon č. 92/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, stanovil celkové výdaje ve výši 1 885,6 mld. Kč. Běžné výdaje jsou zahrnuty v objemu 1 698,1 mld. Kč a kapitálové výdaje zůstaly v rekordním objemu 187,5 mld. Kč. Novela počítá např. s částkou 34 mld. Kč na podporu podnikání, a to zejména na nový kompenzační program Ministerstva průmyslu a obchodu COVID - 2021, na program Antivirus, na program pomoci podnikatelům v gastronomii (program COVID - Gastro -

Uzavřené provozovny), na program COVID - SPORT III Lyžařská střediska, na program COVID - Veletrhy/Kongresy, na příspěvek obcím a krajům na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021. Další prostředky budou uvolněny na odměny zdravotníkům za nasazení při druhé vlně pandemie (12,2 mld. Kč), do oblasti sociálních služeb a sociální práce (5 mld. Kč), na pokrytí nákladů na testování žáků škol (2,6 mld. Kč), na nákup vakcín (7 mld. Kč); o 2,7 mld. Kč se zvyšuje alokace určená na přídatky na děti, o 1,7 mld. Kč se navyšují výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti atd.

Celkové výdaje za 1. čtvrtletí 2021 dosáhly 464,9 mld. Kč, tj. 24,7 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 10,2 % (+42,9 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 10,8 % (+43,0 mld. Kč), oproti tomu kapitálové výdaje meziročně klesly o 0,4 % (-0,1 mld. Kč).

Graf č. 13: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021

Realizace vládních priorit a podpora vyplacená v souvislosti s epidemií koronaviru jsou hlavními důvody vysokého tempa růstu výdajů, přestože meziročně zpomalilo. Na objemově nejvýznamnějších **sociálních dávkách** (+12,4 mld. Kč) se tradičně nejvíce podílely výplaty důchodů (+8,8 mld. Kč). Rozhodující podíl na růstu výplat dávek nemocenského pojištění (+2,3 mld. Kč) zaujímá nemocenské (+1,7 mld. Kč) a ošetrovné (+0,5 mld. Kč). Z ostatních dávek nejvíce vzrostl rodičovský příspěvek (+0,5 mld. Kč) a podpory v nezaměstnanosti (+0,5 mld. Kč). **Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům** (+23,5 mld. Kč) zvýšily náhrady mezd a pojistného v rámci programu Antivirus A, A Plus a B v celkovém objemu 11,5 mld. Kč, programy COVID - Nájemné (3,3 mld. Kč), COVID - Gastro - Uzavřené provozovny (3,2 mld. Kč), COVID - SPORT III Lyžařská střediska (0,8 mld. Kč), COVID - Sport II (0,5 mld. Kč), COVID - Kultura (0,4 mld. Kč), COVID - Podpora cestovního ruchu (0,2 mld. Kč), COVID - Ubytování (0,1 mld. Kč) a ošetrovné pro OSVČ (0,4 mld. Kč). Na růst transferů měl vliv i převod prostředků určených na útlum a odkup dolů OKD, a.s. (1,4 mld. Kč). **Platba státu na veřejné zdravotní pojištění za tzv. státní pojištěnce** meziročně vzrostla o 12,7 mld. Kč v důsledku jejího zákonného navýšení. Za růstem **neinvestičních transferů územním rozpočtům** (+7,3 mld. Kč) stojí v první řadě prostředky na platy pedagogických i nepedagogických pracovníků na středních a základních školách (+5,9 mld. Kč), které by se v tomto roce měly zvýšit o 9 %, resp. o 4,3 % u nepedagogů. Za meziročním navýšením stojí i převod prostředků určených na financování sociálních služeb (+1,5 mld. Kč). **Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie** byly na základě požadavku Evropské komise zaplacený v nadalikvotní výši, což je hlavní příčinou jejich meziročního zvýšení o 24,1 % (+3,5 mld. Kč). Naopak pokles běžných výdajů ovlivnily **neinvestiční nákupy a související výdaje**¹ (-4,5 mld. Kč), jejichž objem byl v březnu minulého roku výrazně navýšen nákupy ochranných pomůcek a dalšího zdravotnického materiálu. Ještě výraznější pokles u **neinvestičních transferů příspěvkovým a pod. organizacím** (-10,5 mld. Kč) byl způsoben vysokým předfinancováním v loňském roce, a to zejména oblasti výzkumu, vývoje a

¹ Bez výdajů na obsluhu státního dluhu.

inovací. **Kapitálové výdaje** jsou počátkem roku tradičně nižší, což souvisí s realizací investic převážně ve druhé polovině roku. I přes nízké čerpání na úrovni 12,6 % rozpočtu je jejich objem z meziročního hlediska na podobné úrovni (-0,1 mld. Kč). Objem celkových realizovaných výdajů zůstal pod čtvrtletní alikvotou rozpočtu po změnách o 6,5 mld. Kč, v 1. čtvrtletí 2020 to bylo o 0,5 mld. Kč.

Tabulka č. 7: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

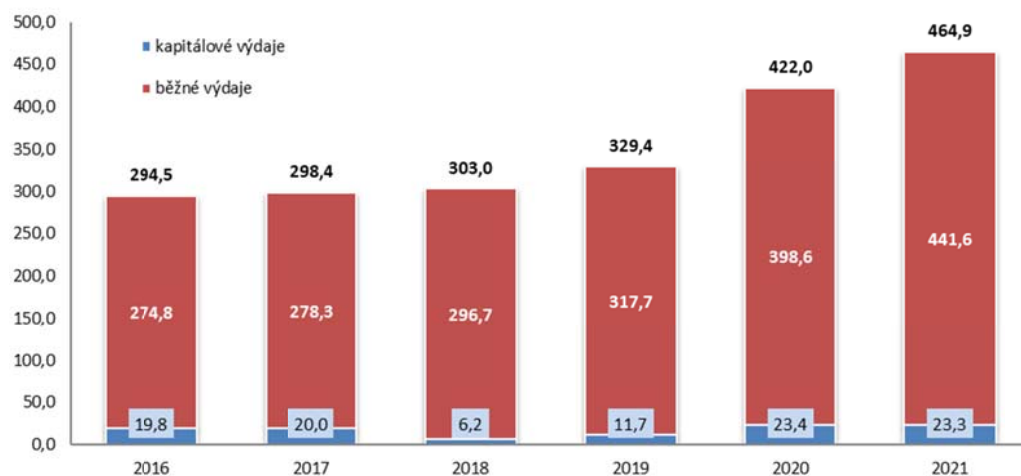
Výdaje státního rozpočtu leden až březen	2020		2021				Index (2021/2020)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)		
Výdaje celkem	422,0	25,0	1 885,6	1 885,7	464,9	24,7	110,2	42,9
Běžné výdaje	398,6	25,7	1 698,1	1 700,3	441,6	26,0	110,8	43,0
Platy a podobné a související výdaje	23,4	15,7	145,6	150,8	23,5	15,6	100,7	0,2
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	21,8	17,3	135,3	134,7	18,1	13,4	82,9	-3,7
Výdaje na obsluhu státního dluhu	3,4	7,0	52,6	52,6	4,2	8,0	122,5	0,8
Výdaje na realizaci záruk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	15,1	30,3	94,9	100,2	38,6	38,5	256,1	23,5
Neinvestiční transfery neziskovým a pod.organizacím	6,9	41,5	16,7	19,0	8,3	43,6	119,5	1,3
Neinvestiční transfery státním fondům - z toho:	23,4	49,8	50,8	52,5	21,4	40,8	91,2	-2,1
Neinvestiční transfery SZIF	17,5	48,6	34,8	34,8	16,9	48,7	96,6	-0,6
Neinv. transfery fondům soc. a veřejného zdrav. poj.	18,9	24,6	129,6	128,6	31,7	24,6	167,2	12,7
Neinv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	67,5	33,9	218,8	220,7	74,8	33,9	110,7	7,3
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. organizacím	33,5	42,7	77,5	83,6	23,1	27,6	68,8	-10,5
Sociální dávky *) - v tom:	163,7	24,8	697,0	689,6	176,1	25,5	107,6	12,4
Dávky důchodového pojištění	126,1	24,9	535,3	534,9	134,9	25,2	107,0	8,8
Podpory v nezaměstnanosti	2,5	32,6	15,5	8,6	3,0	34,5	121,0	0,5
Dávky nemocenského pojištění	11,0	21,7	43,6	43,6	13,3	30,5	121,3	2,3
Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče	11,8	24,6	50,9	50,7	12,2	24,0	103,0	0,4
Dávky sociální péče**)	9,9	25,2	41,5	41,4	10,2	24,6	102,8	0,3
Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil	2,5	29,8	9,9	9,9	2,6	26,4	103,3	0,1
Stavební spoření	0,0	0,0	4,2	4,2	0,0	0,0	116,3	0,0
Státní příspěvek na důchodové připojištění	1,8	24,7	7,6	7,6	1,9	24,5	101,6	0,0
Odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU	14,6	31,1	54,9	54,9	18,2	33,1	124,1	3,5
Ostatní běžné výdaje (dopočet do celku)	7,7	8,9	65,1	53,9	6,0	11,2	78,0	-1,7
Kapitálové výdaje	23,4	16,6	187,5	185,4	23,3	12,6	99,6	-0,1
Investiční nákupy a související výdaje	2,8	11,3	31,1	31,3	2,2	7,1	77,8	-0,6
Investiční transfery podnikatelským subjektům	3,1	26,1	9,0	11,9	3,2	26,9	103,4	0,1
Investiční transfery státním fondům - z toho:	9,0	19,2	86,5	84,8	9,5	11,2	105,7	0,5
Investiční transfery SFDI	7,3	18,2	80,4	78,7	8,4	10,7	115,7	1,1
Investiční transfery veřej. rozpočtům územní úrovně	4,2	37,4	8,4	10,8	4,2	39,5	100,9	0,0
Investiční transfery příspěvkovým a pod.organizacím	3,0	19,9	13,5	14,1	2,6	18,2	86,9	-0,4
Ostatní kapitálové výdaje (dopočet do celku)	1,3	4,3	39,0	32,6	1,6	4,9	120,2	0,3

*) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné)

**) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

Pozn.: Plnění rozpočtu roku 2020 je vztaženo k rozpočtu po změnách k 31. 3. 2020.

Graf č. 14: Čerpání výdajů v 1. čtvrtletí let 2016 až 2021 (mld. Kč)

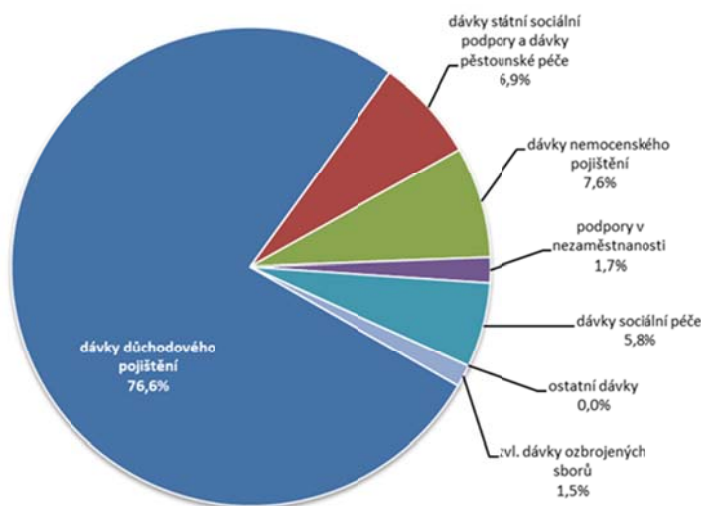

3.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **441,6 mld. Kč** byly čerpány na 26,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,8 % (+43,0 mld. Kč). Čtvrtinu rozpočtu po změnách převýšily o 16,5 mld. Kč. Z celku 48,0 %, tj. **211,9 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**².

Sociální dávky³ dosáhly celkem **176,1 mld. Kč**, tj. 25,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 7,6 % (+12,4 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2021 jsou zahrnuty ve výši 697,0 mld. Kč, při meziročním navýšení o 5,3 % (o 35,0 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2020 a o 1,4 % (o 9,7 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2020. Rozpočet sociálních dávek je ovlivněn jak autonomním vývojem, tak schválenými systémovými změnami sociální legislativy v uplynulém období a legislativními změnami, které nabývaly účinnosti v průběhu roku 2020 (jednalo se zejména o mimořádná, časově omezená opatření reagující na epidemii COVID-19) a k 1. lednu 2021 (např. pravidelná valorizace dávek důchodového pojištění). V souvislosti s novelou zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 se do rozpočtu sociálních dávek promítlo zvýšení přídávku na dítě (+2,7 mld. Kč), dále nově zavedené náhradní výživné pro nezaopatřené dítě (+445 mil. Kč) a navýšení výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti (+1,7 mld. Kč), viz dále.

Graf č. 15: Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2021

Největší objem sociálních dávek (76,6 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **134,9 mld. Kč**, tj. 25,2 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 7,0 % (+8,8 mld. Kč). Z celku představovaly 82,2 %, tj. 110,9 mld. Kč (+7,5 mld. Kč), důchody starobní. Poštovné činilo dalších 74 mil. Kč. Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2021 ve výši 535,6 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 5,6 % (o 28,3 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2020, proti skutečnosti roku 2020 předpokládá zvýšení o 3,0 % (o 15,7 mld. Kč). Od roku 2018 se pro zvýšení důchodu používá 100 % růstu indexu spotřebitelských cen nebo 100 % růstu indexu životních nákladů důchodců. Vybere se ten index, který je vyšší, a zohlední se 1/2 růstu reálných mezd. Nařízením vlády č. 381/2020 Sb. se pro rok 2021 stanovila mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 3 550 Kč (navýšení o 60 Kč) a zvýšení procentní výměry důchodu o 7,1 % (pro důchody přiznané před 1. 1. 2021 a splatné po 31. 12. 2020). Průměrný starobní důchod se zvýšil o 839 Kč měsíčně, tj. o 5,8 %. Kromě uvedeného se na výši rozpočtu projevuje mj. vliv růstu příjmů, z nichž jsou důchody

² Sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědouhelného průmyslu.

³ Položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče, dávky sociální péče (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách), podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru.

vyměřovány, mění se mezigenerační struktura důchodců a předpokládaný nárůst počtu důchodců s vyššími důchody.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **13,3 mld. Kč**, což představovalo 30,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 21,3 % (+2,3 mld. Kč). Z toho 9,35 mld. Kč (+1,7 mld. Kč) činila výplata nemocenského, 1,15 mld. Kč (+528,7 mil. Kč) ošetřovného a 2,7 mld. Kč (+125,6 mil. Kč) peněžité pomoci v mateřství. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2021 je v pododdílu 412 stanoven ve výši 43,6 mld. Kč, tj. o 13,9 % (o 7,05 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2020 a o 21,6 % (o 12,0 mld. Kč) méně proti skutečnosti 2020. Nižší rozpočtovaná částka vycházela z předpokladu, že legislativní úpravy reagující na epidemii COVID-19 jsou dočasné, nicméně v současné době (duben 2021) jsou tyto dávky stále vypláceny v úpravě schválené na podzim roku 2020. Ošetřovné se vyplácí po celou dobu uzavření školských a dalších dětských zařízení, ale i některých sociálních služeb pro hendikepované. Nárok na ošetřovné vzniká rodičům dětí mladších 10 let a je vyplácen i při péči o starší hendikepované děti navštěvující školu. Stejně tak ho dostávají i lidé, kteří z důvodu uzavření zařízení některých sociálních služeb (denní stacionáře apod.) pečují o staršího hendikepovaného, který s nimi žije ve společné domácnosti. Ošetřovné se vyplácí za kalendářní dny a činí 70 % redukovaného denního vyměřovacího základu. Nárok na nemocenskou vzniká 15. dnem nemoci či karantény. Do 30. kalendářního dne trvání nemoci či karantény má zaměstnanec nárok na 60 % z denního vyměřovacího základu, od 31. do 60. dne se částka zvyšuje na 66 % a od 61. dne až do konce pracovní neschopnosti má zaměstnanec nárok na 72 % z redukovaného denního vyměřovacího základu.

Dávky státní sociální podpory⁴ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče**⁵ poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **12,2 mld. Kč**, tj. na 24,0 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 3,0 % (+352,9 mil. Kč). Z dávek státní sociální podpory největší objem představoval rodičovský příspěvek 9,2 mld. Kč (+494 mil. Kč), příspěvek na bydlení 1,6 mld. Kč (-153,9 mil. Kč) a přídavek na dítě 515,6 mil. Kč (-17,8 mil. Kč). Dávky pěstounské péče dosáhly 809,0 mil. Kč (+31,5 mil. Kč). Další výdaje spojené s výplatou těchto dávek činily 164,5 mil. Kč, z toho 106,6 mil. Kč představovaly dávky pěstounské péče na povinné sociální pojištění, 38,7 mil. Kč na zdravotní pojištění v souvislosti s výplatou odměny pěstouna ve zvláštních případech a 11,5 mil. Kč si vyžádaly poštovní služby.

Ve schváleném rozpočtu byly tyto dávky v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 49,25 mld. Kč, což byla téměř shodná částka jako v roce 2020. Novelou zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 došlo k navýšení o 2,7 mld. Kč na 51,95 mld. Kč. Důvodem tohoto navýšení je s účinností od 1. 4. 2021 zvýšení **přídavku na dítě**, resp. zvýšení hranice rozhodného příjmu limitujícího nárok na přídavek na dítě z 2,7 na 3,4 násobek částky životního minima rodiny a zvýšení částek přídavku na dítě o 26 %. Přídavek na dítě je poskytován ve třech výších podle věku dítěte a ve dvou výměrách podle druhu příjmu. Výše **rodičovského příspěvku**, který tvoří 67,2 % rozpočtu těchto dávek, zůstává stejná jako v roce 2020. Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si i nadále může zvolit vyšší měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžité pomoci v mateřství). Nárok na **porodné** také zůstává stejný jako v roce 2020 a náleží rodině, které se narodí první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem je nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Za stanovených podmínek zůstává pro určitý okruh osob také nárok na **pohřebné** ve výši 5 000 Kč. V roce 2021 se mírně zvyšují náklady uznatelné pro vyplacení **příspěvku na bydlení**⁶. **Dávky pěstounské**

⁴ Přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

⁵ Od 1. 1. 2013 dávky pěstounské péče přestaly být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách pěstounské péče rozhodují a vyplácejí je pobočky Úřadu práce ČR.

⁶ Nařízení vlády č. 580/2020 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2021 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

péče jsou poskytovány dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Nepatrný růst vykazují z důvodu nárůstu počtu pěstounů. V dubnu roku 2020 došlo k navýšení částky životního a existenčního minima, přičemž tyto částky jsou stejné i pro rok 2021, kdy např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 3 860 Kč (původně 3 410 Kč), u osoby, která je považována jako první v pořadí, 3 550 Kč (původně 3 140 Kč), atd.; existenční minimum činí 2 490 Kč (původně 2 200 Kč) měsíčně. Tato úprava ovlivňuje dávky, které jsou vázány na částky životního minima.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **3,0 mld. Kč** a představovaly 34,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 20,8 % (+511,8 mil. Kč). Schválený rozpočet stanovil v pododdílu 421 výdaje na tuto dávku pro rok 2021 ve výši 15,5 mld. Kč, tj. o 103,9 % (o 7,9 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2020, resp. o 46,7 % (o 4,9 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2020. Navýšení rozpočtu souviselo převážně s očekávaným negativním vývojem na trhu práce a predikovaným růstem nezaměstnanosti s ohledem na přetrvávající pandemii COVID-19. V únoru 2021 došlo rozpočtovým opatřením ke snížení těchto výdajů o částku 6,8 mld. Kč ve prospěch programu Antivirus. V souvislosti s vyplácením těchto podpor bylo vydáno dalších 5,4 mil. Kč na nákup služeb (z toho 5,2 mil. Kč na služby pošt). Z následující tabulky je patrný mírný růst nezaměstnanosti, který je důsledkem přijatých opatření na podporu udržení zaměstnanosti.

Tabulka č. 8: Vývoj nezaměstnanosti

	březen 2016	březen 2017	březen 2018	březen 2019	březen 2020	prosinec 2020	leden 2021	únor 2021	březen 2021
podíl nezaměstnaných osob v %	6,1	4,8	3,5	3,0	3,0	4,0	4,3	4,3	4,2
nezaměstnanost v tis. osob	443,1	356,1	263,6	227,1	225,7	292,0	308,9	311,5	306,6
volná pracovní místa v tis.	117,3	150,9	253,5	339,3	342,3	318,6	325,4	330,7	338,9

Pramen: MPSV

Dávky sociální péče vyplacené ve výši **10,2 mld. Kč** představovaly 24,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,8 % (+281,9 mil. Kč). Z celku představoval **příspěvek na péči 8,2 mld. Kč** (-7,6 mil. Kč). Tento příspěvek se poskytuje podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2021 je příspěvek na péči stanoven na § 4195 částkou 33,0 mld. Kč, tj. o 5,4 % (o 1,7 mld. Kč) vyšší než stanovil rozpočet roku 2020 a o 153,2 mil. Kč nižší než činila skutečnost roku 2020. **Dávky pomoci v hmotné nouzi** byly vyplaceny ve výši **1,3 mld. Kč** (+283,7 mil. Kč), z toho příspěvek na živobytí, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, dosáhl 848,5 mil. Kč (+203,9 mil. Kč). Doplatek na bydlení, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl 441,6 mil. Kč (+57,8 mil. Kč). Mimořádná okamžitá pomoc poskytovaná osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit (např. při živelní pohromě lze poskytnout dávku až do výše 15násobku životního minima jednotlivce, tj. 57,9 tis. Kč), dosáhla 35,3 mil. Kč (+25,2 mil. Kč). Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2021 v pododdíle 417 zahrnuty v objemu 5,7 mld. Kč, tj. o 5,7 % (o 307,2 mil. Kč) vyšším než stanovil schválený rozpočet na rok 2020 a o 17,9 % (o 858,3 mil. Kč) vyšším proti skutečnosti roku 2020. **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě (příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku), a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Oprávněným osobám bylo **vyplaceno** celkem **650,7 mil. Kč** (+5,8 mil. Kč), z toho příspěvek na mobilitu dosáhl 426,2 mil. Kč (-7,8 mil. Kč) a příspěvek na zvláštní pomůcku 224,5 mil. Kč (+13,6 mil. Kč). Na rok 2021 jsou dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány v pododdíle 418 ve výši 3,0 mld. Kč, tj. o 3,2 % (o 100,0 mil. Kč) méně než v roce 2020 a o 11,9 % (o 318,5 mil. Kč) více než bylo čerpáno v roce 2020. Další výdaje spojené s výplatou dávek sociální péče dosáhly 33,2 mil. Kč, jednalo se zejména o poštovní služby.

Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy obrany, vnitra, spravedlnosti, financí a GIBS, činily **2,6 mld. Kč**, tj. 26,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,3 % (+83,4 mil. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 2,3 mld. Kč, odchodné 292,5 mil. Kč, odbytné 6,2 mil. Kč atd. Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 9,9 mld. Kč, tj. o 4,7 % (o 441,0 mil. Kč) vyšší než činila skutečnost roku 2020.

Na **platbu státu veřejného zdravotního pojištění** za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnce) připadlo **31,7 mld. Kč**, tj. 24,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 67,1 % (+12,7 mld. Kč). Schválený státní rozpočet 129,6 mld. Kč je proti skutečnosti roku 2020 navýšen o 33,3 % (o 32,4 mld. Kč) zejména v souvislosti se zvýšením vyměřovacího základu pro tuto platbu z 11 607 Kč na 13 088 Kč (od 1. 1. 2021) a z něj odvozené měsíční platby státu z 1 567 Kč za osobu na 1 767 Kč za osobu. Navýšení rozpočtu také reflektuje skutečnost, že tato platba byla v roce 2020 navýšena dvakrát, od 1. 1. 2020 a od 1. 6. 2020.

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. čtvrtletí roku 2021 dosáhl **1,9 mld. Kč**, tj. 24,5 % rozpočtu, při meziročním zvýšení o 1,6 % (+29,7 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 7,6 mld. Kč počítá se zvýšením výdajů o 2,7 % (o 200,0 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2020, proti skutečnosti roku 2020 se zvýšením o 3,3 % (o 239,6 mil. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců místo zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na odvod daně z příjmu za zaměstnance. V 1. čtvrtletí 2021 dosáhly **32,8 mil. Kč**, tj. 8,2 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje snížily o 47,5 % (-29,6 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2021 je schválena částka 400,0 mil. Kč, tj. o 33,3 % (o 100,0 mil. Kč) více než stanovil rozpočet v roce 2020 a o 46,0 % (o 126,1 mil. Kč) více než bylo v roce 2020 čerpáno.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců, nejvýše však 13 800 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc. Vyplaceny byly **2,2 mld. Kč**, tj. 25,4 % schváleného rozpočtu a meziročně se tyto výdaje zvýšily o 6,2 % (+125,9 mil. Kč). Schválený rozpočet v objemu 8,5 mld. Kč je o 13,3 % (o 995,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2020, proti skutečnému čerpání v roce 2020 je vyšší o 1,1 % (o 93,6 mil. Kč).

Výdaje státu **na aktivní politiku zaměstnanosti**⁷ činily celkem **11,8 mld. Kč**, tj. 81,0 % rozpočtu po změnách při meziročním nárůstu o 11,3 mld. Kč. Na tomto nárůstu se nejvíce podílejí cílené programy k řešení zaměstnanosti v celkové částce 11,6 mld. Kč, z toho výdaje na Cílený program podpory zaměstnanosti – **Antivirus režim A, A plus a B** dosáhly **11,5 mld. Kč**. Zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ze dne 18. prosince 2020, stanovil rozpočet výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti (vč. prostředků z rozpočtu EU/FM) ve výši 2,1 mld. Kč. Novela zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 navýšila výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti o dalších 1,7 mld. Kč vzhledem k očekávané situaci na trhu práce, jedná se zejména o posílení výdajů na veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa. Prostředky na Cílený program podpory zaměstnanosti – Antivirus režim A, A plus a B byly rozpočtovým opatřením provedeným v únoru 2021 navýšeny snížením rozpočtu podpor v nezaměstnanosti o 6,8 mld. Kč, další 4 mld. Kč byly na tento účel převedeny v březnu z rezervní položky kapitoly VPS „Prostředky na podporu podnikání“ a dalším zdrojem pro čerpání tohoto programu zaměřeného na záchranu zaměstnanosti byly zůstatky nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let (cca 5 mld. Kč).

Nízké čerpání výdajů na **platy a podobné a související výdaje** ve výši **24,5 mld. Kč**, tj. na 15,6 % rozpočtu po změnách (150,8 mld. Kč), souvisí s posunem účtování těchto prostředků (výplaty realizované v lednu za prosinec jsou čerpány z prostředků roku 2020). Meziročně tyto výdaje vzrostly o 0,7 % (o 0,2 mld. Kč).

⁷ Výdaje na rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

Schválený rozpočet 145,6 mld. Kč je o 2,3 % (o 3,4 mld. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2020, proti skutečnému čerpání v roce 2020 je nižší o 3,2 % (o 4,9 mld. Kč). Pokud jde o absolutní objem výdajů na platy a podobné a související výdaje (seskupení položek 50) nejvíce prostředků ve sledovaném období vyplatilo Ministerstvo vnitra, za ním následuje Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Neinvestiční nákupy a související výdaje byly čerpány ve výši **18,1 mld. Kč**, což představovalo 13,4 % rozpočtu po změnách (134,7 mld. Kč) a meziroční pokles o 17,1 % (o 3,7 mld. Kč). Na poklesu se nejvíce podílel nákup materiálu (o 2,6 mld. Kč) a nákup služeb (o 1,2 mld. Kč). Pokles byl ovlivněn výrazným navýšením nákupů ochranných pomůcek a dalšího zdravotnického materiálu v březnu minulého roku. Nárůst byl vykázan pouze u výdajů na obsluhu státního dluhu (meziročně o 466 mil. Kč). Schválený rozpočet 135,3 mld. Kč je o 6,0 % (o 7,6 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2020, proti skutečnému čerpání v roce 2020 pak o 14,3 % (o 17,0 mld. Kč) vyšší. V absolutním vyjádření byly nejvíce čerpány výdaje na nákup služeb (6,8 mld. Kč), úroky a ostatní finanční výdaje (4,2 mld. Kč), nákup materiálu (2,4 mld. Kč), výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary (2,4 mld. Kč), výdaje na nákup vody, paliv a energie (1,2 mld. Kč), ostatní nákupy (826 mil. Kč, jde především o výdaje na opravy a udržování a cestovné) a netransferové převody uvnitř organizace, povinnosti a jistoty (163 mil. Kč). Na čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů se nejvíce podílely kapitoly Státní dluh, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Správa státních hmotných rezerv a Ministerstvo financí.

Na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům bylo vynaloženo **38,6 mld. Kč**, tj. 38,5 % rozpočtu po změnách (100,1 mld. Kč) při meziročním nárůstu o 156,1 % (o 23,5 mld. Kč). Schválený rozpočet 94,9 mld. Kč je o 24,9 % (o 18,9 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2020, proti skutečnému čerpání v roce 2020 pak nižší o 11,1 % (o 11,9 mld. Kč). Na meziročním nárůstu skutečných výdajů se nejvíce podílely výdaje na cílené programy k řešení zaměstnanosti související s epidemií COVID-19, konkrétně na náhrady mezd a pojistného v rámci programů Antivirus A, A Plus a B v celkovém objemu 11,5 mld. Kč. Programy pomáhají zaměstnavatelům lépe zvládnout současnou situaci a nepropouštět pracovníky. Další výdaje spojené s epidemií se týkaly programů COVID Nájemné (3,3 mld. Kč), COVID Gastro – Uzavřené provozovny (3,2 mld. Kč), COVID Lyžařská střediska (0,8 mld. Kč), COVID Sport II. (0,5 mld. Kč), COVID Kultura (0,4 mld. Kč), COVID Podpora cestovního ruchu (0,2 mld. Kč), COVID Ubytování (0,1 mld. Kč) a ošetrovné pro OSVČ (0,4 mld. Kč). Meziročně o 1,8 mld. Kč byly vyšší i dotace podnikatelům v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ a výdaje ve výši 1,4 mld. Kč na začlenění podniku OKD do s. p. DIAMO (ve stejném období roku 2020 byly tyto výdaje nulové) související s přebíráním nákladů na útlum dolů a zahlazování následků hornické činnosti. Dotace na obnovitelné zdroje energie byly zatím poskytnuty v objemu 5,8 mld. Kč, což představovalo meziroční pokles 0,5 mld. Kč. Na poskytnutých dotacích podnikatelům se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu (19,8 mld. Kč, o 11,3 mld. Kč více než před rokem), dále kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (13,4 mld. Kč, o 11,2 mld. Kč více než v 1. čtvrtletí 2020), Technologická agentura ČR (2,4 mld. Kč, o 234 mil. Kč více) a Ministerstvo zemědělství (2,0 mld. Kč, o 674 mil. Kč více).

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly **8,3 mld. Kč** (+1,3 mld. Kč, tj. +19,5 %) při plnění rozpočtu po změnách na 43,6 %. Poměrně vysoké předfinancování těchto plateb je standardní, když ve stejném období minulého roku dosáhlo podobné výše (41,5 %). Z celku spolkům připadlo 5,2 mld. Kč (+2,1 mld. Kč), církvím a náboženským společnostem 1,8 mld. Kč (-751 mil. Kč), fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem 968 mil. Kč (-43 mil. Kč) atd. Na meziročním nárůstu se nejvíce podílely výdaje kapitoly **Národní sportovní agentura** v celkové výši **3,2 mld. Kč** (+3,2 mld. Kč), z nichž 57 mil. Kč představovaly prostředky poskytnuté prostřednictvím programu COVID – Sport. Jednalo se především o transfery poskytnuté spolkům na rozvoj a podporu sportu (1,7 mld. Kč) a státní sportovní reprezentaci (1,4 mld. Kč). Meziroční růst byl způsoben tím, že v 1. čtvrtletí 2020 kapitola nerealizovala žádné výdaje, protože vznikla až 1. 8. 2019 a v roce 2020 pouze vyhlášovala výzvy k poskytování podpory sportu. Naopak na poklesu výdajů se nejvíce podílela kapitola **Ministerstvo školství a mládeže** s transfery v objemu **1,2 mld. Kč** (-773 mil. Kč), z nichž 568 mil. Kč bylo poskytnuto spolkům, 531 mil. Kč církvím a

náboženským společnostem a 99 mil. Kč fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem. Zmíněný pokles souvisí s přechodem kompetencí o podpoře sportu kapitoly MŠMT na Národní sportovní agenturu. V rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ bylo poskytnuto 175 mil. Kč především na nevýzkumné projekty (159 mil. Kč). Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnila prostředky ve výši **1,7 mld. Kč** (-237 mil. Kč), z toho spolkům 937 mil. Kč, fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem 576 mil. Kč a církvím a náboženským společnostem 124 mil. Kč. Z celku poskytla kapitola 711 mil. Kč na správu v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti, 538 mil. Kč na sociální péči a pomoc manželství a rodinám, 270 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti a 206 mil. Kč na zaměstnávání zdravotně postižených občanů. V rámci OP Zaměstnanost 2014+ bylo poskytnuto 738 mil. Kč. Kapitola **Ministerstvo kultury** uvolnila celkem 1,1 mld. Kč (-61 mil. Kč), především na činnost registrovaných církví a náboženských společností (1,0 mld. Kč). Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím na rok 2021 dosahuje výše **16,7 mld. Kč**, proti skutečnosti roku 2020 je nižší o 5,2 mld. Kč, tj. o 23,9 %. Z celkového objemu je 83,8 % prostředků součástí rozpočtu kapitol Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Národní sportovní agentura, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo kultury. Podpora cíl především na tělovýchovu a sport, na volnočasové aktivity dětí a mládeže, na církevní školy a školská zařízení atd.

Státním fondům bylo převedeno celkem **21,4 mld. Kč** (-2,1 mld. Kč, tj. -8,8 %) **neinvestičních prostředků**, tj. 40,8 % rozpočtu po změnách. Státní zemědělský intervenční fond (dále jen SZIF) obdržel ze státního rozpočtu 16,9 mld. Kč (-0,6 mld. Kč), z toho 15,9 mld. Kč směřovalo na společnou zemědělskou politiku především na Přímě platby zemědělcům 2014+ (9,8 mld. Kč) a Program rozvoje venkova 2014+ (5,9 mld. Kč). Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen SFDI) obdržel 4,5 mld. Kč (-0,6 mld. Kč). Jednalo se zejména o dotace z národních zdrojů na krytí deficitu rozpočtu SFDI. Státní fond podpory investic získal 3,7 mil. Kč (+3,7 mil. Kč) na poskytování podpor v oblasti bydlení. Státnímu fondu kinematografie a Státnímu fondu kultury nebyly zatím žádné prostředky poskytnuty, když ve stejném období předchozího roku to bylo 800 mil. Kč). Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů státním fondům na rok 2021 činí **50,8 mld. Kč**, z toho na transfery SZIF připadá 68,5 % celkové částky, tj. 34,8 mld. Kč, na transfery SFDI 15,1 mld. Kč, Státnímu fondu kinematografie 807,4 mil. Kč, Státnímu fondu podpory investic 109 mil. Kč, Státnímu fondu kultury 2,5 mil. Kč a pro Státní fond životního prostředí je vyčleněno 13,9 mil. Kč.

Neinvestiční **transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění** jsou určeny především na platbu státu na veřejné zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel, která je hrazena z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Tyto transfery dosáhly k 31. 3. 2021 částky **31,7 mld. Kč** (+12,7 mld. Kč, tj. +67,2 %) při plnění rozpočtu na 24,6 %. Významný růst souvisel se zvýšením vyměřovacího základu platby za státní pojištěnce a také se zvýšením státních pojištěnců z důvodu růstu počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce způsobeného nepříznivými ekonomickými podmínkami v souvislosti s epidemií COVID-19. Státní **rozpočet** stanovil výši transferů fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění na **129,6 mld. Kč**, což je o 32,4 mld. Kč více, než činilo skutečné čerpání v roce 2020.

U **ostatních neinvestičních transferů jiným veřejným rozpočtům** byl novelou zákona o státním rozpočtu navýšen rozpočet kapitoly Všeobecná pokladní správa o 20,3 mld. Kč. Tyto prostředky, označené jako „Prostředky na podporu veřejného sektoru“, jsou připraveny na odměny zdravotníkům a poskytovatelům lůžkové péče za epidemií COVID-19 (12,2 mld. Kč), na testování žáků škol (2,6 mld. Kč), na odměny zaměstnancům a zvýšené provozní výdaje v době epidemie v oblasti sociálních služeb (5 mld. Kč) a na kulturu zasaženou epidemií COVID-19 (0,5 mld. Kč).

Veřejným rozpočtům územní úrovně bylo převedeno **74,8 mld. Kč** (+7,3 mld. Kč, tj. +10,7 %) neinvestičních prostředků při plnění rozpočtu po změnách na 33,9 %. Navýšení výdajů odráží prioritu vlády orientovanou na oblast vzdělávání či sociální péči. Z celku převedlo **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** 2 zálohy na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na období leden až březen 2021 ve výši 54,8 mld. Kč (+5,5 mld. Kč, tj. +11,1 %) a 1 čtvrtletní zálohu soukromým školám ve výši 2,3 mld. Kč (+376 mil. Kč, tj. +19,5 %). Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnila prostředky ve výši 12,9 mld. Kč (+1,4 mld. Kč, tj. +12,0 %), které směřovaly zejména na sociální služby v oblasti sociální péče (12,1 mld. Kč,

+1,5 mld. Kč). Z kapitoly **VPS** bylo poskytnuto celkem **3,5 mld. Kč** (+194 mil. Kč, tj. +5,9 %), z nichž v rámci souhrnného dotačního vztahu bylo uvolněno 3,3 mld. Kč (+166 mil. Kč, tj. +5,3 %), z toho příspěvek na výkon státní správy pro kraje činil 415 mil. Kč, pro hl. m. Praha 303 mil. Kč a pro obce 2,6 mld. Kč.

Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně činí **218,8 mld. Kč** a proti skutečnosti roku 2020 je o 5,4 mld. Kč, tj. o 2,5 %, nižší. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztah (205,7 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu 175,9 mld. Kč (+15,8 mld. Kč, tj. +9,9 %) určeno pro obce a kraje z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na dotace krajům zejména na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, příp. dobrovolnými svazky obcí. Meziroční růst rozpočtu vychází zejména z pokračujícího navyšování průměrných platů v regionálním školství od 1. 1. 2021, a to o 9 % u pedagogických a o 4,3 % u nepedagogických pracovníků, a dále z předpokládaného růstu počtu dětí a žáků ve školním systému. Z rozpočtu kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí je vyhrazena pro rozpočty municipalit částka 23,8 mld. Kč (+2,5 mld. Kč). Růst je způsoben posílením prostředků na sociální služby. Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům obcí, hl. m. Prahy a krajů činí pro rok 2021 13,1 mld. Kč. Příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2021 navýšen oproti úrovni roku 2020 o 5 %. Do rozpočtu jsou promítnuty např. meziroční změny počtu obyvatel, změny správních obvodů stavebních úřadů, financování veřejného opatrovnictví, atd.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **23,1 mld. Kč** (-10,5 mld. Kč, tj. -31,2 %) při plnění rozpočtu po změnách na 27,6 %. Významný pokles byl způsoben vysokým předfinancováním v loňském roce, a to zejména v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a financování vysokých škol. Z celku **vysoké školy** obdržely **11,1 mld. Kč** (-8,6 mld. Kč, tj. -43,6 %), z toho 8,0 mld. Kč poskytla kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1,5 mld. Kč Technologická agentura atd. V rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ bylo uvolněno 1,0 mld. Kč. **Příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím** činily celkem **6,3 mld. Kč** (-1,9 mld. Kč, tj. -23,5 %), z toho prostředky ve výši 1,7 mld. Kč uvolnila kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy především jako příspěvek přímo řízených organizací (797 mil. Kč) a na výzkum a vývoj (519 mil. Kč). Částku 1,4 mld. Kč poskytlo Ministerstvo kultury např. na činnosti muzeí a galerií (481 mil. Kč), památkových ústavů, hradů a zámků (302 mil. Kč), na divadelní činnosti (230 mil. Kč) atd. Kapitola Ministerstvo zdravotnictví poskytla 924 mil. Kč, především na speciální zdravotnickou péči (658 mil. Kč). Transfery **veřejným výzkumným institucím** dosáhly **5,2 mld. Kč** (-148 mil. Kč, tj. -2,8 %), z toho na podporu výzkumu, vývoje a inovací uvolnily prostředky ve výši 3,9 mld. Kč kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Akademie věd ČR, Technologická agentura ČR a Grantová agentura ČR. **Cizím příspěvkovým organizacím** bylo převedeno **471 mil. Kč** (+196 mil. Kč, tj. -71,2 %), z toho Technologická agentura ČR poskytla 217 mil. Kč (+181 mil. Kč) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo 116 mil. Kč. Novela zákona o státním rozpočtu navýšila schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví o 600 mil. Kč (na kompenzaci daňové povinnosti 6 fakultních nemocnic v souvislosti s poskytnutím 6,6 mld. Kč v roce 2020 na jejich oddlužení) a u kapitoly Ministerstvo kultury o 500 mil. Kč (na minimalizaci dopadů epidemie COVID-19 v oblasti kultury). Nově schválený **rozpočet** počítá s transfery příspěvkovým a podobným organizacím ve výši **77,5 mld. Kč** a proti skutečnosti roku 2020 je nižší o 13,8 mld. Kč (tj. o 15,1 %).

Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci března 2021 celkem **18,2 mld. Kč**, tj. 33,1 % rozpočtu, a o 24,1 % (+3,5 mld. Kč) více než v 1. čtvrtletí 2020. Meziroční navýšení souvisí s požadavkem Evropské komise na zaplacení odvodů v nadalikvotní výši. Z odvedené částky představovaly 2,5 mld. Kč odvody podle daně z přidané hodnoty a 15,7 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2021 schváleny v celkové výši 54,9 mld. Kč, tj. o 16,9 % (o 7,9 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2020 a o 2,4 % (o 1,3 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2020. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 7,4 mld. Kč a odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 45,5 mld. Kč. Od 1. ledna 2021 se do odvodů vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie zařazují také výdaje založené na objemu nerecyklovaných plastových obalů, o jejichž zavedení rozhodla Evropská rada. Schválená částka v objemu

2 mld. Kč nebyla ke konci března 2021 čerpána. Rozpočet bude v průběhu roku upravován zejména v návaznosti na aktualizace vyměřovacích základů pro odvody a podle aktualizovaného devizového kurzu.

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy na rok 2021 byl na základě zákona č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ze dne 18. prosince 2020, stanoven na 16,5 mld. Kč v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa. Původně navrhovaný objem rezervy 6,5 mld. Kč byl v průběhu projednávání rozpočtu v Poslanecké sněmovně navýšen o 10 mld. Kč přesunem z rozpočtu Ministerstva obrany. Novela zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 tento objem nezměnila. K 31. březnu 2021 bylo **uvolněno celkem 5,2 mld. Kč**. Největší objem prostředků směřoval do kapitol Ministerstvo obrany v částce 5 mld. Kč na zvýšení výdajů dle UV č. 77/2021 a Ministerstvo vnitra v částce 237,5 mil. Kč na zabezpečení nákupu a distribuce testů pro plošné a pravidelné testování na přítomnost viru COVID-19 (UV č.170/2021 a UV č.250/2021).

3.2 Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2021 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **187,5 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2020 nárůst o 13,1 mld. Kč, tj. o 7,5 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2020 pak o 14,9 mld. Kč, tj. o 8,6 % více. K meziročnímu nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů dochází u výdajů, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM (+25,5 mld. Kč), u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů dochází ke snížení o 12,4 mld. Kč. Z celkové rozpočtované výše 187,5 mld. Kč připadá na tuzemské zdroje 103,8 mld. Kč, tj. 55,4 % celkových kapitálových výdajů (ve skutečnosti roku 2020 to bylo 116,2 mld. Kč a 66,6 %), na zdroje kryté z EU a FM pak 83,7 mld. Kč a 44,6 % (v roce 2020 to bylo 58,2 mld. Kč a 33,4 %).

Výdaje státního rozpočtu **na financování programů reprodukce majetku** jsou pro rok 2021 rozpočtovány v celkové výši **193,3 mld. Kč** (včetně souvisejících neinvestičních výdajů), tj. proti schválenému rozpočtu na rok 2020 o 14,9 mld. Kč, resp. o 8,3 % vyšší. Došlo ke zvýšení investičních i neinvestičních výdajů vedených v informačním systému programového financování. Do rozpočtu výdajů na rok 2021 je zahrnuta i část dotací poskytnutých na financování programů z fondů EU v celkové výši 79,2 mld. Kč, proti roku 2020 o 23,9 mld. Kč vyšší. V informačním systému EDS/SMVS jsou kapitálové výdaje zahrnuty částkou 170,8 mld. Kč a neinvestiční výdaje částkou 22,5 mld. Kč.

Z druhového hlediska jsou celkové kapitálové výdaje (187,5 mld. Kč) rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (86,5 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (31,1 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (9,0 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (13,5 mld. Kč) a veřejným rozpočtům územní úrovně (8,4 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v seskupení „Ostatní kapitálové výdaje“ je určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku je rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Z celkové částky 187,5 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (83,2 mld. Kč, tj. 44,4 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční nárůst o 22,8 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (26,4 mld. Kč, pokles o 771 mil. Kč), Ministerstvo obrany (22,5 mld. Kč, nárůst o 7,9 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (11,3 mld. Kč, nárůst o 4,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (9,4 mld. Kč, snížení o 5,7 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (7,2 mld. Kč, pokles o 6,3 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (6,3 mld. Kč, nárůst o 201 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (5,6 mld. Kč, snížení o 5,9 mld. Kč), Ministerstvo kultury (2,8 mld. Kč, snížení o 1,1 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (2,4 mld. Kč, snížení o 42 mil. Kč), Všeobecná pokladní správa (1,8 mld. Kč, pokles o 3,7 mld. Kč), Národní sportovní agentura (1,8 mld. Kč, nárůst o 1,8 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,8 mld. Kč, nárůst o 201 mil. Kč), Ministerstvo financí (1,2 mld. Kč, pokles o 277 mil. Kč), Akademii věd ČR (1,1 mld. Kč, pokles o 15 mil. Kč) atd.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech měsících roku 2020 ve výši **23,3 mld. Kč** představovalo 12,6 % rozpočtu po změnách (185,4 mld. Kč) a bylo tak téměř na stejné výši jako ve srovnatelném období roku 2020 (-0,1 mld. Kč). To souvisí s mírným meziročním snížením výdajů financovaných z národních zdrojů (o 0,1 mld. Kč), zatímco výdaje, u nichž se předpokládá finanční krytí ze strany EU, zůstaly téměř stejné jako v roce 2020. V absolutním vyjádření se meziročně nejvíce snížily investiční nákupy a související výdaje (o 632 mil. Kč), naopak nejvíce se zvýšily investiční transfery státním fondům (o 509 mil. Kč). Z toho dotace Státnímu fondu dopravní infrastruktury se zvýšily o 1,1 mld. Kč při snížení dotací Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu o 476 mil. Kč a fondům v působnosti Ministerstva kultury o 185 mil. Kč. Z celkové čerpané částky 23,3 mld. Kč tvořilo čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů 6,6 mld. Kč. Ze zahraničních zdrojů bylo uhrazeno 13,3 mld. Kč a z tuzemských zdrojů 10,0 mld. Kč.

Přehled o čerpání kapitálových výdajů v 1. čtvrtletí 2021 a srovnání s předchozím rokem podává následující tabulka.

Tabulka č. 9: Kapitálové výdaje podle druhového třídění (mld. Kč)

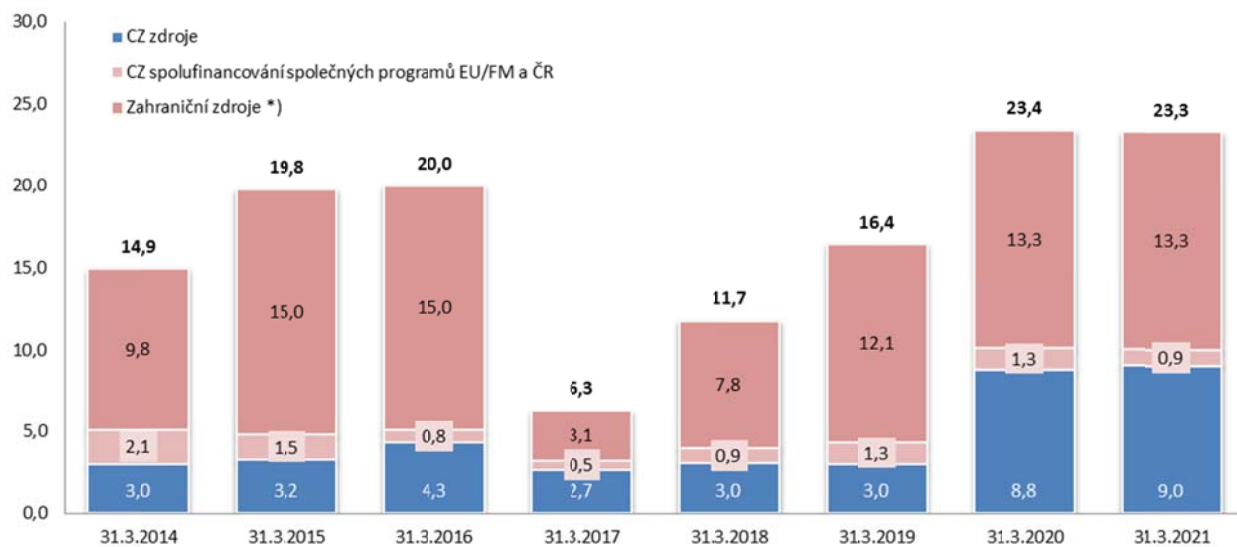
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost leden-březen 2020	Rozpočet 2021		Skutečnost leden-březen 2021	%	Index 2021/2020 v %	Rozdíl 2021-2020 skutečnost
		schválený	po změnách				
Kapitálové výdaje státního rozpočtu - v tom:	23 404	187 520	185 403	23 304	12,6	99,6	-100
Investiční nákupy a související výdaje	2 850	31 100	31 444	2 218	7,1	77,8	-632
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	269	3 372	3 085	512	16,6	190,2	243
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	2 580	27 725	28 349	1 701	6,0	65,9	-879
Pozemky	1	3	10	5	46,5	926,4	4
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby							
Nákup akcií a majetkových podílů		295	295		0,0		
Investiční transfery	20 239	117 749	122 429	20 790	17,0	102,7	551
podnikatelským subjektům	3 089	9 017	11 771	3 194	27,1	103,4	105
neziskovým a podobným organizacím	485	141	1 201	634	52,8	130,6	148
státním fondům	8 962	86 501	84 778	9 471	11,2	105,7	509
veřejným rozpočtům územní úrovně	4 210	8 399	10 408	4 248	40,8	100,9	37
příspěvkovým a podobným organizacím	2 962	13 508	14 086	2 575	18,3	86,9	-388
vlastním fondům a k útvarům bez plné právní subjektivity	0			0		0,0	0
obyvatelstvu	504			669		132,7	165
do zahraničí	26	182	185	0	0,0	0,0	-26
Investiční půjčené prostředky veř. rozp. územní úrovně							
Ostatní kapitálové výdaje	315	38 376	31 235	296	0,9	93,9	-19

Nejvíce investičních prostředků představovalo transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (9,5 mld. Kč, z toho Státnímu fondu dopravní infrastruktury 8,4 mld. Kč a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 1,0 mld. Kč), veřejným rozpočtům územní úrovně (4,2 mld. Kč), podnikatelským subjektům (3,2 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (2,6 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (1,7 mld. Kč) a nehmotného majetku (512 mil. Kč), transfery obyvatelstvu (669 mil. Kč) a neziskovým a podobným organizacím (634 mil. Kč). Z kapitol státního rozpočtu nejvíce investičních výdajů vynaložilo Ministerstvo dopravy (8,5 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (4,9 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (2,0 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (1,6 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1,5 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,2 mld. Kč), Ministerstvo obrany (1,2 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (482 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (467 mil. Kč), Akademie věd ČR (396 mil. Kč), Ministerstvo financí (312 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (202 mil. Kč) a Správa státních hmotných rezerv (104 mil. Kč).

Pokud jde o kapitálové výdaje na spolufinancování společných programů EU a ČR, ty dosáhly 14,2 mld. Kč (ve stejném období roku 2020 to bylo 14,6 mld. Kč). Výdaje na spolufinancování programů EU a ČR byly čerpány zejména v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (5,0 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (4,5 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (1,9 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (1,3 mld. Kč), Programu rozvoje venkova 2014+ (926 mil. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (616 mil. Kč) a dalších.

Přehled o čerpání kapitálových výdajů podle zdrojů v porovnání s předchozími léty podává následující graf.

Graf č. 16: Kapitálové výdaje podle prostorové jednotky (mld. Kč)

*) Téměř všechny prostředky představují EU podíl určený na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. Dále se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.

4 Tabulková část

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 31. 3. 2021

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu podle kapitol k 31. 3. 2021

Tabulka č. 3: Přehled o inkasu daňových příjmů veřejných rozpočtu

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 31. 3. 2021 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 31. 3. 2020	Schválený rozpočet 2021	Stav ČNB 31. 3. 2021	% plnění k SR	Index 2021/2020
301 Kancelář prezidenta republiky	38	3 551	4	0,1	11,1
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	5 273	16 000	3 119	19,5	59,1
303 Senát Parlamentu	1 212	2 900	875	30,2	72,2
304 Úřad vlády ČR	8 902	14 038	4 376	31,2	49,2
305 Bezpeč. informační služba	65 874	250 000	61 635	24,7	93,6
306 Min. zahraničních věcí	297 068	495 202	148 071	29,9	49,8
307 Min. obrany	1 912 503	5 453 513	1 556 456	28,5	81,4
308 Národní bezpečnostní úřad	456	800	399	49,9	87,6
309 Kancelář veřejného ochránce práv	1 268	9 821	14 911	151,8	1 176,0
312 Min. financí	1 658 867	5 547 852	1 506 284	27,2	90,8
313 Min. práce a soc.věcí	135 824 728	552 035 819	139 319 568	25,2	102,6
314 Min. vnitra	3 226 090	11 025 234	3 215 933	29,2	99,7
315 Min. životního prostředí	6 291 800	20 975 786	6 188 649	29,5	98,4
317 Min. pro místní rozvoj	2 310 440	25 596 718	4 131 853	16,1	178,8
321 Grantová agentura ČR	3 773	0	5 702	x	151,1
322 Min. průmyslu a obchodu	2 677 233	13 618 777	2 331 040	17,1	87,1
327 Min. dopravy	3 591 483	39 927 023	5 060 319	12,7	140,9
328 Český telekomunikační úřad	973 071	6 434 440	6 680 001	103,8	686,5
329 Min. zemědělství	17 698 027	32 655 513	18 143 944	55,6	102,5
333 Min. školství, mládeže a tělovýchovy	2 415 940	13 289 120	333 591	2,5	13,8
334 Min. kultury	37 358	438 947	83 995	19,1	224,8
335 Min. zdravotnictví	831 370	6 859 800	654 935	9,5	78,8
336 Min. spravedlnosti	984 590	3 490 783	1 052 814	30,2	106,9
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	583	0	291	x	49,9
344 Úřad průmyslového vlastnictví	83 234	242 400	79 473	32,8	95,5
345 Český statistický úřad	14 626	23 317	11 400	48,9	77,9
346 Český úřad zeměměřičský a katastrální	320 193	1 320 000	448 288	34,0	140,0
348 Český báňský úřad	330	282 714	3 428	1,2	1 040,4
349 Energetický regulační úřad	78 180	318 848	78 000	24,5	99,8
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	7 517	5 500	24 473	445,0	325,6
355 Ústav pro studium totalitních režimů	1 463	0	314	x	21,4
358 Ústavní soud	114	0	34	x	29,4
359 Úřad Národní rozpočtové rady	1	0	5	x	455,1
361 Akademie věd ČR	0	210	8	3,8	2 131,8
362 Národní sportovní agentura	0	0	27	x	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politic. stran a politic. hnutí	17	0	21	x	122,9
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	1 231	5 950	1 475	24,8	119,8
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	26	0	210	x	796,5
374 Správa st. hmotných rezerv	12 844	40 000	159 401	398,5	1 241,0
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	172 153	235 361	235 476	100,0	136,8
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	16 857	71 600	14 971	20,9	88,8
377 Technologická agentura ČR	12 452	244 097	23 269	9,5	186,9
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	149	400	91	22,7	60,8
381 Nejvyšší kontrolní úřad	378	626	72	11,5	19
Celkem kap. 301-381	181 539 714	740 932 659	191 579 201	25,9	105,5
396 Státní dluh	0	0	0	x	x
397 Operace státních finančních aktiv	566 957	2 331 500	462 914	19,9	81,6
398 Všeobecná pokladní správa	195 199 894	642 348 871	147 664 884	23,0	75,6
Celkem	377 306 565	1 385 613 030	339 706 999	24,5	90,0

Zdroj: MF

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu k 31. 3. 2021 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 31.3.2020	Schválený rozpočet 2021	Stav ČNB 31.3.2021	% plnění k SR	Index 2021/2020
301 Kancelář prezidenta republiky	84 490	422 815	101 651	24,0	120,3
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	254 447	1 438 596	238 180	16,6	93,6
303 Senát Parlamentu	104 282	635 794	116 205	18,3	111,4
304 Úřad vlády ČR	105 291	1 047 452	116 182	11,1	110,3
305 Bezpeč. informační služba	351 014	2 297 315	360 397	15,7	102,7
306 Min. zahraničních věcí	1 674 465	8 422 643	1 723 818	20,5	102,9
307 Min. obrany	15 611 073	75 359 897	11 680 650	15,5	74,8
308 Národní bezpečnostní úřad	64 914	293 406	50 586	17,2	77,9
309 Kancelář veřejného ochránce práv	25 921	169 138	24 677	14,6	95,2
312 Min. financí	3 927 265	23 775 771	3 972 883	16,7	101,2
313 Min. práce a soc.věcí	177 523 507	714 435 497	201 642 886	28,2	113,6
314 Min. vnitra	18 213 882	85 897 415	15 728 906	18,3	86,4
315 Min. životního prostředí	2 121 009	11 350 124	2 541 518	22,4	119,8
317 Min. pro místní rozvoj	5 870 771	29 481 409	6 554 987	22,2	111,7
321 Grantová agentura ČR	2 165 104	4 380 546	1 163 053	26,6	53,7
322 Min. průmyslu a obchodu	11 613 972	51 575 114	22 622 699	43,9	194,8
327 Min. dopravy	15 382 828	115 997 438	15 415 588	13,3	100,2
328 Český telekomunikační úřad	392 759	2 236 425	104 470	4,7	26,6
329 Min. zemědělství	22 679 066	55 354 336	23 190 061	41,9	102,3
333 Min. školství, mládeže a tělovýchovy	77 302 351	239 655 320	72 835 550	30,4	94,2
334 Min. kultury	5 505 596	15 848 911	2 835 537	17,9	51,5
335 Min. zdravotnictví	3 703 295	18 038 349	3 423 317	19,0	92,4
336 Min. spravedlnosti	5 639 323	31 945 115	5 630 427	17,6	99,8
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	26 003	168 777	30 034	17,8	115,5
344 Úřad průmyslového vlastnictví	33 507	209 138	30 463	14,6	90,9
345 Český statistický úřad	266 502	1 929 632	806 643	41,8	302,7
346 Český úřad zeměměřický a katastrální	596 747	3 589 692	551 285	15,4	92,4
348 Český báňský úřad	28 360	169 798	31 029	18,3	109,4
349 Energetický regulační úřad	48 653	292 165	42 986	14,7	88,4
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	42 813	253 983	42 861	16,9	100,1
355 Ústav pro studium totalitních režimů	33 771	182 870	29 338	16,0	86,9
358 Ústavní soud	38 403	236 989	41 476	17,5	108,0
359 Úřad Národní rozpočtové rady	3 634	25 076	3 879	15,5	106,7
361 Akademie věd ČR	2 476 298	6 789 652	1 794 216	26,4	72,5
362 Národní sportovní agentura	14 867	6 981 875	3 258 664	46,7	21 918,6
371 Úřad pro dohled nad hospod. politic. stran a politic. hnutí	4 156	32 522	4 035	12,4	97,1
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	13 840	68 215	12 032	17,6	86,9
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	3 743	22 311	3 573	16,0	95,4
374 Správa st. hmotných rezerv	646 697	2 751 977	890 266	32,4	137,7
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	85 014	472 914	70 282	14,9	82,7
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	72 350	469 757	58 563	12,5	80,9
377 Technologická agentura ČR	4 275 303	5 315 456	4 866 460	91,5	113,8
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	49 273	427 932	81 528	19,1	165,5
381 Nejvyšší kontrolní úřad	95 142	853 604	134 069	15,7	140,9
Celkem kap. 301-381	379 171 700	1 521 305 160	404 857 912	26,6	106,8
396 Státní dluh	3 431 393	52 853 880	4 203 729	8,0	122,5
397 Operace státních finančních aktiv	510	20 445 000	4 516	0,0	884,7
398 Všeobecná pokladní správa	39 410 677	291 007 990	55 838 546	19,2	141,7
Celkem	422 014 281	1 885 613 030	464 904 703	24,7	110,2

Zdroj: MF

Tabulka č. 3: Přehled o inkasu daňových příjmů veřejných rozpočtu (v mld. Kč)

Celostátní daňové příjmy leden až březen	Celkem r. 2019			Celkem r. 2020			Celkem r. 2021			meziroč.přírůstek		meziroční index	
	Schválený rozpočet	Skutečnost	%	Schválený rozpočet	Skutečnost	%	Schválený rozpočet	Skutečnost	%	skutečnost		skutečnost %	
										2020/2019	2021/2020	2020/2019	2021/2020
Daňové příjmy (vč. poj.na SZ a poj. na VZP)		442,76			460,05			425,11		17,29	-34,94	103,9	92,4
Daňové příjmy (bez pojistného na SZ)	1 091,94	244,12	22,4	1 074,91	258,24	24,0	926,33	219,46	23,7	14,11	-38,78	105,8	85,0
DPH	441,40	92,49	21,0	461,00	97,78	21,2	447,20	91,02	20,4	5,28	-6,76	105,7	93,1
Spotřební daně (vč. energ. daní a daně z digit. služeb)	165,80	36,54	22,0	168,40	39,16	23,3	172,20	31,57	18,3	2,62	-7,59	107,2	80,6
Daně z příjmů PO	184,20	40,55	22,0	145,70	41,35	28,4	130,10	41,62	32,0	0,80	0,27	102,0	100,7
Daně z příjmů FO	248,50	62,00	25,0	249,10	65,13	26,1	139,00	45,46	32,7	3,12	-19,66	105,0	69,8
vybíraná srážkou	17,80	3,98	22,4	18,10	4,62	25,5	20,20	4,92	24,3	0,64	0,30	116,0	106,4
placená plátcí	221,50	49,82	22,5	225,00	54,76	24,3	114,80	34,75	30,3	4,93	-20,01	109,9	63,5
placená poplatníky	9,20	8,20	89,1	6,00	5,75	95,8	4,00	5,80	145,0	-2,45	0,05	70,1	100,9
Silniční daň	6,30	1,34	21,2	6,50	1,34	20,6	6,00	0,91	15,1	0,00	-0,43	100,2	67,8
Daň z nemovitých věcí	12,00	0,21	1,7	11,10	0,18	1,6	11,30	0,16	1,4	-0,03	-0,02	86,2	86,5
Daň z nabytí nemovitých věcí	12,30	3,55	28,9	13,80	3,33	24,1	0,00	-0,11	x	-0,23	-3,43	93,6	x
Daň z hazardních her (vč. zruš. odvodů z loterií a VHP)	9,80	2,54	25,9	10,50	2,95	28,1	7,40	1,87	25,3	0,42	-1,08	116,4	63,5
Dálniční poplatek	5,10	2,85	55,9	5,60	2,91	51,9	5,00	2,80	56,0	0,05	-0,11	101,9	96,3
Ostatní daně a poplatky	6,54	2,05	31,3	3,21	4,12	128,2	8,13	4,16	51,2	2,07	0,04	201,1	101,0
Pojistné na SZ	556,42	137,58	24,7	561,44	137,58	24,5	562,12	140,69	25,0	0,00	3,11	100,0	102,3
Pojistné na veřej. zdrav. pojištění *)		61,05			64,23			64,96		3,18	0,73	105,2	101,1

*) Do pojistného na v.z.p. není zahrnuta platba za tzv. státní pojištění.

Pozn.: Údaje vycházejí ze stavů na účtech ČNB a mohou se tak lišit od údajů zveřejňovaných ve státních závěrečných účtech či zprávách o plnění státního rozpočtu za 1. pololetí, kde jsou zpracovány údaje z finančních výkazů. V celost.daních roku 2019 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 6,7 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (8,9 mld. Kč) a popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,2 mld Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví. V celost.daních roku 2020 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 7,6 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (9,3 mld. Kč) a popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,3 mld Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví. V celost.daních roku 2021 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 8,3 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (8,1 mld. Kč) a popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,1 mld Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví.

II. Zpráva o řízení státního dluhu

1 Vývoj a stav státního dluhu

1.1 Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2021

Státní dluh se v 1. čtvrtletí roku 2021 zvýšil z 2 049,7 mld. Kč na 2 419,9 mld. Kč, tj. o 370,1 mld. Kč, resp. 18,1 %, přičemž vnitřní státní dluh vzrostl o 321,0 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího státního dluhu se zvýšila o 49,1 mld. Kč.

Nárůst státního dluhu je dán převážně úspěšným před-financováním všech letošních korunových i cizoměnových splátek státního dluhu již v průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 a dále nutností pokrytí schodku státního rozpočtu prostřednictvím krátkodobých výpůjčních operací na peněžním trhu realizovaných za účelem obezřetnostního preventivního posilování disponibilní likvidity státní pokladny, která je využívána ke krytí výkyvů hospodaření státního rozpočtu do té doby, než dojde k jeho plnému pokrytí dlouhodobými instrumenty, zejména střednědobými a dlouhodobými státními dluhopisy.

Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2021 (mil. Kč)

	Stav	Výpůjční operace	Splátky	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy	Změna	Stav
	1.1.2021	(a)	(b)	(c)	(a-b+c)	31.3.2021
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 049 731	484 024	113 144	-754	370 126	2 419 857
Vnitřní dluh	1 882 565	431 699	110 529	-131	321 038	2 203 603
Státní pokladniční poukázky	25 417	25 089	25 417		-328	25 089
Státní dluhopisy pro občany	25 563	71	46		25	25 588
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	1 831 583	231 738	31 066	-130	200 543	2 032 126
Krátkodobé zápůjčky a vystavené směnky	2	174 800	54 000	-1	120 799	120 801
Vnější dluh	167 166	52 325	2 615	-622	49 088	216 253
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	129 193			-559	-559	128 634
Přijaté úvěry	37 973	52 325	2 615	-63	49 647	87 620

Zdroj: MF

V 1. čtvrtletí roku 2021 nadále zůstává v měnové skladbě státního dluhu dominantní měnou česká koruna s podílem na celkovém státním dluhu dosahujícím necelých 91 %. Podíl eura v měnové skladbě se mírně zvýšil na cca 9 %, zatímco podíl japonského jenu je zanedbatelný.

Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu

	1.1.2021	mld. Kč	%	31.3.2021	mld. Kč	%
CELKEM	v původní měně	2 049,73	100,00	v původní měně	2 419,86	100,00
CZK	1 879 014 121 317,24	1 879,01	91,67	2 197 568 903 632,25	2 197,57	90,81
EUR	6 332 163 042,98	164,49	8,03	8 332 163 042,98	216,25	8,94
JPY	30 000 000 000,00	6,22	0,30	30 000 000 000,00	6,04	0,25

Poznámka: Korunový ekvivalent je uveden se zohledněním měnových zajišťovacích operací. K 31. 3. 2021 byly dluhy ve výši 475 mil. CHF pokryty domácí měnou a jednotnou evropskou měnou v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny prostřednictvím devizových swapů, které nejsou součástí státních finančních pasiv tvořících státní dluh podle § 36 odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech.

Zdroj: MF

1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček

Ministerstvo financí (dále též „Ministerstvo“) v 1. čtvrtletí roku 2021 úspěšně umístilo na primárním a sekundárním trhu korunové střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy (dále též „SDD“) v celkové jmenovité hodnotě 231,7 mld. Kč. Zvýšenou emisní činností tak Ministerstvo pokrylo veškeré korunové

splátky státního dluhu v letošním roce a to stále za relativně výhodných podmínek, když prodalo státní dluhopisy za průměrný výnos do splatnosti 1,3 % p. a. při průměrné době do splatnosti 6,9 roku.

Výpůjční operace státu v 1. čtvrtletí roku 2021 činily 484 024 mil. Kč, přičemž výpůjční operace vnitřního dluhu činily 431 699 mil. Kč a výpůjční operace vnějšího dluhu pak 52 325 mil. Kč.

Celkové splátky státního dluhu v 1. čtvrtletí roku 2021 činily 113 144 mil. Kč, přičemž splátky vnitřního dluhu činily 110 529 mil. Kč a splátky vnějšího dluhu činily 2 615 mil. Kč.

1.2.1 Státní pokladniční poukázky

Bylo realizováno 5 aukcí státních pokladničních poukázek, a to se splatnostmi 13 až 39 týdnů.

Celkové výpůjční operace realizované prostřednictvím emisí státních pokladničních poukázek (dále též „SPP“) činily 25 089 mil. Kč, přičemž veškeré tyto operace byly realizovány na primárním trhu. Celková jmenovitá hodnota splátek pak činila 25 417 mil. Kč. Celková jmenovitá hodnota SPP v oběhu se tak v průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 snížila z 25 417 mil. Kč na 25 089 mil. Kč, tedy o 328 mil. Kč.

Tabulka č. 12: Přehled emisí SPP v 1. čtvrtletí 2021

Číslo emise	Datum emise	Datum splatnosti	Prodáno	Částka získaná primární aukcí	Doba splatnosti	Výnos
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(dny)	(% pa)
825	22.1.2021	23.4.2021	3 188,00	3 186,47	91	0,190
826	12.2.2021	13.8.2021	3 444,00	3 440,00	182	0,230
827	26.2.2021	28.5.2021	3 607,00	3 604,90	91	0,230
828	12.3.2021	10.12.2021	5 000,00	4 986,01	273	0,370
829	26.3.2021	25.6.2021	9 850,00	9 843,78	91	0,250
Celkem			25 089,00	25 061,16		

Zdroj: MF

1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy na domácím trhu

V 1. čtvrtletí 2021 Ministerstvo vydalo na primárním trhu prostřednictvím 24 aukcí korunové SDD v celkové jmenovité hodnotě 142 954 mil. Kč, z toho 108 388 mil. Kč činily emise fixně úročených dluhopisů, 20 245 mil. Kč emise variabilně úročených státních dluhopisů a 14 322 mil. Kč emise dluhopisů bez výnosu.

Ministerstvo vydalo na domácím primárním trhu jednu novou emisi korunových SDD bez výnosu se splatností v roce 2024 a zároveň přistoupilo na základě vysokého zájmu ze strany primárních dealerů a dealerů u některých benchmarkových emisí k dalšímu navýšení celkové jmenovité hodnoty v oběhu nad 100 mld. Kč, mimo jiné i za cílem navýšení likvidnosti těchto dluhopisů na sekundárním trhu státních dluhopisů.

Tabulka č. 13: Přehled SDD vydaných na primárním trhu v 1. čtvrtletí 2021

Číslo emise a tranše	Datum tranše (emise)	Datum splatnosti	Jmenovitá hodnota tranše	Částka získaná primární aukcí ¹	Kupón	Výnos do splatnosti	Průměrný spread proti PRIBORU
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(%)	(% pa)	bps
95, 25. tranše	15.1.2021	26.6.2026	6 628,72	6 670,27	1,00	0,881	-
130, 8. tranše	15.1.2021	29.11.2029	7 048,91	6 371,31	0,05	1,199	-
125, 12. tranše	15.1.2021	24.4.2040	1 436,00	1 403,53	1,50	1,638	-
78, 28. tranše	29.1.2021	25.8.2028	3 375,00	3 723,43	2,50	1,073	-
130, 9. tranše	29.1.2021	29.11.2029	9 731,24	8 794,92	0,05	1,205	-
125, 13. tranše	29.1.2021	24.4.2040	1 939,00	1 881,57	1,50	1,681	-
135, 1. tranše	12.2.2021	12.12.2024	4 456,62	4 312,42	0,00	0,863	-
121, 9. tranše	12.2.2021	13.3.2031	5 992,72	5 845,66	1,20	1,464	-
49, 18. tranše	12.2.2021	4.12.2036	3 541,65	4 801,07	4,20	1,630	-
95, 26. tranše	19.2.2021	26.6.2026	4 655,00	4 600,47	1,00	1,227	-
90, 20. tranše	19.2.2021	19.11.2027	6 860,50	6 849,77	VAR	-	-7,911
130, 10. tranše	19.2.2021	29.11.2029	7 059,53	6 236,61	0,05	1,476	-
135, 2. tranše	26.2.2021	12.12.2024	3 795,00	3 655,24	0,00	0,995	-
94, 24. tranše	26.2.2021	15.5.2030	8 497,48	8 047,16	0,95	1,572	-
125, 14. tranše	26.2.2021	24.4.2040	1 327,00	1 230,11	1,50	1,961	-
90, 21. tranše	5.3.2021	19.11.2027	7 346,26	7 322,17	VAR	-	-5,299
121, 10. tranše	5.3.2021	13.3.2031	14 997,00	14 247,14	1,20	1,748	-
49, 19. tranše	5.3.2021	4.12.2036	3 160,00	4 163,20	4,20	1,856	-
135, 3. tranše	19.3.2021	12.12.2024	6 070,00	5 805,39	0,00	1,201	-
94, 25. tranše	19.3.2021	15.5.2030	10 353,76	9 538,54	0,95	1,895	-
125, 15. tranše	19.3.2021	24.4.2040	935,00	820,43	1,50	2,300	-
90, 22. tranše	26.3.2021	19.11.2027	6 038,43	6 005,35	VAR	-	-1,890
105, 15. tranše	26.3.2021	23.7.2029	12 219,88	13 084,82	2,50	1,825	-
103, 29. tranše	26.3.2021	13.10.2033	5 489,67	5 461,71	2,00	2,046	-
Celkem			142 954,37	140 872,30			-

¹ Bez alikvotních úrokových výnosů.

Zdroj: MF

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 byly na sekundárním trhu realizovány výměnné operace, u kterých dochází v rámci jedné transakce k současnému prodeji určité emise SDD z majetkového účtu Ministerstva a zpětnému odkupu jiné emise těchto dluhopisů.

Ministerstvo vyměnilo z vlastního majetkového účtu prostřednictvím 42 výměnných operací SDD v celkové jmenovité hodnotě 11 384 mil. Kč za SDD v celkové jmenovité hodnotě 11 384 mil. Kč.

Dále bylo na sekundárním trhu uskutečněno 98 přímých prodejů korunových SDD z majetkového účtu Ministerstva v celkové jmenovité hodnotě 77 400 mil. Kč.

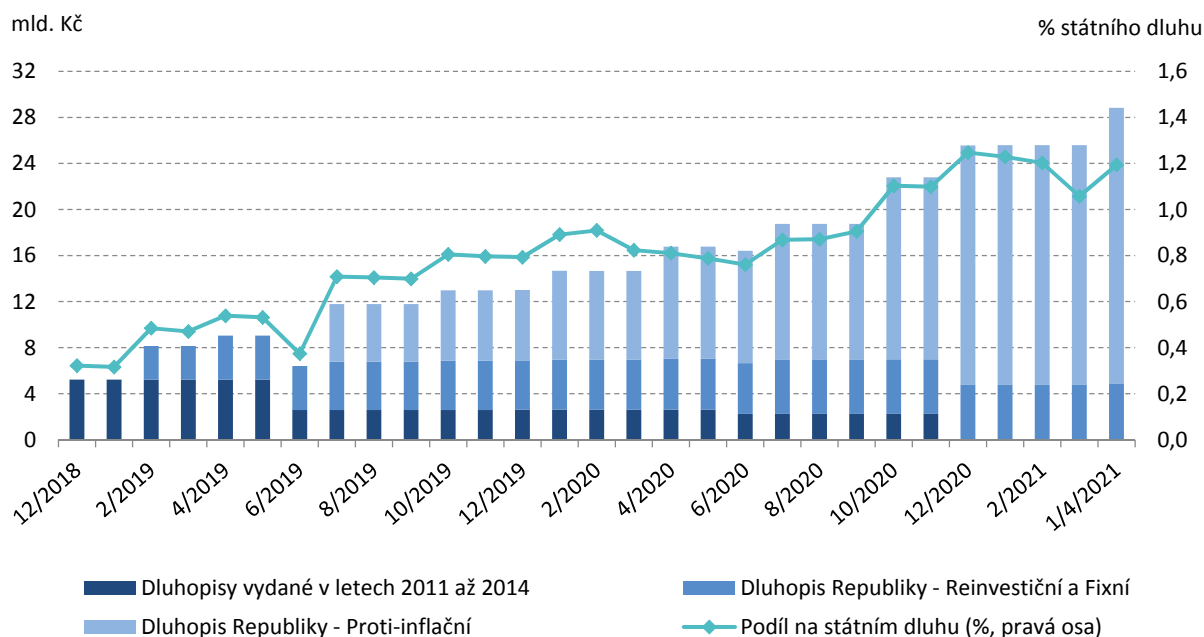
Řádné splátky SDD vydaných na domácím trhu 1. čtvrtletí roku 2021 činily 19 681 mil. Kč a byly dány výhradně splátkou jistiny 104. emise 3letých státních dluhopisů z roku 2018 uhrazené při své splatnosti dne 23. února 2021.

Celková jmenovitá hodnota SDD vydaných na domácím trhu v oběhu se zvýšila z 1 831 583 mil. Kč na počátku roku 2021 o 200 543 mil. Kč na 2 032 126 mil. Kč na konci 1. čtvrtletí roku 2021.

1.2.3 Státní dluhopisy pro občany

Ministerstvo nadále pokračuje v projektu přímého prodeje státních dluhopisů určených pro občany, když v průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 proběhlo desáté upisovací období s datem vydání dluhopisů 1. dubna 2021, v rámci kterého byly upsány státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 3,2 mld. Kč.

Graf č. 17: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu

Zdroj: MF

Na počátku roku 2021 činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany v oběhu 25 563 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2021 došlo k vydání čtyř tranší dluhopisů určených pro občany ve formě reinvestice výnosů v celkové jmenovité hodnotě 71 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2021 dále došlo ke splacení dluhopisů pro občany před datem splatnosti na základě uplatnění práva držitelů v celkové jmenovité hodnotě 46 mil. Kč. Na konci 1. čtvrtletí roku 2021 tak činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany celkem 25 588 mil. Kč.

1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na zahraničních trzích

Na počátku roku 2021 činila korunová hodnota SDD vydaných na zahraničních trzích v oběhu včetně vlivu zajištění 129 193 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 došlo ke snížení korunové hodnoty SDD vydaných na zahraničních trzích v důsledku kurzových rozdílů o 559 mil. Kč. Na konci 1. čtvrtletí roku 2021 tak korunová hodnota SDD vydaných na zahraničních trzích v oběhu včetně vlivu zajištění dosáhla hodnoty 128 634 mil. Kč.

1.2.5 Státní dluhopisy celkem

Celková jmenovitá hodnota státních dluhopisů v oběhu včetně vlivu zajištění SDD vydaných na zahraničních trzích vzrostla v 1. čtvrtletí roku 2021 o 199 681 mil. Kč z 2 011 756 mil. Kč na 2 211 436 mil. Kč.

Podíl SPP na celkovém státním dluhu na počátku roku 2021 činil 1,2 %, zatímco na konci 1. čtvrtletí roku 2021 se snížil na 1,0 %. Podíl ostatních státních dluhopisů se přitom snížil z 96,9 % k 1. 1. 2021 na 90,4 % k 31. 3. 2021.

1.2.6 Přijaté úvěry

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 nedošlo k přijetí žádné tranše úvěrů od Evropské investiční banky (dále též „EIB“).

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 se uskutečnily splátky úvěrů od EIB v celkové výši 2 615 mil. Kč, v tom 1 001 mil. Kč činilo předčasné splacení třetí tranše úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A, 1 256 mil. Kč představovalo předčasné splacení čtvrté tranše úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A, 177 mil. Kč činily dílčí splátky úvěru na výstavbu dálnic B, 77 mil. Kč dílčí splátky úvěru pro Masarykovu univerzitu, 60 mil. Kč dílčí splátky úvěru na prevenci povodní, 33 mil. Kč dílčí splátky úvěru na odstraňování povodňových škod z roku 2002 a 11 mil. Kč dílčí splátky úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A.

V důsledku kurzových rozdílů pak došlo ke snížení korunové hodnoty úvěrů přijatých od EIB o 8 mil. Kč.

Celkem se tak hodnota úvěrů přijatých od EIB v 1. čtvrtletí roku 2021 snížila z 32 724 mil. Kč na 30 101 mil. Kč.

Na počátku roku 2021 dosahovala korunová hodnota úvěru od Rozvojové banky Rady Evropy (dále též „CEB“) určeného na financování výdajů spojených s pandemií koronaviru SARS-CoV-2 výše 5 249 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke snížení korunové hodnoty úvěru od CEB o 20 mil. Kč a na konci 1. čtvrtletí 2021 tak činila tato hodnota 5 229 mil. Kč.

Dne 16. března 2021 byla na základě usnesení vlády č. 616 ze dne 8. června 2020 a prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2020/1345 ze dne 25. září 2020 přijata první tranše finanční pomoci z nástroje na podporu zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (dále též „SURE“), který byl zřízen nařízením Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020, ve výši 1 mld. EUR, jejíž korunová hodnota ke dni přijetí činila 26 200 mil. Kč. Dne 30. března 2021 byla přijata druhá tranše finanční pomoci v rámci evropského nástroje SURE ve výši 1 mld. EUR, jehož korunová hodnota ke dni přijetí činila 26 125 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů pak došlo do konce 1. čtvrtletí roku 2021 ke snížení korunové hodnoty zápůjček přijatých v rámci evropského nástroje SURE o 35 mil. Kč na 52 290 mil. Kč.

Hodnota přijatých úvěrů tak ke konci 1. čtvrtletí roku 2021 činila 87 620 mil. Kč.

1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky

V průběhu 1. čtvrtletí 2021 byly v rámci řízení likvidity státní pokladny přijaty zápůjčky ve formě repo operací s kolaterálem SPP v celkové jmenovité hodnotě 97 800 mil. Kč a zápůjčky ve formě repo operací s kolaterálem poukázek ČNB v celkové jmenovité hodnotě 77 000 mil. Kč, tj. celkem byly přijaty repo operace ve výši 174 800 mil. Kč. Splaceny byly zápůjčky ve formě repo operací s kolaterálem SPP v celkové jmenovité hodnotě 29 000 mil. Kč a zápůjčky ve formě repo operací s kolaterálem poukázek ČNB v celkové jmenovité hodnotě 25 000 mil. Kč, tj. celkem byly splaceny repo operace ve výši 54 000 mil. Kč. Na konci 1. čtvrtletí 2021 tak činil stav přijatých zápůjček ve formě repo operací celkem 120 800 mil. Kč. Tyto operace začalo Ministerstvo využívat k posílení disponibilní likvidity státní pokladny, která je tak využívána ke stabilizačnímu krytí výkyvů hospodaření státního rozpočtu do té doby, než dojde k jeho plnému pokrytí dlouhodobými instrumenty, zejména střednědobými a dlouhodobými státními dluhopisy.

K datu 20. února 2015 v souvislosti s nabytím účinnosti změny zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtových pravidel) byly do evidence státního dluhu zařazeny rovněž dluhy ze státem vystavených smének, jejichž stav ke konci 1. čtvrtletí roku 2021 činil 1 mil. Kč.

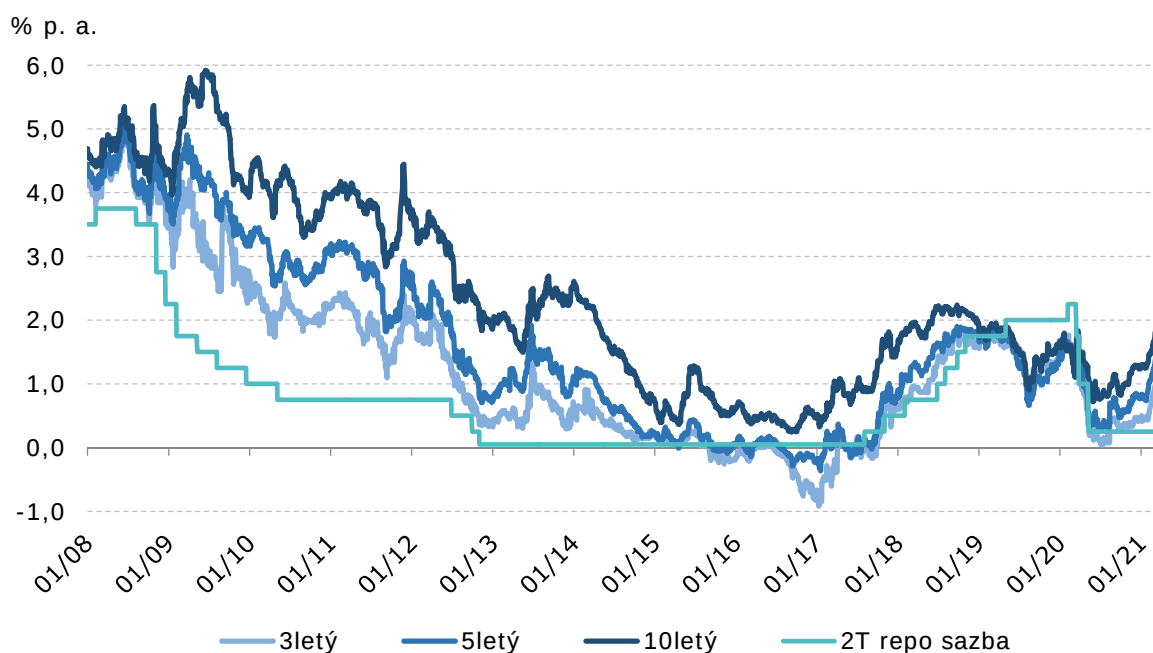
Dále byly v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny v průběhu 1. čtvrtletí 2021 realizovány devizové swapy určené k pokrytí frankových dluhů v celkové výši 480 mil. CHF. Jejich celková hodnota se tak v průběhu 1. čtvrtletí 2021 snížila o 1 mil. CHF a ke konci čtvrtletí činila 475 mil. CHF, resp. 11 208 mil. Kč v korunovém vyjádření.

1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky

Vývoj na domácím finančním trhu, zejména dluhopisovém, je významným způsobem ovlivněn současnou situací v podobě pandemického šíření nového koronaviru SARS-CoV-2 a rovněž také opakovanými vyjádřeními členů bankovní rady ČNB ohledně očekávaného zpřísnění měnové politiky v podobě možného zvyšování základních úrokových sazeb již v průběhu roku 2021. K vývoji na domácím trhu se také přidává globální trend růstu výnosů státních dluhopisů, který je dán zejména zvyšujícím se inflačním očekáváním účastníků trhů.

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 došlo k růstu výnosů státních dluhopisů České republiky po celé délce výnosové křivky o cca 60 bazických bodů, avšak z dlouhodobého hlediska se výnosy státních dluhopisů nalézají stále na relativně nízkých úrovních.

Graf č. 18: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB

Zdroj: MTS, MF

Česká republika si dlouhodobě udržuje postavení mimořádně spolehlivého emitenta a těší se velkému zájmu domácích i zahraničních investorů. Pozitivní vnímání České republiky na domácím i zahraničních finančních trzích bylo opakovaně potvrzeno nadprůměrným ratingovým hodnocením všech hlavních ratingových agentur s mezinárodní působností, když v 1. čtvrtletí roku 2021 potvrdily vysoké ratingové hodnocení České republiky významné ratingové agentury Moody's, Fitch Ratings, a ACRA Europe. Ratingové agentury kladně hodnotí zejména vynikající výchozí stav veřejných financí před propuknutím pandemie v podobě nízkého zadlužení sektoru vládních institucí, nízkých výdajů na jeho obsluhu, nízkou úroveň zadlužení v cizích měnách a dále také schopnost pokrývat zvýšenou potřebu financování výhradně na domácím trhu za stále výhodných podmínek. Ratingová hodnocení jednotlivých ratingových agentur jsou uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky

Ratingová agentura	Domácí dlouhodobé závazky	Výhled	Zahraniční dlouhodobé závazky	Výhled	Udělen/ potvrzen
Moody's	Aa3	Stabilní	Aa3	Stabilní	5.2.2021
S&P Global Ratings	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	30.10.2020
Fitch Ratings	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	22.1.2021
JCR	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	5.11.2020
R&I	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	9.3.2020
Scope Ratings	AA	Stabilní	AA	Stabilní	2.10.2020
Dagong Global Credit Rating	A+	Stabilní	A+	Stabilní	16.10.2018
ACRA Europe	AA	Stabilní	AA	Stabilní	22.1.2021
ACRA	AA	Stabilní	AA	Stabilní	1.4.2021

Zdroj: Moody's, S&P Global Ratings, Fitch Ratings, JCR, R&I, Scope Ratings, Dagong Global Credit Rating, ACRA Europe, ACRA

2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh

Dne 20. února 2015 nabyl účinnosti zákon č. 25/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. V rámci změny rozpočtových pravidel došlo k doplnění odstavce 8 do paragrafu 34.

V důsledku této změny Ministerstvo počínaje rokem 2016 realizuje vzájemný zápočet rozpočtových příjmů a výdajů kapitoly 396 – Státní dluh (dále též „kapitoly“), které vzniknou v důsledku finančních operací spojených s řízením likvidity státní pokladny nebo s řízením státního dluhu uskutečněných v průběhu určitého období, nejdéle však jednoho měsíce⁸.

Pro rok 2021 byla nastavena měsíční periodicitu vypořádání úrokových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. převodů mezi vypořádacím a rozpočtovým účtem kapitoly. Jelikož v každém měsíci 1. čtvrtletí roku 2021 úrokové výdajové toky převýšily úrokové příjmové toky, tj. celková bilance příjmových a výdajových toků byla záporná, byly v těchto měsících výsledkem vzájemného zápočtu úrokových příjmů a výdajů vždy výdaje a kapitola tak v průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 vykázala výhradně úrokové výdaje.

Celkové rozpočtované i skutečné příjmy v 1. čtvrtletí roku 2021 byly nulové, stejně jako v 1. čtvrtletí roku 2020.

Výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2021 činily 4 204 mil. Kč, což je 8,0 % schváleného rozpočtu. Tyto výdaje byly dány převážně úrokovými výdaji ve výši 4 083 mil. Kč, což je 7,8 % schváleného rozpočtu, poplatky spojené s obsluhou státního dluhu (dále též „poplatky“) činily 121 mil. Kč, což je 34,5 % schváleného rozpočtu.

Celkové úrokové výdaje ve výši 4 083 mil. Kč jsou určeny úrokovými výdaji vnitřního dluhu ve výši 4 354 mil. Kč a současně jsou snižovány zápornými úrokovými výdaji vnějšího dluhu ve výši -271 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazujícího úrok majitelům vybraných účtů státní pokladny snižené o úroky ze zůstatků na platebních účtech Ministerstva pak činí 211 tis. Kč.

V 1. čtvrtletí roku 2020 činily výdaje kapitoly 3 431 mil. Kč, přičemž úrokové výdaje činily 3 406 mil. Kč a poplatky 25 mil. Kč. Výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2021 tak byly o 772 mil. Kč vyšší než celkové výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2020. Úrokové výdaje byly přitom v 1. čtvrtletí roku 2021 oproti 1. čtvrtletí roku 2020 vyšší o 676 mil. Kč, zatímco poplatky byly meziročně vyšší o 96 mil. Kč.

Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost	Rozpočet 2021		Skutečnost	%	Index
	1. čtvrtletí 2020	Schválený	Po změnách	1. čtvrtletí 2021	Plnění	2021/2020
1	2	3	4	5	6 = 5 : 4	7 = 5 : 2
Výdaje kapitoly celkem	3 431	52 854	52 854	4 204	8,0	122,5
1. Úrokové výdaje celkem	3 406	52 504	52 504	4 083	7,8	119,9
na vnitřní dluh	1 841	47 082	47 082	4 354	9,2	236,5
na instrumenty peněžního trhu	174	921	921	-168	-18,2	-96,4
na státní dluhopisy pro občany	15	725	725	85	11,7	556,2
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	1 652	45 435	45 435	4 437	9,8	268,6
na vnější dluh	1 567	5 172	5 172	-271	-5,2	-17,3
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	1 413	4 715	4 715	207	4,4	14,7
na přijaté zápůjčky a úvěry	154	457	457	-479	-104,7	-310,9
platební účty	-2	250	250	0	0,1	-11,9
2. Poplatky	25	350	350	121	34,5	484,3

Zdroj: MF

Vzhledem k nulovým příjmům kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2021 jsou celkové i úrokové výdaje kapitoly rovny čistým celkovým, resp. čistým úrokovým výdajům. Čisté úrokové výdaje vnitřního dluhu jsou složeny z čistých úrokových výdajů instrumentů peněžního trhu, z čistých úrokových výdajů státních dluhopisů pro občany a z čistých úrokových výdajů SDD vydaných na domácím trhu.

⁸ V průběhu 1. čtvrtletí roku 2021 byl realizován vzájemný zápočet úrokových příjmů a výdajů kapitoly. V rámci poplatků k vzájemnému zápočtu nedochází.

V 1. čtvrtletí roku 2021 čisté úrokové výdaje na vnitřní dluh činily 4 354 mil. Kč oproti 1 841 mil. Kč v 1. čtvrtletí roku 2020. Meziročně tak byly tyto výdaje vyšší o 2 513 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje na SDD vydané na domácím trhu se meziročně zvýšily z 1 652 mil. Kč v 1. čtvrtletí roku 2020 na 4 437 mil. Kč v 1. čtvrtletí roku 2021, tj. o 2 785 mil. Kč, resp. 168,6 %. Tyto výdaje byly určeny především diskonty SDD vydaných na domácím primárním trhu ve výši 5 600 mil. Kč, dále výplatami výnosů SDD vydaných na domácím trhu v celkové výši 3 179 mil. Kč a rovněž výdajovými toky z titulu výměnných operací ve výši 149 mil. Kč., snižovány byly naopak příjmovými toky spojenými s emisemi SDD na primárním trhu, kdy prémie činily 3 518 mil. Kč a alikvotní úrokové výnosy 735 mil. Kč, a rovněž čistými příjmovými toky spojenými s přímými prodeji SDD z majetkového účtu Ministerstva ve výši 238 mil. Kč. Meziroční růst čistých úrokových výdajů na SDD vydaných na domácím trhu byl dán především vyššími výdajovými toky spojenými s diskonty SDD vydanými na primárním trhu o 2 998 mil. Kč a vyššími výdajovými toky spojenými s výplatami výnosů SDD o 2 765 mil. Kč, které byly především důsledkem výplat výnosů nových emisí SDD vydaných v roce 2020. Naopak příjmové toky spojené s premii z emisí SDD na primárním trhu byly v 1. čtvrtletí 2021 oproti 1. čtvrtletí 2020 vyšší o 2 267 mil. Kč a příjmové toky spojené s alikvotními úrokovými výnosy o 609 mil. Kč. Současný růst diskontů i premií SDD je do značné míry spojen s růstem celkové jmenovité hodnoty prodaných SDD v 1. čtvrtletí 2021 oproti 1. čtvrtletí 2020.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. čtvrtletí roku 2021 činily 168 mil. Kč, přičemž byly dány zejména přijatými úroky z operací řízení korunové likvidity státní pokladny (reverzních repo operací s kolaterálem poukázek ČNB, střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a depozitních operací) ve výši 173 mil. Kč, dále prostředky přijatými z titulu zápůjčních facilit státních dluhopisů ve formě kolateralizovaných zápůjček ve výši 6 mil. Kč a konečně prostředky přijatými z titulu devizových swapů ve výši 21 mil. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v roce 2020 byly naopak snižovány diskonty emisí SPP ve výši 28 mil. Kč a úroky z operací řízení korunové likvidity státní pokladny (repo operací s kolaterálem poukázek ČNB a SPP) ve výši 5 mil. Kč.

Oproti 1. čtvrtletí roku 2020, kdy čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu činily -174 mil. Kč, tak tyto vzrostly o 342 mil. Kč. Toto zvýšení čistých příjmů bylo dáno především výrazným poklesem výdajů na diskonty SPP o 828 mil. Kč v důsledku poklesu výnosů do splatnosti a nižší celkové jmenovité hodnoty vydaných SPP. Naopak v 1. čtvrtletí roku 2021 došlo oproti stejnému období minulého roku k poklesu přijatých úroků z operací řízení korunové likvidity státní pokladny meziročně o 487 mil. Kč zejména v důsledku výrazného snížení základních úrokových sazeb Českou národní bankou v průběhu roku 2020 z 2,25 % p. a. až na 0,25 % p. a.

Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany dosáhly v 1. čtvrtletí 2021 výše 85 mil. Kč, přičemž byly dány zejména reinvesticemi výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 84 mil. Kč, dále výplatami výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 265 tis. Kč a výplatami poměrného výnosu při splacení těchto dluhopisů před stanovenou dobou splatnosti na základě uplatnění práva držitelů ve výši 1 mil. Kč. Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany se tak oproti 1. čtvrtletí roku 2020 meziročně zvýšily o 70 mil. Kč především v důsledku skutečnosti, že v 1. čtvrtletí 2021 se do rozpočtových výdajů postupně zvyšuje dopad emisí Dluhopisů Republiky vydávaných v předchozích letech.

Čisté úrokové příjmy vnějšího (zahraničního) dluhu v 1. čtvrtletí roku 2021 jsou dány čistými úrokovými výdaji SDD vydaných na zahraničních trzích a čistými úrokovými příjmy z přijatých zápůjček a úvěrů. V 1. čtvrtletí roku 2021 tyto příjmy činily 271 mil. Kč oproti -1 567 mil. Kč v 1. čtvrtletí 2020, vzrostly tak meziročně o 1 839 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje z titulu SDD vydaných na zahraničních trzích v 1. čtvrtletí roku 2021 činily celkem 207 mil. Kč a byly určeny výnosy SDD vydaných na zahraničních trzích včetně vlivu zajišťovacích operací. Vzhledem k tomu, že v 1. čtvrtletí roku 2020 dosáhly tyto výdaje celkem 1 413 mil. Kč, došlo k jejich meziročnímu poklesu o 1 206 mil. Kč, tj. o 85,3 % především v důsledku splacení 2. emise státních dluhopisů denominované v euro a s ním spojeného ukončení úrokového swapu v roce 2020.

Čisté úrokové příjmy z přijatých zápůjček a úvěrů v 1. čtvrtletí 2021 ve výši 479 mil. Kč jsou dány čistými úrokovými příjmy z titulu finanční pomoci v rámci evropského nástroje SURE ve výši 528 mil. Kč, kdy příjmový tok z emisní prémie dosahoval 637 mil. Kč, zatímco výdajový tok z emisního diskontu činil 110 mil. Kč, a čistými úrokovými výdaji na úvěry od EIB ve výši 49 mil. Kč. Čisté úrokové příjmy z přijatých zápůjček a úvěrů se tak oproti 1. čtvrtletí 2020 zvýšily o 633 mil. Kč především v důsledku čistých příjmů z výše uvedeného nástroje SURE, ale rovněž z důvodu meziročního poklesu výdajů na úvěry přijaté od EIB o 105 mil. Kč, tj. o 68,0 % zejména v důsledku postupného splácení tohoto dluhového instrumentu a významného snížení referenčních úrokových sazeb.

Součástí úrokových výdajů kapitoly je i peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 14 a 16 až 18 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) ve výši 225 tis. Kč. V 1. čtvrtletí 2021 došlo rovněž k převodu úroků z vkladů na mimorozpočtových účtech Ministerstva v komerčních bankách do rozpočtu kapitoly ve výši 14 tis. Kč.

Z hlediska rozpočtové skladby byla převážná část úrokových výdajů ve výši 3 896 836 tis. Kč zaznamenána na položce 5141 – Úroky vlastní, další část ve výši 207 258 tis. Kč na položce 5146 – Úrokové výdaje na finanční deriváty k vlastním dluhopisům, další část ve výši -21 373 tis. Kč na položce 5147 – Úrokové výdaje na finanční deriváty kromě k vlastním dluhopisům a konečně poslední část ve výši 225 tis. Kč na položce 5811 – Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu. Z poplatků byla rozhodující část ve výši 120 732 tis. Kč zaznamenána na položce 5144 – Poplatky dluhové služby, dále 10 tis. Kč bylo zaznamenáno na položce 5161 – Poštovní služby a 41 tis. Kč na položce 5362 – Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu.

Zatímco celkové čisté výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2021 dosáhly 4 204 mil. Kč, v 1. čtvrtletí roku 2020 celkové čisté výdaje činily 3 431 mil. Kč. Meziročně tak čisté výdaje kapitoly vzrostly o 772 mil. Kč.

V důsledku změny zákona o státním rozpočtu kapitoly 396 – Státní dluh v souvislosti s řešením dopadů pandemie COVID-19 byl v průběhu 1. čtvrtletí 2021 rozpočet výdajů kapitoly 396 – Státní dluh zvýšen o 4 872 000 000 Kč z původních 47 981 880 286 Kč na 52 853 880 286 Kč.

3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. čtvrtletí roku 2021

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. čtvrtletí roku 2021 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek ČNB v celkové jmenovité hodnotě 2 120 300 mil. Kč, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 1 834 300 mil. Kč. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 0,2 % p. a. Současně byly zahájeny výpůjční operace k posílení likvidity státní pokladny s použitím kolaterálu poukázek ČNB a státních pokladničních poukázek v celkové jmenovité hodnotě 174 800 mil. Kč, splátky výpůjčních operací dosáhly 54 000 mil. Kč. Celkový čistý příjem operací s použitím kolaterálu poukázek ČNB a státních pokladničních poukázek činil 146,42 mil. Kč.

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. čtvrtletí roku 2021 realizovány krátkodobé investice ve formě depozitních operací v celkové jmenovité hodnotě 932 090 mil. Kč, splátky těchto investic pak dosáhly celkové jmenovité hodnoty 901 605 mil. Kč. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 0,1 % p. a. Peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 14 a 16 až 18 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) činil 0,23 mil. Kč. Celkový čistý příjem depozitních operací činil 20,90 mil. Kč.

V rámci řízení likvidity eurové státní pokladny nebyly v 1. čtvrtletí roku 2021 realizovány žádné krátkodobé investice. Úročením zůstatku běžného účtu bylo dosaženo příjmu 0,01 mil. Kč.

K 31. březnu 2021 byly na majetkových účtech Ministerstva evidovány poukázky ČNB v celkové jmenovité hodnotě 241 910 mil., které představovaly hodnotu kolaterálu aktivních operací a státní pokladniční poukázky v celkové jmenovité hodnotě 80 951 mil. Kč určené jako kolaterál výpůjčních operací k posílení likvidity státní pokladny.

Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. čtvrtletí roku 2020 a 1. čtvrtletí roku 2021 (mil. Kč)

Čisté příjmy	1. čtvrtletí 2020	1. čtvrtletí 2021	2021/2020
z korunových REPO operací	590	146	24,8
z korunových DEPO operací	72	21	29,1
z REPO EUR operací	-	-	-
z DEPO EUR operací	0	0	168,9
z devizových swapů	-	21	-
ze záůjčnicích facilit ve formě REPO operací	0	-	-
ze záůjček dluhopisů	0	6	1 543,4
Celkem čisté příjmy dosažené při řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	662	195	29,5
Emisní činnost se záporným výnosem ¹	-	-	-
Výpůjční operace v cizí měně se záporným výnosem	20	637	3 250,6
Celkem čisté příjmy státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem	682	833	122,1

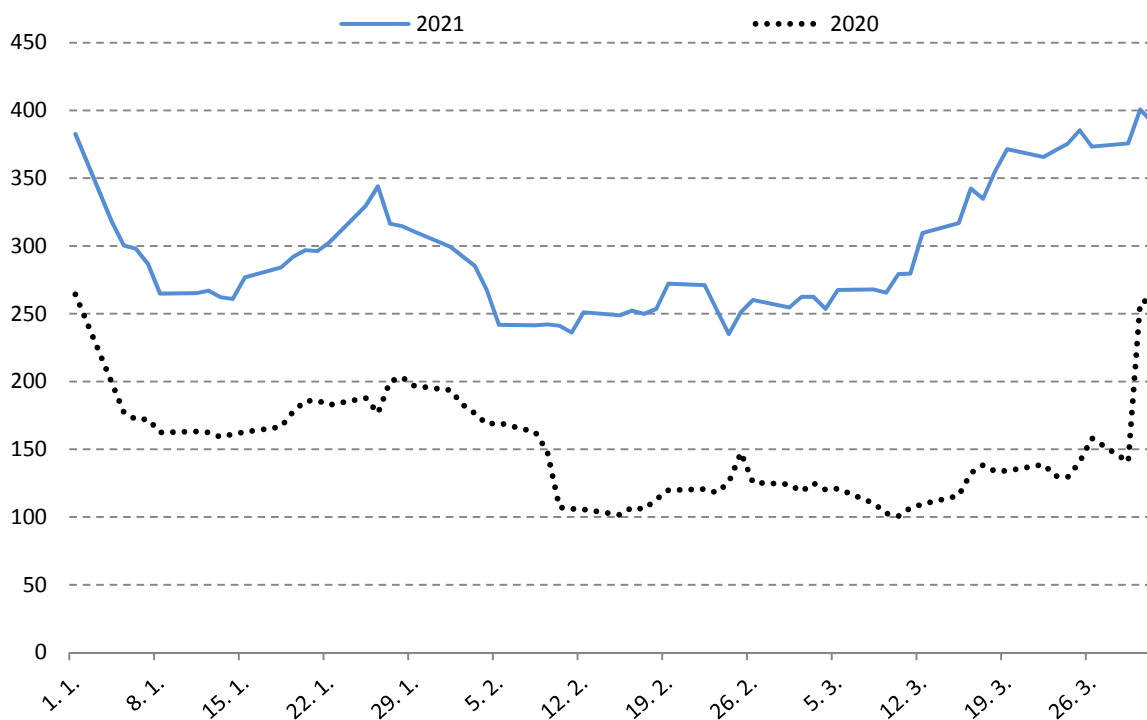
¹ Se zohledněním budoucích výdajů v podobě výplat kupónů do splatnosti těchto dluhopisů, pokud nebyly bez výnosu.

Zdroj: MF

Zatímco v 1. čtvrtletí 2021 dosáhly celkové čisté úrokové příjmy 195 mil. Kč, ve stejném období roku 2020 příjmy dosáhly 662 mil. Kč. Investováním peněžních prostředků státní pokladny bylo dosaženo v 1. čtvrtletí 2021 o 467 mil. Kč nižších příjmů než ve stejném období roku 2020. Ministerstvo v 1. čtvrtletí 2021 dosáhlo nižšího výnosu z operací v rámci řízení likvidity korunové státní pokladny oproti stejnému období roku 2020 zejména z důvodu snížení úrokových sazeb ČNB.

Tak jako v každém roce je stav státní pokladny nejvíce ovlivněn vývojem salda státního rozpočtu, emisní činností, splátkami střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a příjmy Národního fondu z Evropské komise.

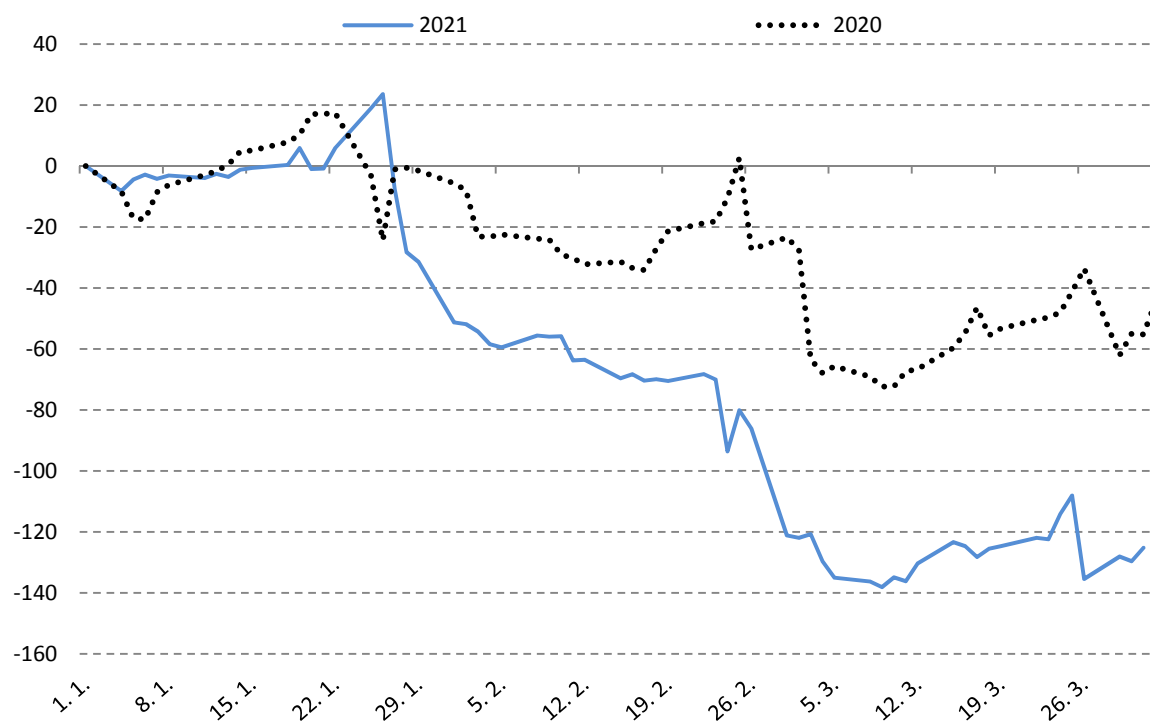
Graf č. 19: Státní pokladna za 1. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

Hospodaření státního rozpočtu za první čtvrtletí 2021 skončilo schodkem ve výši 125,2 mld. Kč a ve srovnání s 1. čtvrtletím roku 2020 se vyvíjelo méně příznivě z důvodu vyšších výdajů státního rozpočtu vyplývajících z opatření vlády ke zmírnění dopadů koronavirové krize a současně i z důvodu nižších příjmů státního rozpočtu. Další rozdíly ve výkyvech salda státního rozpočtu v obou letech způsobuje především časový nesoulad ve dnech splatnosti daně z přidané hodnoty (DPH) a splatných vratek DPH, přičemž velkou roli hraje rovněž časové rozvržení převodu prostředků z Národního fondu do státního rozpočtu, jakož i další změny v rozložení některých výdajů státního rozpočtu v čase.

Graf č. 20: Vývoj státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

4 Tabulková příloha

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

N á z e v	S t a v k 1. 1. 2021	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a - b + c)	S t a v k 31. 3. 2021
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 049,7	484,0	113,1	-0,8	370,1	2 419,9
Vnitřní dluh	1 882,6	431,7	110,5	-0,1	321,0	2 203,6
Státní pokladniční poukázky	25,4	25,1	25,4		-0,3	25,1
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)	49,7	10,2			10,2	59,9
52. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	95,0				0,0	95,0
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	19,2	0,2			0,2	19,3
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	88,6				0,0	88,6
61. emise dlouhodobých dluhopisů (2010)	96,9		11,4		-11,4	85,5
63. emise dlouhodobých dluhopisů (2011)	99,0				0,0	99,0
78. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	118,1	8,3			8,3	126,3
89. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	109,0				0,0	109,0
90. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	80,5	21,9			21,9	102,4
94. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	129,0	19,4			19,4	148,4
95. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	128,3	18,9			18,9	147,2
97. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	103,7	16,3			16,3	120,0
100. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	124,0				0,0	124,0
102. emise střednědobých dluhopisů (2017)	5,8				0,0	5,8
103. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	118,1	6,9			6,9	125,0
104. emise střednědobých dluhopisů (2018)	19,7		19,7		-19,7	0,0
105. emise dlouhodobých dluhopisů (2018)	99,0	12,2			12,2	111,2
106. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	2,9	0,0	0,0		0,0	2,9
107. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,9				0,0	0,9
108. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,4				0,0	0,4
109. emise střednědobých dluhopisů (2019)	26,2			-0,1	-0,1	26,1
110. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	5,1				0,0	5,1
111. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,1				0,0	0,1
112. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	1,1				0,0	1,1
113. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,0				0,0	0,0
114. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
115. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	1,6	0,0	0,0		0,0	1,6
116. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0			0,0	0,0
117. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
118. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,0				0,0	2,0
119. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0				0,0	0,0
120. emise střednědobých dluhopisů (2020)	117,6	1,4			1,4	119,0
121. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	99,0	23,3			23,3	122,3
122. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,2				0,0	0,2
123. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,0				0,0	2,0
124. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
125. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	26,6	6,7			6,7	33,3
126. emise střednědobých dluhopisů (2020)	36,4	43,6			43,6	80,0
127. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
128. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	4,0				0,0	4,0
129. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	7,9			0,0	0,0	7,8
130. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	34,3	27,7			27,7	62,0
131. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
132. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	5,0				0,0	5,0
135. emise střednědobých dluhopisů (2021)	0,0	14,8			14,8	14,8
Repo operace s kolaterálem SPP - řízení likvidity státní pokladny	0,0	97,8	29,0		68,8	68,8
Repo operace s kolaterálem PČNB - řízení likvidity státní pokladny	0,0	77,0	25,0		52,0	52,0
Státem vystavené směnky	0,0			0,0	0,0	0,0
Vnější dluh	167,2	52,3	2,6	-0,6	49,1	216,3
5. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2010)	50,8			-0,1	-0,1	50,7
6. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2012)	72,2			-0,3	-0,3	71,9
1. emise státních dluhopisů denominovaná v japonských jenech (2006)	6,2			-0,2	-0,2	6,0
Úvěry od EIB	32,7		2,6	0,0	-2,6	30,1
Úvěry od CEB	5,2			0,0	0,0	5,2
1. tranše finanční pomoci SURE	0,0	26,2		-0,1	26,1	26,1
2. tranše finanční pomoci SURE	0,0	26,1		0,0	26,1	26,1

Zdroj: MF

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na

- příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu,
- účtech státních finančních aktiv (SFA),
- účtech MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu,
- účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové a jiné příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie,
- účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu,
- účtech cizích a podobných prostředků organizačních složek státu, jež nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, na zvláštním účtu Ministerstva spravedlnosti podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, na účtech závodního stravování, sdružených prostředků apod.,
- účtech příspěvkových organizací,
- účtech státních fondů a Národního fondu,
- zvláštních účtech MF podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM),
- účtech státní organizace Správa železnic,
- účtech územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- účtech Regionálních rad regionů soudržnosti určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných výzkumných institucí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných vysokých škol určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a Národního fondu a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, včetně zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění, účtech resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven,
- účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky,
- účtech Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., nebo účtech jiných právnických osob založených podle zákona upravujícího pojišťování a financování vývozu se státní podporou, které nemají bankovní licenci a
- účtech České exportní banky, a.s., určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu nebo od Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., a dalších prostředků, které si na ně Česká exportní banka, a.s., převede nebo je na ně přijme.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet peněžních prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizovat výdaje spojené s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlech k postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled

o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)

Ukazatel	31.3.2020 (1)	31.3.2021 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-44 707	-125 198	-80 491	280,0
v tom - příjmy	377 307	339 707	-37 600	90,0
- výdaje	422 014	464 905	42 891	110,2
2. Prostředky na účtech státních finančních aktiv				
- saldo příjmů a výdajů	77 967	209 009	131 042	268,1
3. Příjmy veřejných rozpočtů spravované FÚ, CÚ				
- saldo příjmů a výdajů	13 774	16 027	2 253	116,4
v tom - příjmy celkem	76 585	73 586	-2 999	96,1
- výdaje celkem	62 811	57 559	-5 252	91,6
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	4 510	5 340	830	118,4
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	18 584	18 430	-154	99,2
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	33 745	36 675	2 930	108,7
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů	52 804	50 118	-2 686	94,9
8. Účet bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	8 481	18 730	10 249	220,8
9. Účty územních samosprávných celků				
- saldo příjmů a výdajů	21 324	31 115	9 791	145,9
10. Zdravotní pojišťovny a svazy ZP				
- saldo příjmů a výdajů	60 617	73 334	12 717	121,0
11. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	13 939	29 260	15 321	209,9
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 11.)	261 038	362 840	101 802	139,0
B. Financování státní pokladny:				
- dluhopisové	-245 392	-209 043	36 349	85,2
- účet hospodaření státního rozpočtu	-566	-258	308	45,6
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	15 080	153 539	138 459	1 018,2

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v 1. čtvrtletí 2021 v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv, zdravotních pojišťoven a svazů ZP, státních fondů a Národního fondu, příspěvkových organizací, územních samosprávných celků, prostředky bývalého Fondu národního majetku, cizími prostředky organizačních složek státu, prostředky na účtech finančních a celních úřadů určených pro správu prostředků veřejných rozpočtů a prostředky ostatních subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci března 2021 ve výši 153,5 mld. Kč byla tvořena součtem:

- schodku **státního rozpočtu ve výši -125,2 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 339,6 mld. Kč a výdaji ve výši 464,9 mld. Kč,
- účtů **státních finančních aktiv ve výši 209,0 mld. Kč**, na kterých Ministerstvo financí eviduje kromě prostředků jako jsou např. rezerva na důchodovou reformu, prostředky úrazového pojištění, jaderného účtu nebo zvláštní účelové prostředky také další zdroje, např. peněžní prostředky získané emisemi a prodeji státních dluhopisů nebo rezerva peněžních prostředků z vydávání a prodeje státních dluhopisů, z přijatých zápůjček a úvěrů, z jiných zdrojů financování státního dluhu a ze sjednaných finančních zajištění nebo srovnatelných zajištění podle práva cizího státu sloužících jako zdroje ministerstva pro

vylovení tržních rizik, rizik z neumístění státních dluhopisů na finančním trhu a jiných možných rizik souvisejících s financováním schodku státního rozpočtu a státního dluhu. Ministerstvo financí v rámci výkonu řízení státních finančních aktiv sjednává obchody s tuzemskými i zahraničními osobami za účelem omezení úrokových a měnových nebo jiných rizik. Vytváření rezervy peněžních prostředků zákon o rozpočtových pravidlech pouze umožňuje, nikoli přikazuje, přičemž tento zdroj prostředků od roku 2013 postupně ztrácí na významu a vlivem legislativních změn (rozšiřování okruhu subjektů, jejichž účty jsou podřízeny souhrnnému účtu státní pokladny) a vývoje na finančních trzích je jeho role pouze marginální. Rezervu peněžních prostředků, která byla v minulých letech vytvářena emisní činností při souvztažném růstu hrubého státního dluhu, tak nahrazují ostatní disponibilní peněžní prostředky centrálního systému řízení souhrnných účtů státní pokladny. Ministerstvo financí údaje o výši rezervy peněžních prostředků nepublikuje, neboť pro účastníky trhu mohou být tyto údaje zavádějící a snadno chybně interpretovatelné bez souvislosti s celkovou disponibilní likviditou státní pokladny, což by mohlo vést k nežádoucímu ovlivňování účastníků trhu i veřejného mínění. Výše rezervy peněžních prostředků je proto sledována pouze pro interní potřeby Ministerstva financí (v rámci výkonu řízení státního dluhu a řízení likvidity státní pokladny),

- zůstatku příjmů a výdajů **veřejných rozpočtů spravovaných finančními a celními úřady** ve výši **16,0 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií a hazardních her do státního rozpočtu, některé příjmy Českého báňského úřadu (úhrady z dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů) a jejich převod obcím, resp. do státního rozpočtu a další prostředky,
- zůstatku na účtech **fondů organizačních složek státu** v celkové výši **5,3 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a prostředků čerpaných,
- zůstatku na účtech **cizích prostředků** organizačních složek státu v celkové výši **18,4 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv, povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření), prostředky jistot k zajištění pohledávek podle § 4b zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách atd. Patří sem též platy a související výdaje pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,
- zůstatku na účtech **příspěvkových organizací** v celkové výši **36,7 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **státních fondů a Národního fondu** (v Kč) v celkové výši **50,1 mld. Kč**; na státní fondy připadá částka 25,8 mld. Kč a na Národní fond částka 24,3 mld. Kč,
- zůstatku na účtu **bývalého Fondu národního majetku** v celkové výši **18,7 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **územních samosprávných celků** v celkové výši **31,1 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **zdravotních pojišťoven a svazů ZP** v celkové výši **73,3 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **ostatních subjektů** ve výši **29,3 mld. Kč**, které se nejvíce týkají EGAP, a.s. (10,2 mld. Kč), ČEB, a.s. (4,8 mld. Kč), státní organizace Správa železnic (4,7 mld. Kč), veřejných výzkumných institucí (1,6 mld. Kč), veřejných vysokých škol (796 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (7,0 mld. Kč),

- zůstatku **dluhopisového financování státní pokladny ve výši -209,0 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- zůstatku **financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu⁹ ve výši - 258 mil. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek prostředků státní pokladny ke konci března 2021 dosáhl 153,5 mld. Kč a jeho zvýšení proti stavu ke konci března 2020 souviselo se zvýšením objemu prostředků zahrnovaných do SP o 101,8 mld. Kč, tj. o 39,0 % a snížením dluhopisového financování státní pokladny (o 36,3 mld. Kč), resp. snížením financování SP prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu (o 308 mil. Kč). Meziroční zvýšení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především zvýšením prostředků na účtech SFA, zdravotních pojišťoven a jejich svazů, účtech bývalého Fondu národního majetku, EGAP, a.s., ČEB, a.s., dále na účtech FNM, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací. Na druhé straně největší snížení prostředků SP bylo ovlivněno nárůstem schodku státního rozpočtu a poklesem prostředků státních fondů a Národního fondu.

⁹ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).

IV. Informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2021

V roce 2021 lze očekávat výrazně deficitní hospodaření sektoru vládních institucí ve výši 8,8 % HDP, především díky deficitu ústředních vládních institucí, konkrétně státního rozpočtu. Záporným výsledkem hospodaření patrně skončí i fondy sociálního zabezpečení, naproti tomu místní vládní instituce by měly vykázat mírný přebytek. Z pohledu strukturálního salda by expanzivní fiskální politika měla vést k deficitu 6,5 % HDP.

Aktuální odhad je výrazně odlišný od predikce učiněné v Konvergenčním programu ČR z dubna roku 2020. Hlavním důvodem je skutečnost, že přetrvávající epidemická krize je hlubší a náklady opatření přijatých k jejímu potlačení jsou vyšší, než se původně očekávalo. Významný propad ekonomické aktivity současně znamená větší výpadek daňových příjmů včetně příspěvků na sociální zabezpečení.

U odhadu celkového salda sektoru vládních institucí došlo k výrazným změnám (zhoršení o více než 285 mld. Kč), neboť původně uvažovaný deficit pro rok 2021 neobsahoval výrazný fiskální stimul v podobě snížení efektivního zdanění příjmů fyzických osob nebo podporu investiční aktivity úpravou daňových odpisů. Neustupující intenzita epidemie si zároveň vyžádala prodloužení hlavních opatření na podporu ekonomiky (kompenzační bonus, program Antivirus aj.) spolu s přijetím nových programů (COVID – 2021 a COVID – Nepokryté náklady). Tyto skutečnosti vedly k navýšení deficitu ústředních vládních institucí na 516,5 mld. Kč, přičemž dopadají především na státní rozpočet, který kromě posílené redistribuční funkce nese v převážné míře i tíhu stabilizace ekonomiky.

Ve srovnání s dubnovou predikcí z roku 2020 dochází k rozdílům také u očekávaných výsledků dalších subsektorů. Saldo hospodaření místních vládních institucí by mělo být o 13,4 mld. Kč horší, a to i přes provedenou úpravu rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů kompenzující výpadek daňového inkasa z titulu snížení efektivního zdanění příjmů fyzických osob. Růst nákladů spojených s epidemií převáží nad dalším navýšením plateb za státního pojištěnce, což se promítne do výsledků fondů sociálního zabezpečení, které by měly přejít z původně očekávaného vyrovnaného hospodaření do mírného deficitu (zhoršení o 5,9 mld. Kč).

Tabulka č. 18: Saldo sektoru vládních institucí po subsektorech v letech 2020-2021 a porovnání s Konvergenčním programem ČR (duben 2020) v % HDP

	Notifikace k 1. 4. 2021	KP 2021	KP 2020	rozdíl v p.b. HDP
	2020	2021	2021	2021
	(1)	(2)	(3)	(2) - (3)
Saldo sektoru vládních institucí	-6,2	-8,8	-4,1	-4,7
Ústřední vládní instituce	-6,4	-8,7	-4,3	-4,4
Místní vládní instituce	0,3	0,0	0,2	-0,2
Fondy sociálního zabezpečení	0,0	-0,1	0,0	-0,1

Pozn.: Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlováním.

Příjmy sektoru vládních institucí by měly v roce 2021 velmi mírně růst, přičemž oproti odhadu v Konvergenčním programu ČR z dubna 2020 tak budou nižší o 5,0 p. b. Aktuální predikce počítá s meziroční stagnací daňových příjmů včetně příspěvků na sociální zabezpečení, což je o 7,1 p. b. méně, než činily původní dubnové předpoklady.

Samotné daňové příjmy by měly především v důsledku schváleného „daňového balíčku 2021“ meziročně klesnout o 4,7 %. Balíček přinesl mimo jiné snížení efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob s odhadovaným dopadem na veřejné finance ve výši 99 mld. Kč. Naopak u daně z příjmů právnických osob očekáváme růst o 6,0 %, přičemž dynamika této daně bude korigována několika opatřeními v rámci zmíněného daňového balíčku.

Příspěvky na sociální zabezpečení by měly meziročně vzrůst o 5,9 %. Jejich tempo se odvíjí od predikce náhrad zaměstnancům v národním hospodářství, přičemž je dále ovlivněno postupným odezněním opatření

zmírňujících socioekonomické dopady protiepidemických restrikcí a zvýšením platby za státního pojištění do systému veřejného zdravotního pojištění o cca 30 mld. Kč.

U výnosu daně z přidané hodnoty predikujeme růst 3,8 %. Výnos spotřebních daní (bez dotací na obnovitelné zdroje energie) by měl vzrůst o 12,6 %. Pozitivně budou působit zejména změny sazeb na tabákové výrobky v celkové odhadované výši 5,2 mld. Kč a také zavedení digitální daně s dopadem ve výši 1,1 mld. Kč. Rovněž u daně z minerálních olejů předpokládáme výraznější růst daný očekávaným ekonomickým oživením.

Výdajová strana bude rovněž významně poznamenána opatřeními přijatými na potlačení ekonomických a sociálních důsledků pandemie a povzbuzení ekonomického růstu. Oproti předpokladům z dubna 2020 porostou výdaje sektoru vládních institucí o 3,7 p. b. rychleji a jejich meziroční růst by měl činit 7,5 %. Konečná spotřeba vlády by měla být tažena mezispotřebou, naturálními sociálními transfery a náhradami zaměstnancům. Schválený nárůst platů je v zásadě rozdělen mezi pracovníky ve školství, zdravotnictví a sociálních službách, celkový objem platů by měl vzrůst o 5,1 %. Pokračovat by měla poměrně silná dynamika naturálních sociálních transferů (11,0 %), do kterých se promítají výdaje do zdravotnictví předurčené epidemickou situací a procesem vakcinace obyvatel ČR. Výše růstu mezispotřeby by měla v letošním roce dosahovat 8,4 %, její výše bude ovlivněna také nákupy vakcín proti COVID-19 a testů do škol.

Dynamiku celkových výdajů výrazně zvyšují i kapitálové transfery s meziročním růstem 47,0 %. Pokračující podpora ve formě kompenzačního bonusu by měla znamenat výdaj 33,4 mld. Kč. S aktuálním dopadem cca 19 mld. Kč je spojeno zavedení institutu zpětného působení daňové ztráty, kterého mohou využít jak fyzické, tak právnické osoby.

Zvýšení peněžitých sociálních dávek o 6,1 % reflektuje jak zákonnou valorizaci dávek důchodového pojištění, tak vývoj na trhu práce i navýšení transferů do veřejného zdravotního pojištění.

Pokračující programy podpory v souvislosti s pandemií COVID-19 jsou důvodem vysoké předpokládané úrovně dotací, neboť část opatření bude relevantní i v první polovině roku 2021 (především program Antivirus). Novou podobu kompenzací ke zmírnění negativních dopadů omezení spojených s opatřeními v boji proti pandemii COVID-19 pro podnikatelské subjekty na rok 2021 představují programy COVID – 2021 a COVID – Nepokryté náklady s celkovým odhadovaným dopadem 12 mld. Kč.

Odhadovaný výsledek hospodaření sektoru vládních institucí by se měl odrazit ve výši **zadlužení** sektoru vládních institucí. Ke konci roku 2021 očekáváme překročení hranice 40 % HDP s tím, že zadlužení by na konci roku mělo dosáhnout 44,8 % HDP, což je o 340 mld. Kč více, než tomu bylo ve srovnání s dubnovou predikcí z roku 2020.